

PARAPLEGIK

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Št. 173/JUNIJ 2023

**6. SLAVNOSTNA SEJA SKUPŠČINE ZVEZE PARAPLEGIKOV
V STOŽICAH BRON**

TISKOVINA
POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2102

ISSN 0351-9163

KAZALO

- 4 UVODNE BESEDE**
4 54-LETNICA ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE
- 5 DELO ZVEZE**
5 VKLJUČEN SVET – PROJEKT ZA AKTIVNO VKLJUČEVANJE INVALIDOV NA TRG DELOVNE SILE
6 PREDSTAVITEV POSVETA – VKLJUČEN SVET
- 8 MREŽENJE**
8 AKCIJA GOGO LETOS POD ČASTNIM POKROVITELJSTVOM PREDSEDNICE RS, dr. NATAŠE PIRC MUSAR
9 ŠE ZELO ZIMSKI TAMAR
- 10 STROKOVNO**
10 DISKRIMINACIJA ISKALCEV NAJEMNIŠKEGA STANOVANJA ALI SOBE NA PODLAGI OSEBNE OKOLIŠČINE
- 12 V SREDIŠČU**
12 ŠESTA REDNA SEJA SKUPŠČINE ZVEZE OB DNEVU PARAPLEGIKOV
- 14 DELO DRUŠTEV**
14 IZ DEŽELE CVIČKA
18 GORENJSKE KAPLJICE
21 MORJE, REFOŠK, PRŠUT
23 CELJSKI GROFI
26 LJUBLJANSKI ZMAJI
33 S PANONSKIH RAVNIC
38 IZ DOLINE SOČE
42 S TOTEGA EKA
- 45 ŠPORT**
45 SVET JE ŽE DESETIČ TEKEL ZA TISTE, KI TEGA NE MOREJO
46 PARAKOLESAR ANEJ DOPLIHAR PETI NA TEKMI SVETOVNEGA POKALA
47 EKIPA DP KRANJ-NOVO MESTO DRŽAVNI PRVAK V KOŠARKI
47 ČETRTE KROG IN ZAKLJUČEK KOŠARKARSKE LIGE ZPS-BAUERFEIND
48 PRVAK NLB WHEEL LIGE JE EKIPA KIK ZMAJ
49 V SLOVENSKI EKIPI NAJBOLJŠI LJUBIŠA GAJIČ
49 IGRALCI NAMIZNEGA TENISA V LIGNANU OSVOJILI MEDALJO
50 PRVI VIKEND GORSKIH ROČNIH KOLESARJEV PO VIPAVSKI DOLINI
- 51 ŠTEVILČNA UDELEŽBA
51 JERNEJ SLIVNIK DRŽAVNI PRVAK V PARAALPSKEM SMUČANJU
52 DRŽAVNO PRVENSTVO V STANDARDNIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PARAPLESIH
52 NAŠE PARAPLESALKE ODLIČNE NA NIZOZEMSKEM
53 NASLOV LIGAŠKIH PRVAKOV OSVOJILI PREKMURSKI STRELCI
54 MOČNA UDELEŽBA NA PRVENSTVU
55 ČETRTE KROG IN ZAKLJUČEK ŠAHOVSKE LIGE ZPS-GRADEX 2023
56 NA 12. MEDNARODNEM TURNIRJU ZMAGALA EKIPA R BIH BANJA
57 MATEJ BRAJKOVIČ EVROPSKI PRVAK V BILJARDU
57 EKIPA BASKET POSTALA DRŽAVNI PRVAK V CURLINGU
58 BOSNA IN HERCEGOVINA
59 NA PTUJU REKORDNA UDELEŽBA SLOVENSkih PARAPLEGIKOV
60 DOSTOPNA TURISTIČNA LOKACIJA IN HOTEL PRIJAZEN INVALIDOM
- 61 KULTURA**
61 V SPOMIN FRANCU AVBERŠKU OTVORILI RAZSTAVO
61 ZAKLJUČEK MEDNARODNEGA FESTIVALA VIDEOV 2023 S-FACTOR
62 LIKOVNA KOLONIJA „VINSKA VIGRED 2023“ V SEMIČU
- 63 DOM PARAPLEGIKOV**
- 64 IZ ŽIVLJENJA**
64 DOBRODELNA KATRCA V NOVEM MESTU
64 50 LET ZDRUŽENJA MULTIPLE SKLEROZE
65 O DELAVNICAH KREATIVNEGA PISANJA
66 KJER JE VOLJA, TAM JE POT
66 ZA BOLJŠE POČUTJE
- 67 OGLASI, ZAHVALE, V SPOMIN**
67 OGLASI
68 ZAHVALA
68 V SPOMIN
- 71 RAZVEDRILO**
71 KVIZ ZA RAZVEDRILO
72 KRIŽANKA

Glasilo Paraplegik izdajajo Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Podravja, Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije in Društvo paraplegikov Koroške

Za Zvezo paraplegikov Slovenije: Dane Kastelic

Glavna in odgovorna urednica: Barbara Slaček

Uredniški odbor: Dani Globokar, dr. med., asistent fiziater, Jože Globokar, Dane Kastelic, Mateja Vodeb, Petra Medved, Mirjam Kanalec, Andraž Muljavec in Jakob Škantelj

Tajnica uredništva: Sandra Obrez

Lektorica: Brigita Seidl

Tisk: Tiskarna Evrografis, d. o. o.

Prelom in obdelava slik: Kreativna pika, d. o. o.

Avtor fotografije na naslovnici: Društvo paraplegikov severne Primorske

Kontakt uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000 Ljubljana, tel.: 01 43 27 138

GSM: 051 61 88 03

E-pošta: info@zveza-paraplegikov.si,

zveza-paraplegikov@guest.arnes.si

TRR: 0317 0100 1146 571

Poštnina plačana pri pošti 2102.

Naklada: 2000 izvodov

Glasilo izide štirikrat letno.

ISSN 0351-9163

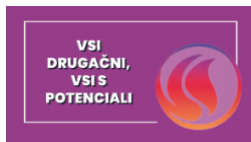

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo. Programe in delovanje sofinancira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO).

Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

05 VKLJUČEN SVET – PROJEKT ZA AKTIVNO VKLJUČEVANJE INVALIDOV NA TRG DELOVNE SILE

Alenka Vidic Praprotnik

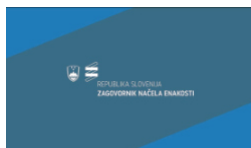
Zveza paraplegikov Slovenije je ena od partneric v projektu Vključen svet, ki naslavlja problematiko zaposlovanja invalidov v Sloveniji. Skozi triletni projekt želimo nasloviti najbolj pereče težave področja ter jih v sodelovanju med državo, gospodarstvom in invalidi v čim večji meri tudi reševati. Cilj letošnje kampanje projekta, ki se izvaja pod geslom "Vsi drugačni, vsi s potenciali", želimo opozoriti na pomanjkljivosti v procesu zaposlovanja na eni strani ter tako delodajalce kot širšo javnost osveščati o tem, koliko potenciala lahko izpustijo, če se o sposobnostih posameznika odločajo na podlagi njegove invalidnosti.

08 AKCIJA GOGO LETOS POD ČASTNIM POKROVITELJSTVOM PREDSEDNICE RS, dr. NATAŠE PIRC MUSAR

Stojan Rozman

Odbor Planinske zveze Slovenije za planinstvo invalidov in oseb s posebnimi potrebami – Odbor inPlaninec je na novinarski konferenci v četrtek, 6. aprila, ki je potekala v zelenem okolju turistične kmetije Pri Lazarju z izjemnim razgledom nad sotočjem Ljubljane, Save in Kamniške Bistrice, predstavil svoje načrte za leto 2023. Predstavniki petih partnerskih organizacij, štirih podpornih in generalnega sponzorja, so s podpisom dogovora akciji zagotovili še trdnejšo podporo. Prireditev je vodil ambasador akcije GOGO Andrej Težak - Tešky.

10 DISKRIMINACIJA ISKALCEV NAJEMNIŠKEGA STANOVANJA ALI SOBE NA PODLAGI OSEBNE OKOLIŠČINE

Tanja Kovačič, Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti

Na Zvezi paraplegikov Slovenije smo v pogovorih z uporabniki invalidskega vozička zaznali ponavljajočo se diskriminacijo. Iskalci najemniškega stanovanja oziroma sobe so nam poročali, da so v procesu iskanja po pravilu doživeli zavrnitev v trenutku, ko so najemodajalcu omenili, da za premikanje uporabljajo invalidski voziček. Velika večina najemodajalcev je prekinila pogovor in povedala, da se stanovanje ne oddaja več. Drugi najemodajalci, ki so v pogovoru sicer ustrezno sprejeli informacijo o uporabi invalidskega vozička, pa kasneje niso več dvignili telefona oziroma klica potencialnemu najemniku niso več vrnili.

12 ŠESTA REDNA SEJA SKUPŠČINE ZVEZE OB DNEVU PARAPLEGIKOV

Jože Globokar

Zveza paraplegikov Slovenije je 17. aprila 2023 v Kongresni dvorani v Domu paraplegikov Pacug pripravila 6. redno sejo skupščine ZPS s tradicionalnim strokovnim programom »Izzivi paraplegije«. Predstavili smo skupni projekt »Vključen svet« in PVR System – terapija za transdermalno aplikacijo CO2. S slovesno skupščino smo obeležili tudi dan paraplegikov, ki ga praznujemo 16. aprila.

50 V SLOVENSKI EKIPI NAJBOLJŠI LJUBIŠA GAJIČ

Jože Globokar

V športni dvorani Tri lilije v Laškem je od 9. do 13. maja 2023, v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite, potekal tradicionalni in že 18. IFeel Slovenia Open Thermana Laško. To je največji in najmočnejši turnir v namiznem tenisu na svetu, na katerem nastopajo igralke in igralci različnih invalidnosti. Podatek potrjuje tudi letošnja udeležba, saj je Laško gostilo več kot 450 igralcev in igralcev namiznega tenisa iz 53 držav, kar je rekord v dosedanjih prireditvah priljubljenega turnirja. Za nemoten potek tekmovanja je skrbelo kar 49 mednarodnih sodnikov.

58 MATEJ BRAJKOVIČ EVROPSKI PRVAK V BILJARDU

Jože Globokar

V finskem mestu Tampere je od 1. do 11. junija 2023 potekalo evropsko prvenstvo v biljardu. Naš najboljši igralec biljarda Matej Brajkovič je v konkurenci - biljard na vozičkih osvojil naslov evropskega prvaka.

Vir fotografij:

1. publishwall.si/vkljucensvet, 2. pzs.si, 3. zagovornik.si, 4. zveza-paraplegikov.si, 5. slovenia-outdoor.com/, 6. Aleš Fenžer

54-LETNICA ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Spoštovane članice in člani, dragi prijatelji paraplegikov in tetraplegikov širom domovine in v zamejstvu. V aprilu smo obeležili 54-letnico organiziranega delovanja Zveze paraplegikov Slovenije. Praznovanje smo obeležili s slavnostno skupščino v Domu paraplegikov Pacug. Izzivi paraplegije pa so odmevali z dvema odlično predstavljenima temama.

Prva tema je bil projekt Vključen svet, ki ga je predstavila koordinatorica projekta **Alenka Vidic Praprotnik**. Njegov osnovni cilj je lažje vključevanje invalidov na trg dela. S projektom opozarjamo na pomanjkljivosti v sistemu trga delovne sile s ciljem doseganja dolgoročnih sprememb, ki bodo invalidom omogočale postati polnopravni član delovne sile, v gospodarstvu pa izkoristiti njihov polni karierni potencial. Ob koncu leta 2019 je bilo pri nas registriranih 12.989 brezposelnih invalidov, do konca leta 2022 pa se je število znižalo na 8.751. Da bomo ta trend nadaljevali, se je potrebno zavzeti za ustvarjanje vključujočega in dostopnega gospodarstva, ki ceni doprinos in potencial vseh posameznikov, ne glede na njihove posebnosti. Prijava na ustrezen evropski razpis je v tem trenutku v zaključni fazi. Druga tema pa je bil strokovni pogovor z **Danielo Truden**, ki je predstavila terapijo s transdermalno aplikacijo CO₂. To je neinvazivna in neboleča aplikativna terapija, ki zdravi, zmanjša ali odstrani simptome zmanjšane prekrvavitve. Med terapijo se od tri do sedemkrat poveča arterijski pretok krvi v spodnjih okončinah, ojača se oskrba tkiv s hranili, potrebnimi za obnovo, ter tvorba novih arterijskih kapilar in mikro ožilja. Dvigne se pretok krvi, hkrati pa se izboljša tudi funkcija živčnih vlaken, kar pozitivno vpliva na rehabilitacijo, saj pomaga pri celjenju kroničnih ran, zmanjšuje občutek mrzlih nog in splošno pozitivno vpliva na počutje. Rezultat PVR terapije so dokazali na

Inštitutu za klinično fiziologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Ta terapija je trenutno na voljo vsem udeležencem obnove rehabilitacije v Domu paraplegikov Pacug, od oktobra naprej pa na Zvezi paraplegikov Slovenije.

Sredstva za odkup navedenega aparata zbiramo tudi s pomočjo odmevnega projekta dobrodelna »katrca« vozi tretji krog. V tretjem dobrodelnem krogu se bodo sredstva prvenstveno zbirala za **Urbana Miroševića** z redko nevrozavojno motnjo, del sredstev pa bo šel za omenjeno aparaturo. Avtomobil »katrca« je bil v lasti nekdanjega predsednika Republike Slovenije **Boruta Pahorja**. Novi lastnik katre je **Tomaž Habjan**, ki je našo zvezo povabil k projektu. Gospod Tomaž je namreč oče našega člana **Aljoša Habjana** iz Selc na Gorenjskem, ki ga je pred nekaj leti skok v vodo kot tetraplegika priklenil na invalidski voziček.

Ravno zaradi preprečitve podobnih poškodb se je v tem mesecu pričela odmevna preventivna medijska akcija »Ne skači v vodo, če nisi prepričan o njeni globini!«

Letošnja obnovitvena rehabilitacija (OR) je v polnem teku, letos prvič kot prehodno obdobje na podlagi Javnega razpisa Ministrstva za zdravje. Odobrenih je 510 mest za paraplegike in tetraplegike ter za 69 spremljevalcev. Zaradi omejitve števila spremljevalcev je kar nekaj negotovanja med udeleženci OR. Prvenstveno so spremljevalci namenjeni tetraplegikom oz. tistim z najtežjo funkcionalno oviranostjo – invalidnostjo. Razumem, da vsak upravičenec do OR zagovarja stališče, da je on tisti, ki ima najtežjo obliko invalidnosti, pri tem pa pozabi, da obstaja še kdo, ki potrebuje spremstvo bolj kot on sam. Tu se jasno pokaže veličina in tudi sebičnost posameznika. Komisija za obnovitveno rehabilitacijo pod predsedovanjem **Stanka Novaka** je zato imela zelo zahtevno delo. Kljub kriterijem, kot so tetraplegija, starost nad 75 let in mladoletnost, ki so bili osnova za dodelitev spremljevalca, je krepko

preseglala odobreno število 69 dodeljenih spremljevalcev. Prosilcev za spremstvo je bilo preko 160.

V izogib različnih interpretacij posameznika in primerjave med udeleženci bo to področje potrebno temeljito definirati v podzakonskem aktu, ki ga mora pripraviti Ministrstvo za zdravje v letošnjem letu, to je pred veljavnostjo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki stopa v veljavo s 1. 1. 2024. Prepričan sem, da bodo priporočila invalidskih organizacij upoštevana, saj imamo v izvedbi in organizaciji obnovitvene rehabilitacije že 30-letno prakso z realizacijo iz naslova obnovitvene rehabilitacije.

Za nami so opravljene revizije poslovanja za leto 2022 in revidirano letno poročilo, ki mu je dal pooblaščen revizor pozitivno mnenje. Ponovno smo uspešno prestali vsakoletno presojo standarda kakovosti za NVO, ki ga opravlja Inštitut za kakovost, ki izda ustrezen certifikat. Glede tega sem kar malo neprijetno presenečen, da se izmed invalidskih organizacij v Sloveniji edino Zveza paraplegikov Slovenije ponaša s tem certifikatom. Mislim, da bi moralo biti v interesu države, da spodbuja tovrstno licenciranje med invalidskimi organizacijami. Kot prva bi morala to ovrednotiti fundacija FIHO.

Zaključena so vsa dvoranska športna tekmovanja. Najbolj odmevno je bilo finale, kjer se ja v Areni Stožice zaključila 15. sezona Lige NLB Wheel, regionalne košarkarske lige na invalidskih vozičkih. Ta se za naslednjo sezono spogleduje za tesnejše sodelovanje z Ligo ABA. H koncu gredo ligaška tekmovanja v atletiki, športnem ribolovu ipd. Čestitke vsem športnikom za sodelovanje in tekmovalni duh.

Spoštovane članice, to kolumno zaključujem z mislijo Sigmunda Freuda: »Tisti, ki vas sovražijo, v resnici sovražijo sebe, ker ste zgled vsega, česar jim ni uspelo doseči in kar niso mogli postati.« Želim vam, da letošnje poletje izkoristite za dobro rehabilitacijo in oddih, da bomo polni energije lahko pričeli s svojimi obveznostmi, ki nas čakajo v jeseni.

VKLJUČEN SVET – PROJEKT ZA AKTIVNO VKLJUČEVANJE INVALIDOV NA TRG DELOVNE SILE

Zveza paraplegikov Slovenije je ena od partneric v projektu Vključen svet, ki naslavlja problematiko zaposlovanja invalidov v Sloveniji. Skozi triletni projekt želimo nasloviti najbolj pereče težave področja ter jih v sodelovanju med državo, gospodarstvom in invalidi v čim večji meri tudi reševati.

Cilj letošnje kampanje projekta, ki se izvaja pod geslom "Vsi drugačni, vsi s potenciali", želimo opozoriti na pomanjkljivosti v procesu zaposlovanja na eni strani ter tako delodajalce kot širšo javnost osveščati o tem, koliko potenciala lahko izpustijo, če se o sposobnostih posameznika odločajo na podlagi njegove invalidnosti.

Pobudnica projekta **Alenka Vidic Praprotnik**, direktorica podjetja o28 komunikacijska skupina, namreč pravi, da:

»Po statističnih podatkih naj bi bilo v Sloveniji 12–13 % invalidov. Ta skupina ljudi pa predstavlja velik in pogosto spregledan nabor talentov. Z ustvarjanjem vključujočih delovnih mest lahko podjetja to dejstvo izkoristijo. Vključevanje invalidov v delo lahko pomeni priključevanje številnih talentov in ustvarjanje dodane vrednosti podjetja, hkrati pa tudi korak po poti družbene odgovornosti. Z zagotavljanjem enakih zaposlitvenih možnosti za invalide lahko podjetja prispevajo k spodbujanju socialne vključenosti in zmanjšanju diskriminacije, kar pa pomaga ustvariti bolj pravično družbo za vse.«

S tem v mislih je nastal projekt, ki poudarja, da z vključevanjem invalidov pridobimo vsi. Invalidi dobijo dostojno in spodobno delovno mesto, prilagojeno njim in njihovim lastnostim, kjer bodo lahko izkoristili svoj karierni potencial, gospodarstvo dobi ustrezno usposobljenega in motiviranega zaposlenega, ki ima znanje in izkušnje za uspešno opravljanje dela, država pa delavca, ki je zaposlen, je kupec in potrošnik.

Glavni steber in obraz projekta s svojimi zgodbami in izkušnjami predstavljajo

ambasadorji projekta – invalidi, ki imajo takšne ali drugačne izkušnje s področja zaposlovanja, od samozaposlenih do tistih, ki so imeli pri zaposlitvi srečo, pa do tistih, ki so se morali za zaposlitev precej namučiti.

Pri širjenju sporočila so se nam do sedaj pridružili že:

- **Gal Jakič**, samostojni podjetnik, trikratni udeleženec paralimpijskih iger,
- **Igor Plohl**, učitelj v bolnišnični šoli, avtor več knjig,
- **Nina Wabra Jakič**, PR-ovka, nekoč plesalka na vozičku, popotnica,
- **Luka Plavčak**, podjetnik, parašportnik, ambasador Zavoda VOZIM,
- **Anja Smogavec**, diplomirana socialna delavka, pevka, novinarka, avtorica,
- **Nastija Fijolič**, dipl. fotografinja, paraplesalka, predstavnica

Plesnega kluba Zebra, ambasadorka kampanje We the 15, ambasadorka programa Postani športnik,

- **Zmago Šalamun**, medijski strokovnjak, novinar, urednik, podjetnik,
- **Nino Batagelj**, parašportnik, motivator.

Moči pri ustvarjanju projekta in s tem bolj vključujočega sveta so združili **Zveza paraplegikov Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Državni svet Republike Slovenije, Listina raznolikosti Slovenije, Združenje Manager ter o28 komunikacijska skupina.**

Napredku projekta lahko sledite na spletni strani <https://vkljucensvet.si/> ter na tam objavljenih povezavah do družbenih omrežij.

Vsi drugačni, vsi s potenciali

Projekt Vključen svet za aktivno vključevanje invalidov na trg delovne sile

DELO IN ZAPOSLJANJE
REPUBLIKE SLOVENIJE
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

LISTINA RAZNOLIKOSTI SLOVENIJE

O28 komunikacijska skupina

ZDRUŽENJE MANAGER

Grafično podobo projekta ste lahko od marca do maja 2023 uzli tudi na jumbo plakatih po vsej Sloveniji. (Foto: vključen svet)

Jože Globokar | Zaposlitev omogoča finančno neodvisnost, socialno integracijo in izpolnjevanje ambicij

PREDSTAVITEV POSVETA – VKLJUČEN SVET

Državni svet Republike Slovenije, Zveza paraplegikov Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Zavod RS za zaposlovanje so 10. marca 2023 v dvorani Državnega sveta pripravili posvet na temo Vključen svet. Posvet je vodil državni svetnik Dane Kastelic.

Pred posvetom je udeležence pozdravil in nagovoril predsednik Državnega sveta RS **Marko Lotrič** in med drugim omenil, da so v Konvenciji o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008, zapisane številne pravice invalidov, o katerih pogosto slišimo, ni pa nujno, da jih tudi razumemo in zavestno ter družbeno odgovorno udeležamo. Omenil je še, da državni svetnik Dane Kastelic kot paraplegik iz lastnih izkušenj dobro pozna izzive izobraževalnega sistema in trga delovne sile za invalide. V nadaljevanju je poudaril, da si je in si bo Državni svet vedno prizadeval, da invalidi svoje pravice na različnih področjih uresničijo v celoti in da živijo čim bolj polno življenje. Vedno je prvi korak tisti, ki je najbolj prelomen in pri katerem potrebujemo največ podpore. Projekt Vključen svet ima to podporo že zagotovljeno. »Ravno v tej stavbi – stavbi parlamenta – bi se morali še posebej zavedati vloge, ki jo lahko z namenom soustvarjanja pravične družbe, zagotavljanja večje socialne vključenosti in zmanjšanja diskriminacije pri zaposlovanju odigrata država in njeni politični odločevalci. Državni svet je in bo tudi v prihodnje s ponosom del te pomembne zgodbe, ki jo bomo družno začeli pisati na današnji dan,« je še dodal predsednik.

Posvet je vodil predsednik Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic**, predstavila pa **Alenka Vidic Praprotnik** – o28 komunikacijska skupina.

Posvet se je odvil v Državnem svetu RS (Foto: Benjamin Beci - Fixmedia)

Dane Kastelic: »Vključevanje na trg dela in v delovne procese je za vse ljudi, tudi za invalide, pomembno na več ravneh. Z zaposlitvijo poskrbimo za finančno neodvisnost, kar pomeni, da nismo odvisni od družine in od državnih transferjev. Skupaj s finančno stabilnostjo pride tudi samostojnost pri odločanju o vseh aspektih življenja. Služba daje človeku priložnost, da uporabi svoja znanja in veščine, se dokaže pri opravljanju delovnih obveznosti in pozitivno gradi občutek lastne vrednosti. Nobenih razlogov ni, da invalidne osebe v sodobni demokratični in tehnološko napredni družbi, kot je naša, ne bi aktivno in pravično prispevale k proizvodnim procesom in delovnim okoljem. Skrajni čas je, da vsi deležniki v procesu zaposlovanja invalidov stopimo skupaj in začnemo uresničevati našo skupno vizijo demokratične in vključujoče družbe.«

Alenka Vidic Praprotnik, soustvarjalka projekta: »Ta približno 15 % velika skupina ljudi predstavlja velik in pogosto spregledan nabor talentov. Z

ustvarjanjem vključujočih delovnih mest lahko podjetja to dejstvo izkoristijo. Končno je vključevanje invalidov v delo tudi stvar družbene odgovornosti. Z zagotavljanjem enakih zaposlitvenih možnosti za invalide lahko podjetja prispevajo k spodbujanju socialne vključenosti in zmanjšanju diskriminacije. To pa pomaga ustvariti bolj pravično družbo za vse, kar nam je vsem cilj.«

Predstavitve pogledov in vlog glavnih partnerjev projekta

Greta Metka Barbo Škerbinc, v. d. generalne direktorice Zavoda RS za zaposlovanje: »Zavod je pomemben deležnik na področju pomoči invalidom predvsem z vidika zaposlitvene rehabilitacije in vključevanja invalidov na trg dela. Za uresničitev izjemno velikega potenciala te skupine zelo različnih posameznikov potrebujemo celoten spekter oziroma nabor rešitev ter storitev in predvsem stabilno podporno mrežo, ki omogoča kakovostno vključevanje invalidov na trg dela. Pomemben del te mreže

predstavljajo rehabilitacijski svetovalci zavoda, ki nudijo invalidom strokovno in celovito podporo pri vključevanju na trg dela, prav zato je izvajanje Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov del temeljne dejavnosti zavoda. Z znanjem in izkušnjami naših strokovnih sodelavcev bomo aktivno sodelovali tudi v projektu Vključen svet ter naše aktivnosti za povečanje zaposljivosti invalidov povezovali še z drugimi ključnimi deležniki na trgu dela. Obenem pa se pridružujemo tudi medijski kampanji za lažje vključevanje te ranljive skupine na trg dela.«

Helena Porenta, podsekretarka Direktorata za invalide Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: »Posebno pozornost v družbeni razpravi o vključenosti moramo vedno nameniti bolj ranljivim v naši družbi. Zato na ministrstvu pozdravljamo osveščevalno in povezovalno vlogo projekta Vključen svet, ki krepi sistem vključevanja invalidov na trg dela. Zaposlitev omogoča finančno neodvisnost, socialno integracijo in izpolnjevanje ambicij, vse to pa je izjemnega pomena za slehernika. Vsak mora imeti možnost biti vključen, kar pomeni izkoristiti osebni potencial, sodelovati v različnih segmentih družbe in nenazadnje osebno rast ter družbeno kohezijo.«

Nina Ličar, pravna služba Gospodarske zbornice Slovenije:

Gal Jakič (Foto: Benjamin Beci - Fixmedia)

»Delodajalci smo nedvomno zainteresirani za odpravo birokratskih ovir pri zaposlovanju invalidov in za vzpostavitev preglednega, transparentnega in celostnega pristopa na področju zaposlovanja invalidov. Zato upamo, da bo projekt prinesel nadaljnje korake k ureditvi ustreznih in preglednih pravnih podlag, izobraževanja in sodelovanja ključnih akterjev na področju zaposlovanja invalidov z namenom krepitve zadovoljstva in sinergije med vsemi deležniki procesa in s ciljem čim večjega vključevanja usposobljenih invalidov v zdrava delovna okolja.«

Gal Jakič, podjetnik in paralimpijec: »Moje izkušnje, tako s stališča delojemalca kot lastnika podjetja so, da je zaposlovanje invalidov pomemben vidik družbenega vključevanja invalidov. Pozitivna diskriminacija pri zaposlovanju invalidov vsekakor prispeva k večji stopnji zaposlenosti invalidov. Hkrati pa je treba na tem področju priznati, da je sistem dober – ni pa idealen. Če so mehanizmi zaposlovanja invalidov v precejšnji meri že izdelani, je potrebno okrepiti zavedanje o specifikah ter z informacijami opolnomočiti tako delodajalce kot delojemalce. Na žalost je danes še vedno prepogost pojav, da se kadrovske oddelke podjetij za informacije o olajšavah in ugodnostih, ki izvirajo iz zaposlitve osebe z oviranostjo, še vedno obračajo na delojemalca in njegove pretekle izkušnje na trgu dela.«

V razpravi so pomembnost posvetu dali številni udeleženci, predvsem pa člani lokalnih društev Zveze paraplegikov Slovenije. Projekt **Vključen svet** predstavlja začetek dolgoročne kampanje vključevanja invalidov na trg delovne sile, posvet pa izhodiščno točko za začetek osveščanja ključnih deležnikov in splošne javnosti.

Alenka Vidic Praprotnik (Foto: Benjamin Beci - Fixmedia)

AKCIJA GOGO LETOS POD ČASTNIM POKROVITELJSTVOM PREDSEDNICE RS, DR. NATAŠE PIRC MUSAR

Odbor Planinske zveze Slovenije za planinstvo invalidov in oseb s posebnimi potrebami – Odbor inPlaninec – je na novinarski konferenci v četrtek, 6. aprila, ki je potekala v zelenem okolju turistične kmetije Pri Lazarju – z izjemnim razgledom nad sotočjem Ljubljane, Save in Kamniške Bistrice, predstavil svoje načrte za leto 2023. Predstavniki petih partnerskih organizacij, štirih podpornih in generalnega sponzorja, so s podpisom dogovora akciji zagotovili še trdnejšo podporo. Prireditelj je vodil ambasador akcije GOGO Andrej Težak – Tešky.

Posebna pozornost se je namenila akciji **GIBALNO OVIRANI GORE OSVAJAJO 2023 (GOGO 2023)**, ki bo letos, v četrtem letu, potekala pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije, dr. **Nataše Pirc Musar**. 6. april je mednarodni dan športa za razvoj in mir, akcija Gibalno ovirani gore osvaja pa vsem gibalno oviranim priporoča in predvsem omogoča aktiven življenjski slog ter čim več telesne dejavnosti. Obenem povezuje invalidske in humanitarne organizacije, krepi solidarnost, medgeneracijsko sodelovanje in prostovoljstvo ter promovira skrb za naravo.

NEKAJ IZJAV IN Poudarkov MNOGIH GOVORCEV.

Predsednik Planinske zveze Slovenije **Jože Rovnan** je ob tej priložnosti poudaril, da PZS letos praznuje 130. jubilej in da je v svoji raznolikosti našla prostor tudi za najranljivejše v družbi. Poslanico Zveze paraplegikov Slovenije je prebral **Gregor Gračner**, ki je še sam dodal nekaj poudarkov kot član delovne skupine GOGO. Predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** je poudaril potrebo po nadaljevanju akcije: »Nadaljevanje projekta GOGO je tudi za planince na invalidskih vozičkih in pohodnike, ki pri hoji potrebujejo pomoč, izrednega pomena – predvsem za posameznika. Prepričan sem, da paraplegiki, še posebej tetraplegiki, z udeležbo na tovrstnih

V enem redkih sončnih, a hladnih dni v aprilu so se predstavniki invalidov zbrali v idiličnem okolju turistične kmetije Pri Lazarju. (Foto: arhiv ZPS)

pohodih premikajo meje mogočega v svojih življenjih!» Novinarska konferenca nas je resnično navdušila in motivirala za nadaljnje delo. Bili smo polni navdušenja in vneme, sedaj že nestrpno pričakujemo prve pohode. Prepričani

Trening pred otvoritvijo sezone (Foto: arhiv ZPS)

smo, da bo akcija GIBALNO OVIRANI GORE OSVAJAJO 2023 pomembno prispevala k ozaveščanju o potrebah in željah gibalno oviranih planincev ter jim omogočila nepozabne izkušnje v slovenskih gorah.

Akcija v letošnjem letu prinaša kar 15 pohodov po poteh, dostopnih tudi za planince na invalidskih vozičkih in pohodnike, ki pri hoji potrebujejo pomoč.

"Invalidi si srčno želimo doživeti lepote narave. Vzpon na vrhove gora nas okrepi za spoprijemanje s težavami."

Stojan Rozman | GOGO

ŠE ZELO ZIMSKI TAMAR

V četrtek, 9. marca, smo v okviru projekta Skupaj v hribe, namenjenega predvsem promocijski dejavnosti odbora in Planinec, z »butičnim« pohodom v zasneženi Tamar, ki se ga je udeležilo kar 60 pohodnikov, dokazali, da lahko v zimskih razmerah gore osvajajo tudi gibalno ovirani.

Pohod je potekal ob primerni tehnični podpori in v spremstvu usposobljenega kadra. V zimskem ambientu so tri gibalno ovirane osebe s posebej prilagojenimi vozički opravile 3,5 km dolgo pot od Planice do Tamarja in nazaj. Invalidski vozički so bili opremljeni s terenskimi gumami; pri vzponu sta dva imela spredaj pritrjeno manjše usmerjevalno kolo, ki dvigne sprednji kolesci, vsi trije so imeli na sprednjem kolesu še majhno smučko za lažje drsenje. Pot je bila vseskozi prekrita z mehkim marčevskim snegom, zato so imeli spremljevalci – tudi gluhi in naglušni, slepi in slabovidni ter

nevrorazlični – kar zahtevno delo, ko so vlekli in potiskali vozičke. Vsi trije invalidi so bili v toplih zimskih vrečah. Po malici, ki so jo postregli gluhi in naglušni, pa je za gibalno ovirane sledil vrhunec dneva. To namreč ni bila pot navzgor iz Planice v Tamar, ampak vrnitev. Na poti navzdol smo na vozičke namesto koles pripeli smučke, na smučeh so bili tudi spremljevalci. Večino poti vleka ni bila potrebna, zadostovalo je usmerjanje in uravnavanje vozička. Uživanje v prekrasni dolini, lepo vreme in čudovita družba so naredili dan popoln. Ga želite doživeti še vi – pridružite se GOGO pohodnikom.

Tamar v ozadju, v ospredju pa Štefan na vozičku s smučmi (Foto: GOGO)

Velika hvala vsem zbranim, pripravljenim!! (Foto: GOGO)

Tanja Kovačič, Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti | Iskalci najemniških stanovanj

DISKRIMINACIJA ISKALCEV NAJEMNIŠKEGA STANOVANJA ALI SOBE NA PODLAGI OSEBNE OKOLIŠČINE

Na Zvezi paraplegikov Slovenije smo v pogovorih z uporabniki invalidskega vozička zaznali ponavljajočo se diskriminacijo. Iskalci najemniškega stanovanja oziroma sobe so nam poročali, da so v procesu iskanja po pravilu doživeli zavrnitev v trenutku, ko so najemodajalcu omenili, da za premikanje uporabljajo invalidski voziček. Velika večina najemodajalcev je prekinila pogovor in povedala, da se stanovanje ne oddaja več. Drugi najemodajalci, ki so v pogovoru sicer ustrezno sprejeli informacijo o uporabi invalidskega vozička, pa kasneje niso več dvignili telefona oziroma klica potencialnemu najemniku niso več vrnili.

Dejstvo je, da naša družba postaja vedno bolj naklonjena ideji, da imajo tudi uporabniki invalidskega vozička pravico in dolžnost sodelovati na trgu dela. Prav zaradi tega se vedno več uporabnikov invalidskega vozička odloča za dolgotrajnejše šolanje. Po šolanju, ko oseba izgubi pravico do bivanja v študentskem domu in pridobi ustrezno visoko izobrazbo, pa nastane manko ustrezno prilagojenih stanovanj. Ena rešitev so najemniška neprofitna občinska stanovanja, ki pa niso ustrezna za vse uporabnike invalidskega vozička. Njihovemu bivanju je prilagojen le manjši del teh stanovanj, zato so čakalne vrste dolge. Drug razlog je lahko finančno stanje posameznika, ki je lahko toliko solidno, da osebi pravica do neprofitnega najemniškega stanovanja ne pripada. Za tiste, ki ustrezajo merilom pridobitve neprofitnega stanovanja v najem, pa so postopki od oddaje vloge do vselitve izredno dolgi in praviloma trajajo več let.

Dodaten omejevalni dejavnik pri tem je trenutna najemniška kriza oziroma stanje na nepremičninskem trgu, za katerega je značilno pomanjkanje ustreznih stanovanj in veliko povpraševanje. To ustvarja dvojni pritisk na osebe z invalidnostjo, ki želijo biti samostojne, k čemur jih

Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti (Foto: zagovornik.si)

spodbuja tudi celotna družba, a hkrati ne morejo biti samostojne, saj nimajo osnovnih življenjskih pogojev – lastne sobe – na podlagi katerih bi se lahko osamosvojile.

Glede na opisano situacijo si želimo, da bi večje število oseb zagovorniku enakih možnosti podalo prijavo doživete diskriminacije na tem področju. Želimo, da bi svojo zgodbo zapisali in jo tja tudi posredovali. Te zgodbe so številne in prav je, da ne ostanejo spregledane! V ta namen smo **Mihi Lobniku**, zagovorniku načela enakosti, posredovali nekaj

konkretnih vprašanj. Odgovore si lahko preberete v nadaljevanju.

Želimo si, da bi se o tej obliki diskriminacije več govorilo, opozarjalo in morda tudi ustrezno sankcioniralo potencialne kršitelje.

O pravicah in možnostih pomoči najemnikom stanovanj ste v času epidemije COVID-19 na vaši spletni strani že pisali. Ali so se na vas glede diskriminacije pri iskanju najemniškega stanovanja ali sobe že obrnile osebe z gibalnimi ovirami? Kakšne

diskriminacije zaznavate na tem področju?

Zagovornik je že obravnaval nekaj primerov domnevne diskriminacije pri oddaji stanovanja. Nudil je tudi že svetovanje posameznikom, ki so zatrjevali diskriminatorno obravnavo, ko navedeni pogoji za najem niso bili diskriminatorni, lastniki pa so na ogledu ali pri telefonskem pogovoru povedali, da ne želijo tujcev in podobno.

V očitno diskriminatornih oglasih, zaradi katerih je zagovornik posredoval pri nepremičninskih portalih oziroma neposredno pri najemodajalcih, so bile izpostavljene naslednje osebne okoliščine: osebna okoliščina državljanstva oziroma narodnosti, ko je najemodajalec iskal izključno slovenske najemnike; osebna okoliščina spola, ko je najemodajalec iskal izključno ženske najemnice; osebna okoliščina jezika, ko bi najemodajalec stanovanje oddal izključno slovensko govorečim najemnikom; osebna okoliščina premoženjskega stanja, ko je najemodajalec navedel, da ne želi socialno šibkih najemnikov; in v enem primeru vera oziroma prepričanje.

To kaže, da na področju oddaje stanovanj diskriminacija obstaja. Težko je oceniti, koliko je je. Zelo pomembno je, da ljudje, ki naletijo nanjo, oddajo prijavo ali vsaj anonimno obvestijo našo institucijo. Zagovornik se namreč o tem, ali je nekaj diskriminacija ali ne, opredeli z izdajo ugotovitvene odločbe v postopku ugotavljanja diskriminacije. V tem postopku preveri vsa dejstva in okoliščine in na podlagi tega ugotovi ali ne ugotovi diskriminacije. To pomeni, da morajo prijavitelji diskriminacije kolikor mogoče dobro utemeljiti oziroma dokazati, da se jim diskriminacija dogaja, kar pa je pri najemanju stanovanja težko. Lastniki namreč običajno ne povedo, zakaj se niso odločili za enega iskalca stanovanja oziroma zakaj so se odločili za drugega. Včasih pa to storijo in denimo rečejo ali v oglasu zapišejo, da stanovanja ne bodo oddali tujcem ali ljudem z invalidnostmi – in takrat lahko

zagovornik ob dovolj trdnih dokazih, da se je to zares zgodilo, tudi ugotovi diskriminacijo.

Številni iskalci najemniškega stanovanja oziroma sobe nam poročajo, da so v procesu iskanja od najemodajalca doživljali zavrnitve v trenutku, ko so omenili, da za premikanje uporabljajo invalidski voziček. Ali tudi Zagovornik načela enakosti beleži tovrstne zgodbe? Kakšno je vaše mnenje glede opisane situacije?

Zagovornik doslej še ni obravnaval primera domnevne diskriminacije pri oddaji stanovanja osebi, ki uporablja invalidski voziček. Kot določa Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD), morajo imeti tudi ljudje z invalidnostmi enake možnosti in priložnosti pri dostopu do dobrin, storitev in stanovanj. Do potencialno upravičene zavrnitve oddaje stanovanja ljudem z invalidnostmi lahko pride, če nepremičnina, ki jo želijo najeti, objektivno ni primerna za bivanje za osebe z invalidnostmi in najemodajalec to lahko tudi dokaže. Zagovornik tako v vsaki zadevi, ki jo obravnava, preveri objektivne okoliščine primera in šele na tej podlagi ugotovi diskriminacijo ali pa je ne ugotovi.

Kaj lahko stori invalidna oseba, ki je doživela diskriminacijo na podlagi osebne okoliščine v procesu iskanja najemniškega stanovanja ali sobe?

Vsak, ki meni, da je bil zaradi osebnih okoliščin, kot so spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, zdravstveno stanje in podobno žrtev diskriminacije, se lahko obrne na Zagovornika načela enakosti. Lahko odda predlog za obravnavo diskriminacije ali pa se pred tem posvetuje s svetovalci zagovornika bodisi preko e-pošte na naslov gp@zagovornik-rs.si bodisi na brezplačni telefonski številki **080 81 80**.

Katere zakone krši najemodajalec, ki potencialnega

najemnika odvrne zgolj na podlagi informacije o uporabi invalidskega vozička? Kakšne so lahko posledice za najemodajalca?

Slabša obravnava ljudi na podlagi osebnih okoliščin je tudi v Sloveniji prepovedana. Vsak, ki se te prepovedi ne drži, deluje v nasprotju z ZVarD. In tudi v nasprotju z ustavo, ki vsem zagotavlja pravico do enake obravnave.

Kakšna je na tem mestu vloga Zagovornika načela enakosti?

Če bi zagovornik v določenem primeru ugotovil diskriminacijo, bi žrtev lahko zagovornikovo odločbo uporabila v sodnem postopku in uspešneje terjala nadomestilo za diskriminacijo. Zagovornik lahko ob ugotovitvi diskriminacije k ukrepanju pozove tudi pristojni inšpektorat, ki kršiteljem lahko izda globo. Včasih zaleže tudi že dopis zagovornika, ki domnevnega kršitelja diskriminacije opozori, da je njegovo ravnanje neustrezno.

Kaj svetujete uporabnikom invalidskega vozička ali drugih pripomočkov za pomoč pri hoji, da storijo, če se soočijo s tovrstnimi predsodki najemodajalcev? Kako se lahko uporabnik invalidskega vozička zavaruje, da tovrstnih diskriminacij ne bi doživeljal?

Iskalci stanovanja, ki so osebe z invalidnostmi, se lahko ogleda udeležijo s prijateljem ali družinskim članom, ki bo v morebitnih pravnih postopkih zaradi diskriminacije lahko pričal o tem, da je najemodajalec ravnal diskriminatorno. Če oseba sumi, da je za najemodajalca invalidnost problem, ga lahko tudi direktno vpraša in tako dobi jasne dokaze o diskriminaciji. Če je kateri od najemodajalcev potencialnemu najemniku napisal, da mu stanovanja ne odda zaradi invalidnosti, pa naj ta oseba izpolni predlog za obravnavo diskriminacije in priloži tudi to sporočilo najemodajalca. Tako bo zagovornik diskriminacijo lažje ugotovil.

Jože Globokar | Slavnostna seja skupščine Zveze paraplegikov Slovenije

ŠESTA REDNA SEJA SKUPŠČINE ZVEZE OB DNEVU PARAPLEGIKOV

Zveza paraplegikov Slovenije je 17. aprila 2023 v Kongresni dvorani v Domu paraplegikov Pacug pripravila 6. redno sejo skupščine ZPS s tradicionalnim strokovnim programom »Izzivi paraplegije«. Predstavili smo skupni projekt »Vključen svet« in PVR System – terapija za transdermalno aplikacijo CO₂. S slovesno skupščino smo obeležili tudi dan paraplegikov, ki ga praznujemo 16. aprila.

Skupščino je vodil predsednik **Peter Robnik**, ki je v pozdravnem nagovoru omenil razvoj organizacije od ustanovitve Sekcije paraplegikov in tetraplegikov 16. aprila 1969 pa do današnje reprezentativne, prepoznavne in uspešne invalidske organizacije Zveze paraplegikov Slovenije z devetimi pokrajinskimi društvi. Predsedujoči se je v nagovoru spomnil ustanovnih članov, ki so bili izvoljeni v takratni enajstčlanski odbor (predsednik **Ivan Peršak**, podpredsednik **Ivan Tanjšek**, tajnica **Tatjana Šušteršič**, blagajničarka **Pavla Sitar** in

člani **Zlatko Bernašek**, **Alojz Cvar**, **Vojko Gašperut**, **Jože Globokar**, **Tine Gorenc**, **Heda Ivnik** in **Branko Rupnik**), ki je sekcijo vodil v najtežjem razvojnem obdobju. V nadaljevanju je spomin navezal tudi na tiste pokojne predsednike lokalnih društev ZPS, ki so v več kot desetletnem predsednikovanju na svoj način oblikovali in zaznamovali društvo, ki so ga vodili. To so bili: **Ivan Pibernik** iz DP ljubljanske pokrajine, **Željko Geci** iz DP Istre in Krasa, **Matija Merklin** iz DP Prekmurja in Prlekije, **Srečko Brunček** iz DP Podravja, **Jože Berlinger** iz DP

jugozahodne Štajerske, **Jože Radej** iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja in **Boris Lipicer** iz DP severne Primorske. Omenil pa je tudi **Janeza Hudeja** iz DP jugozahodne Štajerske, ki je društvo vodil pet mandatnih obdobji, in **Petra Robnika** iz DP Gorenjske, **Jožeta Okorna** iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter **Damjana Hovnika** iz DP Koroške, ki so še aktivni predsedniki.

V nadaljevanju je strokovna delavka zveze **Mojca Mikec** predstavila **Program dela na področju socialnega varstva za leti 2023–**

Delegati na šesti skupščini v Pacugu (Foto: Tomaž Demšar)

2024. V programu so podrobno razčlenjeni: poslanstvo, razvojna vizija s kratkoročnimi in dolgoročnimi cilji ter predvidene aktivnosti v letih 2023–2024. V slednjih so dodelani vsi socialni programi: obnovitvena rehabilitacija, osebna asistenca do 30 ur, prilagajanje grajenega okolja, spodbujanje socialne vključenosti in samostojnega življenja invalidov, izobraževanje in kulturna dejavnost, šport paraplegikov in osebna asistenca v skladu z zakonom o osebni asistenci. Program je finančno ovrednoten tako na državni kot na lokalni ravni.

Poslovni načrt Doma paraplegikov Pacug za leto 2023 je udeležencem skupščine predstavila nova direktorica doma **Urša Prešeren**. V vsebinskem delu je omenila vizijo, trenutno stanje v domu, poletno sezono s skupinsko obnovitveno rehabilitacijo, zimsko sezono, trženjske aktivnosti, predvidene investicije, finančni načrt, cenike in načrtovane stroške s prihodki in odhodki.

V »Izzivih paraplegije« je skupni projekt **Vključen svet** predstavila koordinatorka projekta **Alenka Vidic Praprotnik**. Osnovni cilj je lažje vključevanje invalidov na trg dela. S projektom opozarjamo na pomanjkljivosti v sistemu trga delovne sile s ciljem doseganja dolgoročnih sprememb, ki bodo invalidom omogočale postati polnopravni član delovne sile, v gospodarstvu pa izkoristiti njihov polni karierni potencial. Ob koncu leta 2019 je bilo pri nas registriranih 12.989 brezposelnih invalidov, do konca leta 2022 pa se je število znižalo na 8.751. Da bomo ta trend nadaljevali, se je potrebno zavzeti za ustvarjanje vključujočega in dostopnega

Dogodek je popestrila priljubljena primorska pevka Anika Horvat. (Foto: arhiv ZPS)

gospodarstva, ki ceni doprinos in potencial vseh posameznikov, ne glede na njihove posebnosti. V okviru projekta Vključen svet od marca letos potekajo aktivnosti medijske kampanje »**Vsi drugačni, vsi s potenciali**«, ki so se odvijale vse do konca maja.

Izzivi paraplegije so se zaključili s strokovnim pogovorom s **Danielo Truden**, ki je predstavila **PVR System – terapija za transdermalno aplikacijo CO2**. Periferna vaskularna rehabilitacija (PVR) je neinvazivna in neboleča aplikativna terapija, ki zdravi, zmanjša ali odstrani simptome zmanjšane prekrvavitve. Med terapijo se od tri do sedemkrat poveča arterijski pretok krvi v spodnjih okončinah, ojača se oskrba tkiv s hranili, potrebnimi za obnovo, ter tvorba novih arterijskih kapilar in mikro ožilja. Dvigne se pretok krvi, hkrati pa se izboljša tudi funkcija živčnih vlaken, kar pozitivno vpliva na rehabilitacijo, saj pomaga pri celjenju kroničnih ran, zmanjšuje občutek

mrzlih nog in splošno pozitivno vpliva na počutje. Rezultat PVR-terapije so dokazali na Inštitutu za klinično fiziologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Pri kroničnih ranah, ko je treba poiskati optimalno rešitev s sodobnimi kirurškimi postopki, sodelujemo s Kliničnim oddelkom za kirurške okužbe UKC Ljubljana, kjer se tej problematiki posveča **Igor Frangež**, dr. med.

Predsednik ZPS **Dane Kastelic** je ob tej priložnosti na Radiu Prvi predstavil razvoj naše organizacije in Izzive paraplegije, omenil pa tudi skupinsko obnovitveno rehabilitacijo in izvajanje osebne asistenc. Člani pokrajinskih društev so se na skupščini zahvalili naši tajnici **Darji Kos** za več kot petintridesetletno delo na zvezi.

Dan paraplegikov s slovesno skupščino in Izzive paraplegije je popestrila priljubljena primorska pevka **Anika Horvat**.

Moja učiteljica je glavnik

**Razmrši mi misli
Me cuka iz škatle
Razpreda ideje
Za njo spletla sem pesem**

Avtor: Tanja Kovačič

Franci Slivšek | Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja

IZ DEŽELE CVIČKA

Končno smo dočakali sončne žarke, ki so nam prinesli voljo in moč za nove izzive. Društvene aktivnosti in dogodki so v polnem teku, na kar smo zelo ponosni.

REDNI IN VOLILNI ZBOR ČLANOV PRINESEL (MANJŠE) SPREMEMBE

Marca 2023 je v prostorih društva potekal redni zbor članov Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki je bil hkrati tudi volilni, za mandatno obdobje 2023–2027. Zbor je z uvodnim pozdravom in nagovorom začel predsednik Jože Okoren, ki ga je s soglasjem članic in članov v nadaljevanju tudi vodil. Sledila je predstavitev dnevnega reda, ki so ga prisotni soglasno sprejeli. Ker zaradi različnih razlogov ni bilo prisotnih dovolj članov, smo skladno s statutom počakali pol ure, da se je zbor lahko pričel.

Primož Jeralič, predsednik nadzornega odbora, je poročal o delu nadzornega odbora v letu 2022. Sledila je predstavitev vsebinskih in finančnih poročil za leto 2022 in plan dela (vsebinski in finančni) za leto 2023, ki sta jih predstavila zaposlena **Polona Povše** in Jože Okoren. Po razpravi so bila poročila za leto 2022 in

plan dela za leto 2023 soglasno potrjeni in sprejeti. Ker je bil letošnji zbor tudi volilni, so se izvedle volitve v organe društva za novo mandatno obdobje 2023–2027, in sicer za predsednika društva, podpredsednika društva, člane upravnega odbora (UO) in člane nadzornega odbora (NO).

Člani so po javnih volitvah soglasno izvolili **dosedanjega predsednika Jožeta Okorna** za **predsednika društva** in **Martino Glavič** za podpredsednico društva.

Izvoljenih je bilo tudi devet članov upravnega odbora ter trije člani in dva nadomestna člana nadzornega odbora. Člani upravnega odbora so Jože Okoren, **Martina Glavič**, **Mirko Sintič**, **Zdenka Sintič**, **Sandra Košar**, **Franci Slivšek**, **Jože Cimrmančič**, **Marija Jefim** in novi član **Gašper Peček**. Člani nadzornega odbora so Primož Jeralič – predsednik NO, **Anica Radej** – članica NO, novi član **Danijel**

Društvo paraplegikov
Dolenjske, Bele krajine
in Posavja

Šegova 119
8102 NOVO MESTO

Spletna stran:
dpdbp.zveza-paraplegikov.com
E-pošta:
društvo_paraplegikov2@t-2.net

Peterlin in nadomestni članici **Irena Matkovič** in **Mateja Udovič**.

V nadaljevanju sta prisotnim o delovanju in aktualnih zadevah ter izvajanju posebnih socialnih programov naše krovne organizacije Zveze paraplegikov Slovenije (ZPS) poročala predsednik ZPS **Dane Kastelic** in strokovna delavka **Tanja Kovačič**. Oba sta tudi izrazila pozitivno mnenje o delu društva. Kot gosta sta se zbora udeležila direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) **Borut Sever** in strokovna vodja izvajanja osebne asistencije na ZPS, **Špela Šušteršič**.

Čestitke vsem izvoljenim organom društva, želimo jim uspešno delo tudi v bodoče.

Zbor članov v prostorih društva (Foto: arhiv društva)

»SPREHOD« PO BELI KRAJINI

Članice društva se v društvenih prostorih večkrat letno zberejo na delavnicah ročnih del, kjer marljivo ustvarjajo. Spomladansko srečanje so si zamislile malo drugače. Nekatere so že bivale v domu paraplegikov v Semiču, zato so se jim pridružile še ostale in odšle na sprehod po kraju. Za cilj so si določile Muzejsko hišo Semič, v kateri so si ogledale različne razstave.

NARAVOSLOVNA ZBIRKA jim je približala dva največja aduta tega območja – neokrnjeno naravo in njeno izjemno raznoliko živalstvo in rastlinstvo. Ob pomoči slikovnega gradiva, fosilov, kamnin, nazornih globusov in geološke karte so spremljale nastanek pokrajine skozi zgodovino in se sprehodile po repliki kraške jame. Videle so tudi številne redke živalske vrste, ki še živijo v belokranjskih izvirih, kalih in ob rekah.

Poučen sprehod po Semiču (Foto: arhiv društva)

Zgodovinska zbirka **SEMIČ V DVAJSETIH SLIKAH** razkriva najpomembnejše dogodke in osebnosti, ki so zaznamovali ta kraj. Zanimive vsebine pričajo o pestrem zgodovinskem dogajanju.

VINOGRADNIŠKA ZBIRKA vsebuje pripomočke, ki so jih Semičani nekdaj uporabljali v vinogradih in zidanicah. Semiške vinske gorice so zelo pomemben del tamkajšnje tradicije, saj

so skozi stoletja omogočale zaslužek in preživetje mnogim generacijam.

Po ogledu muzeja so si privoščile še nekaj kulinarčnih užitek. Ker je bil dan prekrasen, so druženje ob kavi in sladoledu nadaljevale pred hišo v Semiču. Tam so imele priložnost videti vinogradnike pri delu, saj so člani Vinogradniškega društva ravno obrezovali in urejali vinograd v učnem vrtu dr. Derganca. Bile so si enotne, da so preživele čudovit dan.

PREDAVANJE MARIJE MERLJAK O ZDRAVI PREHRANI

V prostorih društva smo aprila gostili Marijo Merljak, univ. diplomirano inženirko živilske tehnologije. Gospa Merljak že vrsto let deluje na področju zdrave prehrane in je ena izmed najbolj prepoznavnih slovenskih svetovalk za zdravo prehrano. Poznamo jo z radijskih in televizijskih oddaj, v katerih pripravlja svetovanje o zdravi prehrani, se pogloblja v skrivnosti starih tradicionalnih jedi in jih obravnava v luči današnjega časa. Piše številne prispevke za revije, predava številnim organizacijam, je avtorica in soavtorica osmih knjig, nekatere izmed njih nam je tudi predstavila. Tema predavanja je bila zdrava prehrana. Gospa Merljak je prisotnim članom, njihovim svojcem in spremljevalcem predstavila skrivnosti uravnoteženega in zdravega prehranjevanja. Razkrila je marsikatero nejasnost glede tega, katera hrana je boljša za delovanje želodca, črevesja, ledvic in jeter, za čisto ožilje in krepko srce in katera hrana nam bo pomagala do zdravih kosti in boljše

Gospa Merljak razlaga o zdravi prehrani. (Foto: arhiv društva)

giblivosti. Prisega na lokalno in sezonsko hrano, ki je vedno zelo okusna. Z nami je delila svoja obširna znanja in nasvete o tem, kako si izboljšati različna zdravstvena stanja s pomočjo vsakdanjih živil.

Velik poudarek predavanja je bil na presnovi in prebavi ter ustvarjanju ravnovesja v telesu ter ohranjanju mladosti tudi v zrelih letih. Zavedati se moramo, da je naše telo sposobno popravila, naše celice pa zato vsak trenutek potrebujejo gradivo, gorivo in zaščito. Če bodo v

nenehnem dinamičnem ravnovesju, bodo dobro delovale. Takrat se bomo odlično počutili in bomo – zdravi. Vse, kar celice potrebujejo, je popolnost hranilnih snovi, ki jih telo prek zapletenega biokemičnega procesa pridobi iz hrane. V procesu presnove celice izdelajo gradnike za razvoj in obnovo ter energijo in zaščitne snovi. Samo uravnotežena prehrana nudi polnost vseh snovi in lahko zagotovi ravnovesje na krožniku, kar omogoči dinamično ravnovesje našega telesa. Zavedati se moramo, da je urejeno in uravnoteženo prehranjevanje

pomembno tako za naše dobro počutje kot tudi za fizično in duševno zdravje.

Udeleženci so z zanimanjem poslušali predavanje, saj je vzpostavila prijetno pozitivno energijo. Posameznikom je

odgovarjala na številna vprašanja in jim svetovala o reševanju njihovih težav. Zaupala pa nam je tudi nekaj uporabnih in zdravih receptov.

Vsak človek se mora sam pri sebi znati nasmejati – to je bila končna in ena

izmed številnih misli, ki nam jih je tekom predavanja povedala. Nabavili smo tudi nekaj njenih knjig, ki si jih lahko člani izposodijo na društvu.

SREČANJE S ČLANI ROTARY KLUBA NOVO MESTO

Rotary International je organizacija svetovno povezanih poslovnežev in strokovnjakov iz različnih poklicev. Člani Rotary klubov po svetu skrbijo za dobrodelne človekoljubne dejavnosti, v svojih poklicih vzpodbujajo visoka etična načela in merila ter pomagajo širiti dobro voljo ter mir po svetu. Načrtujejo in uresničujejo zelo različne

humanitarne, izobraževalne in kulturne programe, ki bogatijo življenje ljudi v njihovi ožji sredini in v svetovni skupnosti. Eden izmed klubov deluje tudi v Novem mestu. Rotariji se redno tedensko sestajajo, gojijo prijateljstvo in se pogovarjajo o svojih načrtih lokalnega in globalnega pomena. Članstvo odseva širok prerez poklicev v okolišju, kjer klub deluje.

Enega izmed tradicionalnih tedenskih sestankov so člani Rotary kluba Novo mesto organizirali v prostorih našega društva, aprila 2023. Po končanem uradnem delu sestanka je predsednik

društva Jože Okoren prisotnim predstavil društvo, delovanje in aktivnosti, ki jih izvajamo. Izpostavil je predvsem težke socialne in bivanjske razmere posameznih članov. Večer je potekal v sproščenem vzdušju.

Rotary club Novo mesto je dolgoletni donator našega društva. Že mnogokrat so nam pomagali pri zbiranju potrebnih sredstev za premostitev težkih socialnih stisk članov. Takšnega dobrega sodelovanja si zagotovo želimo tudi v prihodnje.

ŠPORTNO IN REKREATIVNO AKTIVNI

V začetku maja smo v društvenih prostorih v organizaciji našega društva in v sodelovanju z Zvezo paraplegikov Slovenije (ZPS) izvedli **tekmovanje v šahu – 28. memorial Jožeta Radeja in hkrati zadnje, 4. kolo lige ZPS-Gradex.**

Tradicionalni memorial v šahu je posvečen odličnemu šahistu in prvemu predsedniku društva ter nekdanjemu predsedniku skupščine Zveze paraplegikov Slovenije, **Jožetu Radeju**. Tekmovanja se je udeležilo 17 šahistov iz petih pokrajinskih društev paraplegikov in ena šahistka, posebna gostja **Mojca Grilc**, nečakinja pokojnega Jožeta Radeja. Pred začetkom tekmovanja sta udeležence nagovorila društveni referent za šport Mirko Sintič in vodja šaha na ZPS **Jasmin Sabljakovič**.

Tekmovanje je potekalo pod budnim očesom arbitra **Marka Juriča**, ki je pred pričetkom povzel pravila. Tekmovalci so po švicarskem sistemu, sodnikovih navodilih in pravilih FM-FIDE odigrali sedem hitropoteznih krogov v posamezni in ekipni konkurenci. Za poteze v posamičnih partijah so imeli na voljo deset, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa dvanajst minut.

Šahisti v prostorih našega društva (Foto: arhiv društva)

Rezultati 28. memoriala Jožeta Radeja – posamično:

Po kočanih bojih na črno-belih poljih je največ točk dosegla Mojca Grilc in prejela simbolično darilo. Prvo mesto in prehodni pokal za drugo mesto je osvojil **Franc Pinter** (5.0) iz DP Podravja, plaketo za tretje mesto pa **Vojko Gašperut** (4.0), član DP Istre in Krasa.

Naše društvo so zastopali **Dominik Lozar**, ki je dosegel 8. mesto (3.5),

Janko Koren 12. mesto (3.5) in **Jože Kermc** 14. mesto (3.0). Prisotna je bila tudi **Anica Radej**, žena Jožeta Radeja, ki je članica našega društva. Plakete in prehodni pokal sta podelila podpredsednica društva Martina Glavič in društveni referent za šport Mirko Sintič, ki se je prisotnim zahvalil za sodelovanje na tekmovanju, še posebej arbitru Marku Juriču.

Tekmovanje je bilo hkrati tudi zadnje, 4. kolo lige ZPS-Gradex. Ob zaključku lige je prisotne nagovoril **Gregor Gračner**, vodja

športa na ZPS, in podelil pokale in medalje najboljšim trem ekipam. Prvo mesto v ligi je osvojila ekipa **DP Podravja**, drugo mesto ekipa **DP ljubljanske pokrajine**, tretje mesto ekipa **DP jugozahodne Štajerske**, četrto mesto ekipa **DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja**, peto mesto ekipa **DP Istre in Krasa**, šesto mesto ekipa **DP Gorenjske**.

V sredini maja smo v sklopu projekta **16. Rudolfovih tednov športa** v Mestni občini Novo mesto, ki jih organizira Zavod Novo mesto, pripravili ekipno tekmovanje v kegljanju na novomeškem kegljišču Portoval.

Udeležilo se ga je pet ekip iz lokalnih društev paraplegikov (DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja, DP ljubljanske pokrajine, DP Podravja, DP Prekmurja in Prlekije ter DP Istre in Krasa). Tekmovali so po pravilniku Zveze paraplegikov Slovenije.

Največ kegljev je podrla in posledično osvojila pokal za prvo mesto domača ekipa **DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja** (1880 podrtih kegljev), drugo mesto je osvojila ekipa **DP ljubljanske pokrajine** (1694 podrtih kegljev), tretje **DP Podravja** (1691 podrtih kegljev), četrto mesto ekipa **DP Prekmurja in Prlekije** (1404 podrtih kegljev), peto mesto pa ekipa DP Istre in Krasa (730 podrtih kegljev). Po končanem tekmovanju je na sedežu društva potekala razglasitev rezultatov in podelitev pokalov za najboljše tri ekipe in najboljšega kegljača tekmovanja ter spominskih medalj, zagotovil pa jih je Zavod Novo mesto, prejeli pa so jih vsi udeleženci. Pokal za največ podrtih kegljev je osvojil Gašper Peček iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (494 podrtih

Kegljanje na kegljišču Portoval v Novem mestu (Foto: arhiv društva)

Najboljši so dobili medalje in pokale. (Foto: arhiv društva)

kegljev). Pokale in medalje je podelil društveni referent za šport Mirko Sintič, skupaj s podpredsednico društva Martino Glavič. Mirko se je pred podelitvijo vsem prisotnim zahvalil za udeležbo in sodelovanje.

Zahvaljujemo pa se tudi Kegljaškemu društvu Krka Novo mesto, ki so nam pomagali pri organizaciji in poskrbeli za zelo strokovno sojenje in nemoten potek tekmovanja.

Podelitev na našem društvu (Foto: arhiv društva)

TRADICIONALNA LIKOVNA DELAVNICA NA DOLENJSKEM

Tudi letos smo organizirali **tradicionalno likovno delavnico** z udeležbo devetih likovnikov iz lokalnih društev paraplegikov, ki zaradi invalidnosti ustvarjajo tudi z usti. Na delavnici so sodelovali: **Jožica Ameršek, Katja Gerdovič, Metod Zakotnik, Radovan Gros, Miran Jernejšek, Željko Vertelj, Ljudmila Turk, Dragica Sušanj in Vojko Gašperut**. Med njimi so tudi slikarji, ki so člani Mednarodnega združenja slikarjev. Udeleženci delavnice so pod strokovnim mentorstvom **Rassa Causeviga** svoje znanje izpopolnjevali v različnih tehnikah slikanja: akril in olje na platno, risanje s svinčnikom, barvicami, ogljem ...

Nad organizacijo je bdela Jožica Ameršek, vodja društvene kulturne dejavnosti in ljubiteljska slikarka.

Likovniki so ustvarjali v notranjih prostorih društva in tudi na zunanjih površinah, kljub nekoliko slabšemu vremenu. V njihovem ustvarjanju je bilo čutiti sproščeno in prijetno vzdušje. Nastala so čudovita likovna dela, ki so jih po končani delavnici tudi razstavili.

Likovno delavnico so si ogledali učenci OŠ Dragotin Kette Novo mesto, vodstvo Dijaškega in študentskega doma Novo mesto in nekaj naših članov – nelikovnikov. Delavnico in razstavo del pa so si ogledali tudi lokalni mediji ter ostali člani našega društva.

Ustvarjalna likovna delavnica (Foto: arhiv društva)

GORENJSKE KAPLJICE

V preteklih mesecih smo veliko ustvarjali, opozarjali na nevarnosti poškodb in se družili s šolarji, slavili na ekipnem državnem prvenstvu v košarki, navijali za smučarske skakalce, se seznanili z obrazno refleksoterapijo. Športniki so se rekreirali in trenirali košarko v dvorani Biotehničnega centra Naklo ter tenis na pokritem teniškem igrišču športnega parka v Kranju. Strelci lahko trenirajo na strelišču v Škofji Loki. Po dolgoletnem premoru so naši mlajši člani sestavili ekipo za tekmovanja v atletiki in se tekmovanj, ki jih organizira Zveza paraplegikov Slovenije, redno udeležujejo. Nekaj utrinkov dogajanja zadnjih mesecev pa smo zapisali v prispevkih.

Anka Vesel

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

V četrtek, 9. marca 2023, smo se zbrali na 44. zboru članov Društva paraplegikov Gorenjske. Po pozdravnem nagovoru predsednika društva **Petra Robnika** je zbrane člane pozdravila podžupanja Mestne občine Kranj **Manja Zorko**, ki je na kratko predstavila delo MO Kranj na področjih, povezanih z vključevanjem invalidov v lokalno okolje in sodelovanjem MO Kranj z društvom. Podžupanji smo se za nagovor zahvalili ter ji zaželeli uspešno delo.

Zbor je vodil predsednik društva, ki je tudi predstavil poslovno poročilo za

leto 2022 in plan za leto 2023. Predsednik nadzornega odbora **Metod Zakotnik** je zbranim pojasnil ugotovitve in poročilo nadzornega odbora, predsednik inventurne komisije **Andraž Muljavec** pa je poročal o popisu osnovnih sredstev. Za predstavitev, poročilo o delu in o programih naše krovne organizacije Zveze paraplegikov Slovenije ter pravic invalidov smo se zahvalili predsedniku **Danetu Kastelicu** in strokovni sodelavki **Mojci Mikec**.

Po uspešno zaključenem zboru je sledila pogostitev v Brunarici Štern na Kokrici pri Kranju.

Zbrani na zboru članov (Foto: arhiv društva)

dpg DRUŠTVO
PARAPLEGIKOV
GORENJSKE

Ul. Lojzeta Hrovata 4/c
4000 Kranj

Spletna stran:
dpgkr.si

E-pošta:

dp.gorenjska@gmail.com

Delo ZPS je predstavil njen predsednik. (Foto: arhiv društva)

Anka Vesel

OB DNEVU ŽENA – USTVARJALNA DELAVNICA NA DRUŠTVU IN ZBOR ČLANOV

Na praznično sredo, 8. marca, ob dnevu žena, smo se članice ženske sekcije na društvu družile ob ustvarjanju in klepetu. Predsednik društva je zbrane dame presenetil z ognjenimi vrtnicami. V četrtek, 9. marca, pa smo se v večjem številu zbrali na zboru članov

Trobentice so našle svoje mesto v ličnih zabojčkih, ki so delo naših članic. (Foto: arhiv društva)

društva. Po končanem uradnem delu je predsednik društva zbranim članicam, prostovoljkam in spremljevalkam čestital ob prazniku in jih obdaril s cvetočimi trobenticami. Za izkazane pozornosti se predsedniku zahvaljujemo in mu želimo uspešno delo in vodenje

društva tudi v letu, ki je pred nami. Članice in člani pa vljudno vabimo, da se vključujejo v društvene aktivnosti.

Na praznično sredo smo dokončale okrasne podstavke iz kartona. Zlepljene "zabojčke" smo pobarvale z akrilnimi barvami in jih okrasile z

rožicami, metuljčki, čebelicami ... iz različnih materialov. Trobentice v lončkih, ki smo jih prejele ob dnevu žena, so lahko našle svoj prostor tudi v izdelanih unikatnih zabojčkih.

Ustvarjalne delavnice na našem društvu potekajo vsako sredo.

Tina Žalec

UČENCI OŠ CVETKA GOLARJA

Tudi letos smo obiskali četrtošolce OŠ Cvetka Golarja v Škofji Loki, in sicer v četrtek, 18. 5. 2023. Kot že nekaj let do sedaj je bil namen obiska otrokom predstaviti življenje osebe, ki je na vozičku, hkrati pa ozaveščati o poškodbah hrbtenice in njenih posledicah. Otroci so z zanimanjem poslušali naše izkušnje, postavljali veliko vprašanj in navdušeno navijali ob demonstraciji parakošarke. V nadaljevanju srečanja so tudi sami poskusili, kako je na vozičku igrati košarko, sedeti v monosmučki, igrati badminton in kolesariti. Dogodka se je udeležilo

Druženje z učenci OŠ Cvetka Golarja (Foto: arhiv društva)

deset članov društva. Srečanje je ponovno potekalo v prijetnem

vzdušju in prineslo novo znanje otrokom.

Anka Vesel

ČESTITKE DRŽAVNIM PRVAKOM V KOŠARKI NA VOZIČKIH – EKIPI DP KRANJ-NOVO MESTO

Všportni dvorani na Vranskem je 14. maja 2023 potekalo državno prvenstvo v košarkarski ligi ZPS-Bauerfeind, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Odigrali so štiri tekme, dve polfinalni ter tekmi za tretje in prvo mesto. Na koncu je slavila naša združena ekipa DP Kranj-Novo mesto. Iskrene čestitke!

Anka Vesel

OBRAZNA REFLEKSOTERAPIJA

Vsredo, 12. aprila, smo se na društvu spoznavali z obrazno refleksoterapijo, ki nam jo je predstavila **Nina Križnar** iz podjetja Zlati tempelj, katerega vrednote so naraven, celosten pristop k zdravju, lepoti in dobremu počutju. Nina nam

je predstavila različne metode, s katerimi lahko izboljšamo psihofizično počutje.

Obrazna refleksoterapija je alternativna celostna metoda zdravljenja in se izvaja na obraznih refleksnih točkah in conah, ki so

Predstavitve obrazne refleksoterapije (Foto: arhiv društva)

povezane z določenimi notranjimi organi. V Zlatem templju izvajajo različne metode (obrazne) refleksoterapije, ki se izvajajo z rokami, s posebnimi akupresurnimi orodji, s katerimi se stimulirajo obrazne

refleksne točke in cone, masaže z ventuzami in energijske masaže. Zanimiva predstavitev je hitro prešla v sproščujočo klepet, skozi katerega nam je Nina odgovarjala na vprašanja in razložila namen in potek posameznih

tretmajev, s katerimi se vzpostavlja ravnovesje v telesu.

V imenu slušateljev se ji zahvaljujemo za prijetno dopoldne in za izkušnje, ki jih je delila z nami.

Rok Robnik NA POLETIH V PLANICI

V petek, 31. 3. 2023, se nas je četica članov in spremljevalcev okoli poldneva izpred društva odpravila v Planico na ogled tekem v smučarskih poletih. Pred odhodom smo se opremili z obraznimi nalepkami in zastavami ter se z velikimi pričakovanji odpeljali proti dolini pod Poncami, kamor smo brez zastojev prispeli v slabi uri. Redarji so nas usmerili na parkirišče za invalide, nato pa nas pospremili do platoja tik ob izteku skalalnice, ki je namenjen samo invalidskim vozičkom. Razgled od tam je čudovit, takšen kot je na VIP-tribuni. Poleg platoja so bile tudi sanitarije za invalide. Nad vsem tem smo bili navdušeni in prijetno presenečeni.

Kljub temu da smo bili tam že ob 12.30 in je bil začetek tekme predviden šele ob 15. uri, nam ni bilo dolgčas, saj so imeli organizatorji pripravljen pester program, ki je navduševal vse prisotne. Prizorišče se je počasi polnilo, vreme se je ves čas spreminjalo, od rahlega pršenja dežja

Navijači v Planici (Foto: arhiv društva)

do oblakov in sonca. Ob 15. uri so nam sporočili, da bodo zaradi premočnega vetra tekmo prestavili za pol ure in nato še za eno uro. Ob 16. uri so spustili nekaj predtekmovalcev, takrat smo videli polet, dolg 210 m, in poslovilni skok **Bora Pavlovčiča**. Ponovno je zapihal močnejši veter in ob 17. uri je bila tekma odpovedana. Žal kljub vztrajanju nismo videli

tekme, vendar nismo bili razočarani, saj smo doživeli in občutili čar Planice ter vzdušje med obiskovalci. To je praznik, ki si ga spleča ogledati. Utrujeni in polni vtisov ter dobre volje smo se brez težav odpravili proti domu in se dogovorili, da se prihodnje leto na prizorišče vrnemo še v večjem številu.

Moj novi spremljevalec

V svojem prvem življenju te nisem poznal.
Sploh.
Niti malo.
Te opazoval iz varne razdalje in daljine z ...
Nekim...
Nerazumevanjem, radovednostjo, začudenostjo.
Nepoznavanjem.
Nemoč.
Inspiracija, in gnus. Odvrat.

Točno tako si se tudi pripeljal v moje drugo življenje.
Sranje, in jeba.
Inspiracija? Komu, in zakaj?

Pa naju poglej zdaj!
Kot rit in hlače.
Jezdec in njegov konj.
Popolno zlita skupaj kot vino in vrč.
Samo ne razbij se.
Spet.

Avtor: Aljoša Škaper

MORJE, REFOŠK IN PRŠUT

7. REDNI ZBOR ČLANOV DP ISTRE IN KRASA

Člani društva DP Istre in Krasa smo se zbrali na rednem letnem zboru članov v prostorih društva na Vanganelski 8/f v Kopru, in sicer v sredo, 29. marca 2023, ob 10. uri. Podpredsednik društva **Valter Mahne** je odprl 7. redno sejo zbora članov ter ugotovil nesklepčnost. Zato se je zbor članov prestavil na 10.30 uro, nakar se je ugotovilo prisotnost 18 članov in po pozdravnem govoru se je predstavil dnevni red, ki je bil soglasno sprejet.

Z otvoritvijo seje, ki jo je podpredsednik tudi vodil, smo najprej izvolili zapisnikarja. Potrdili smo zapisnik z realizacijo sklepov 6. seje zbora članov, z dne 10. 3. 2022. Nato smo potrdili še poslovno finančno poročilo za leto 2022,

poročilo nadzornega odbora ter inventurne komisije. Seznanili smo se tudi s planom društva za leto 2023 in članarini, ki ostajajo nespremenjene.

Predsednik zveze **Dane Kastelic** in strokovna sodelavka **Mojca Mikec** sta nam predstavila novosti na področju (SOR) skupinske obnovitvene rehabilitacije, zatem stanje populacije po društvih in finančno poročilo ZPS.

Zamenjali smo tudi člana upravnega odbora društva, in sicer je **Elvisa Mihaliča** zamenjal **Damjan Žerjav**. Sejo smo zaključili ob 12. uri, nato je sledila pogostitev vseh prisotnih.

Letni zbor članov Društva paraplegikov Istre in Krasa (Foto: arhiv društva)

le spomin

roke zalite v steklu
pokajoči encijanov hlad

Avtorica: Mojca Tršar

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV
ISTRE IN KRASA

Vanganelška 8f
6000 Koper - Capodistria

Spletna stran:
društvo-para-kp.si

E-pošta:
dpik.koper@gmail.com

SAMOSTOJNA RAZSTAVA DRAGICE SUŠANJ NA NAŠEM DRUŠTVU

V prostorih Društva paraplegikov Istre in Krasa v Kopru predstavljamo slikarska dela naše slikarke **Dragice Sušanj**. Dragica se je rodila leta 1966 v Dolnjem Zemonu pri Jelšanah in je članica Društva paraplegikov Istre in Krasa. Čeprav jo je usoda pred več kot dvema desetletjema priklenila na invalidski voziček, se ni vdala in je vselej stremela po lastnih kreativnih vsebinah. Ob pomoči mentorjev **Rassa Causseviga** in **Jožeta Potokarja** je spoznala, da ji slikanje odpira novo poglavje v knjigi življenja. S slikanjem se intenzivneje ukvarja že skoraj dvajset let. Njena dela je bilo mogoče videti na mnogih skupinskih in samostojnih razstavah po vsej Sloveniji, tako pod okriljem likovnih dejavnosti in predstavitev pri Zvezi paraplegikov Slovenije kot tudi prek Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, katerega štipendistka je postala v letu 2006.

Dragica Sušanj pri slikanju (Foto: arhiv društva)

SESTANEK SVETA ZA INVALIDE NA KOPRSKI OBČINI

V petek, 19. maja 2023, je potekal že šesti sestanek sveta za invalide na mestni občini Koper, ki sta se ga udeležila **Mladen Fabjan**, tajnik našega društva DPIK, in strokovni vodja osebne asistencije pri zavodu Ars Viva, **Matjaž Tomažič**. Sestanek je vodila **Olga Franca**, podžupanja Mestne občine Koper in koordinatorka posvetovalne skupine. Prisotni so bili tudi drugi člani invalidskih društev, in sicer: **Tatjana Koblar** (predsednica posvetovalne skupine in predsednica Društva invalidov Koper), **Darja Černac** (Društvo Sožitje obalnih občin), **Milka Pofuk Kostadinović** (Društvo drugi dom Istra), **Drago Šajn** (Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper), **Doroteja Žigon** (ŠENT – slovensko združenje za duševno zdravje).

Na sestanku je bilo govora o zasedenosti parkirnih mest in o parkirnih kartah. Koordinatorica je na sejo povabila predstavnika za navedeno področje in se zahvalila za udeležbo. O ključnih problemih, navedenih v Akcijskem načrtu (parkiranje na parkirnih mestih za

invalide s strani neodgovornih voznikov in kontrola izdanih parkirnih kart za invalide – neažuren sistem vodenja – lastniki vozil uporabljajo parkirna mesta tudi po smrti invalidne osebe).

Predstavljen je bil tudi načrt celovite obnove plaže Žusterna in prilagoditev za gibalno ovirane osebe. Vodja investicijske službe MOK, gospod **Petar Ziraldo**, je prisotnim razdelil idejno zasnovo nove ureditve kopališča. Povedal je, da gre za univerzalno gradnjo, da je plaža zaradi višinskih razlik in oblike precej neustrezna. V idejni zasnovi se ohranja dvigalo za spust v morje, na novo se ureja pot za spust v morje na vozičku, išče se najbližja pot za invalide. Načrtuje se, da bi morali javno naročilo objaviti do 15. 7. 2023, da bi lahko že septembra pričeli z deli in bi bila obnovljena plaža pravočasno pripravljena za sezono 2024.

Na sedanjo ureditev plaže za gibalno ovirane osebe so bili podani naslednji predlogi:

- za leto 2023 skladno z Akcijskim načrtom ukrepov je potrebno urediti: oba ležalnika označiti z

več nalepkami za invalide (kopalci z brisačami pokrijejo nalepko in ležalnika nedopustno uporabljajo osebe, ki niso invalidi, jih prenašajo na druge lokacije);

- označi se dostopno pot do dvigala za spust v morje;
- toaletne prostore se opremi z UE-ključem in označi z oznakami za slepe in slabovidne, da bi lahko prepoznali, kateri toaletni prostor je namenjen invalidom.

Gospo **Vesno Starman** iz svetovalnega centra Istra smo zaprosili za pomoč – nasvete, kako bi pričeli z aktivnostmi ozaveščanja otrok in šolarjev – pozitivnega odnosa do ranljivih skupin. Ker ima kontakte z ravnateljji, je najbolj primerna oseba za sodelovanje s Svetom za invalide. Aprila letos smo v MOK objavili članek o zasedenih mestih za invalide v avtobusih, z naslovom Pomagajmo starejšim, invalidom in gibalno oviranim osebam. Distribuirali bi ga radi tudi po šolah, vrtcih, zavodih. Le upamo lahko, da se bo na teh področjih, ki so zelo pomembna za nas invalide, kmalu kaj spremenilo na bolje.

JAZ SEM SONCE

Oddajam svetlobo,
Svetim,
Žarim,
Samo sem!
Tu za vse, za sočloveka
Zakaj tako žarim?
Odgovor se skriva v meni.
Sem luč na koncu tunela
In tvoj razlog za smeh.

Autorica: Lana Tepes

Aleš Povše | Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske

CELJSKI GROFI

Letošnja pomlad je bila pestra in raznolika ter polna aktivnosti. Zvrstili so se redni vsakoletni dogodki, kot so zbor članov društva, memorial Petra Zdovca v kegljanju in prireditve ob dnevu zdravja v Celju. Se je pa zgodilo tudi veliko novega. V Velenju so pripravili razstavo v spomin na Franca Avberška, obiskali smo šoli na Polzeli in v Zrečah, v društvenih prostorih organizirali tečaj excela, prav tako pa so bili naši športniki zelo aktivni na domačih in mednarodnih tekmah.

**DRUŠTVO PARAPLEGIKOV
JUGOZAHODNE ŠTAJERSKE**

Opekarniška 15/a
3000 Celje

Spletna stran:
društvo-para-ce.si

E-pošta:
dce.paraplegik@guest.arnes.si

REDNI ZBOR ČLANOV

To je obveza, ki jo mora društvo izpolniti vsako leto. Letošnjega se je zaradi različnih faktorjev udeležilo nekaj manj članov kot prejšnja leta, in sicer 33. Kljub temu je zbor lahko po polnem čakanju pričel z delom, najprej z izvolitvijo organov.

V nadaljevanju je besedo prevzel predsednik društva **Matej Lednik**, ki je po programih predstavil delovanje društva v letu 2022. Poročilo nadzornega odbora in inventurne komisije je predstavil **Janez Hudej**, računovodsko poročilo pa **Mateja Čamernik**. Zbor je vsa poročila potrdil in prešel na plan dela za naslednja leta. Besedo je zopet dobil Matej Lednik, ki je razložil, da se dejavnosti žal ne morejo širiti in bogatiti, saj se FIHO in ostala sredstva ne povečujejo, realno se celo zmanjšujejo. Zbor je tudi za naslednje leto sprejel višino članarine v znesku 10 evrov.

Pod točko Razno je Matej potarnal nad številnimi spremembami

zakonodaje, ki nalaga društvu dodatno delo pri prilagoditvi pravilnikov. Zbor članov je zato sprejel sklep, ki dovoljuje spremembo pravilnikov in pravnih podlag s strani upravnega odbora društva.

Beseda je tekla še o naši hiški v Ankaranu, nato pa sta besedo prevzela gosta s strani Zveze paraplegikov Slovenije. Predsednik **Dane Kastelic** je predstavil poročilo o delu in financah ZPS, izrazil je tudi veselje ob sprejetju številnih zakonov na državni ravni, ki lajšajo tegobe tetraplegikov in paraplegikov ter za konec pohvalil delo društva.

Strokovna delavka **Mojca Mikec** se je dotaknila še preostalih dejavnosti ZPS in predstavila aparaturo s CO2, ki bo omogočala boljše celjenje kroničnih ran naših članov. Aparat bo na voljo za terapije od maja do septembra v Pacugu.

Po uradnem je sledil še zabavni del z dobro glasbo in odlično hrano, kjer so se lahko udeleženci sprostili in povsneli.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA V CELJU

Letos je bil obeležen na prireditvi v središču Celja, in sicer 13. maja, ko so se na stojnicah predstavila številna društva in organizacije. Organizirana sta bila dva medgeneracijska pohoda, mimoidoči so lahko preizkusili znanje iz prve pomoči, si ogledali policijsko opremo, si izmerili krvni tlak ali sladkor in holesterol v krvi, telovadili skupaj z vaditelji ali prisluhnili glasbenemu programu.

Na svoji stojnici se je predstavilo tudi DP jugozahodne Štajerske s svojimi publikacijami, prav tako pa so lahko udeleženci preizkusili naše vozičke za igranje košarke. Žal je bil dogodek zaradi hladnega vremena in nevarnosti dežja nekoliko okrnjen.

Prireditve je po navadi že v mesecu aprilu, saj se svetovni dan zdravja praznuje 7. aprila, ob obletnici ustanovitve Svetovne zdravstvene organizacije, ampak letošnja muhasta pomlad tega ni omogočala. Letošnji svetovni dan zdravja je sicer potekal pod sloganom »Zdravje za vse«.

Zbor članov letos v občutno manjšem številu (Foto: arhiv društva)

Pod sloganom »Zdravje za vse« (Foto: arhiv društva)

TEČAJ EXCELA

Ker znanja ni nikoli preveč in ker je kar nekaj članov izrazilo željo po izobraževanju, smo od meseca aprila naprej v društvenih prostorih in na daljavo preko aplikacije zoom organizirali tečaj excela po dve uri tedensko. **Peter Planinšek** je poskrbel za ustrezno programsko opremo, organizacijske niti so bile v rokah **Nataše Lotrič**, **Janez Hudej** pa je prevzel vodenje tečaja.

V pomladnih mesecih smo se naučili predvsem vseh osnov, kot so kreiranje delovnega zvezka, delovnega lista, Excel tabele na delovnem listu, sortiranje podatkov, vstavljanje vrstic in kolon, iskanje podatkov na drugih delovnih listih in zapis formule z referencami. Spoznali smo tudi, kako

Učili smo se uporabe excela. (Foto: arhiv društva)

bliskovito zapolnimo podatke, jih filtriramo z rezalniki in časovniki, izdelamo enostaven makro in graf ter kako izdelamo spustne sezname. Verjetno se bomo jeseni zopet zbrali

in še nadgradili svoje znanje, saj nam poznavanje excela pride še kako prav pri šolanju, v službah ali pri vodenju različnih evidenc.

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE NA OŠ ZREČE

Ena od naših dejavnosti je tudi predstavitev društva in naših članov mlajšim generacijam, zato se s še večjim veseljem odzovemo vabilu na osnovne šole. Krepitev solidarne pomoči med generacijami, izmenjava znanja in izkušenj, ki temelji na medgeneracijskem učenju, je stvar, ki se je pogosto poslužujemo. Z Osnovno šolo Zreče smo uspešno sodelovali že v prejšnjih letih in tudi tokratnemu vabilu nismo mogli reči ne. Obiskali smo jih ob njihovem »Dnevu za spremembe«, kot so ga poimenovali, ki so ga obeležili 14. aprila.

Pripravili smo jim dva sklopa delavnic. Prvi je potekal v telovadnici in je bil namenjen predvsem predstavitvi naših športnih aktivnosti. Učenci so poslušali zgodbo članov, začeni s tem, kako je do poškodbe sploh prišlo in kako so se začeli ukvarjati s športom. V živo smo jim predstavili tudi igranje košarke na vozičkih in posebno kolo za gorsko kolesarjenje in v besedi še vse druge športe, s katerimi se ukvarjamo.

Predstavitve je potekala v telovadnici. (Foto: arhiv društva)

V šolski učilnici jim je **Vinko Hren** svojo življenjsko zgodbo od usodne prometne nesreče pa vse do danes predstavil življenje paraplegika. Poučil jih je tudi o razliki med paraplegijo in tetraplegijo, in še o marsičem, predvsem o čebelarstvu, s katerim se uspešno ukvarja.

Učitelji, ki so bili ves čas prisotni, so bili aktivno vključeni in so se tudi sami preizkusili na športnih vozičkih in pozorno prisluhnili našim besedam. Tudi v prihodnje se bomo z veseljem odzvali vsem podobnim povabilom.

Učenci zbrano poslušajo Vinka. (Foto: arhiv društva)

23. MEMORIAL PETRA ZDOVCA

Na kegljišču Golovec v Celju smo v mesecu marcu organizirali že 23. kegljanje po vrsti. Letošnjega se je udeležilo 39 kegljačic in kegljačev iz sedmih pokrajinskih društev, ki so tekmovali v ekipni in štirih posamičnih kategorijah, kar je napredek glede na prejšnja leta. Za nemoten potek tekmovanja v skladu s pravili sta poskrbela sodnika **Ljubo Mladenovič** in **Alen Peternel**.

V ekipni konkurenci so letos največ pokazali kegljači iz DP Podravja (1722), za njimi so se uvrstili tekmovalci iz DP Novega mesta (1700), na tretje mesto pa smo se uvrstili člani domačega DP Celje (1652). V ženski konkurenci je največ kegljev podrla **Martina Glavič** (408) iz DP Novo mesto, drugo mesto je pripadlo **Mariji Kerec** (403) iz DP Podravja in tretje mesto **Senki Ivanišević** (384) iz DP Ljubljana.

Najboljši kegljači med veterani (Foto: arhiv društva)

Tekmovali so tudi paraplegiki. Največ kegljev je podrl **Henrik Plank** (418), drugo mesto je osvojil **Aleš Povše** (404), oba iz DP Celje, tretje mesto pa **Damjan Hovnik** (390) iz DP Koroške. Med moškimi je zmagala **Miranu Jernejšku** (492) iz DP Podravja, drugo mesto je pripadlo **Tonetu Kancu** (472) iz DP Novo mesto in tretje **Janezu Janžiču** (452) iz DP Podravja.

Veteranska konkurenca je štela tudi kot državno prvenstvo, kegljalo jih je kar trinajst. Zmagal je **Ludvik Škraban** (383) iz DP Murska Sobota pred **Francem Kuhljem** (374) iz DP Novo mesto, tretje mesto pa je osvojil **Feliks Burgar** (359) iz DP Ljubljana.

ŠPORT

Šport je ena najbolj priljubljenih in koristnih dejavnosti med člani našega društva, zato ne preseneča velika udeležba na raznih tekmovanjih pod okriljem ZPS ali ZŠIS-SPK in mednarodnih tekmovanjih. O memorialu Petra Zdovca v kegljanju sem že pisal, dodam naj še, da se je končala liga v kegljanju za sezono 2022/2023, v kateri smo Celjani osvojili 3. mesto. Podobno velja tudi za naše košarkarje, ki so v ligi prav tako zaključili na 3. mestu, na finalnem turnirju pa so izgubili v finalu. Svoja tekmovanja so zaključili tudi strelci in šahisti.

Strelci so v ekipni konkurenci zasedli 5. mesto v ligi, na državnem pa so se zavihteli na 2. mesto. Med posamezniki je izstopal Vinko Hren s 3. mestom v ligaškem tekmovanju in **Franček Gorazd Tiršek**, ki je zopet postal državni prvak. Dobro gre tudi **Vesni Novak**, ki pa bi si želela več konkurence. Šahisti so sezono

Naša šahovska ekipa na zaključku lige (Foto: arhiv društva)

zaključili v Novem mestu. Letos jim ni šlo vse po načrtih, kljub temu so ekipno v ligaškem tekmovanju končali na 3. mestu.

Na mednarodnem prizorišču nas je na tekmah v plavanju zastopal mladi paraplavec **Gašper Glušič**, ki je uspešno nastopil na tekmah v Splitu in Sarajevu.

Ker je poletje pred vrati, se že veselimo dopustov, zato naj bo za tokrat dovolj. O tem, kaj smo počeli čez poletje in v začetku jeseni pa več v naslednji številki.

Gašper (v sredini) se uveljavlja na mednarodnem prizorišču. (Foto: ZŠIS-POK)

LJUBLJANSKI ZMAJI

V Društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine se je v tem obdobju nabralo veliko krajših in daljših prispevkov. Med večjimi so zbor članov, zaključek kegljaške lige in tradicionalni Pogačnikov memorial z mednarodnim turnirjem. Vseh prispevkov o številnih delavnicah, obiskih kulturnih prireditvah in drugih dejavnostih društva vam tokrat niti ne predstavljamo.

Društvo paraplegikov
ljubljanske pokrajine

Dunajska 188
1000 Ljubljana

Spletna stran:
društvo-para-lj.si

E-pošta:
dlj.paraplegik@guest.arnes.si

TRETI REDNI ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

Društvo je tretji redni zbor članov pripravilo 28. marca 2023 v prostorih gostišča Portal v Ljubljani. Najprej se nam je premierno predstavil mešani pevski zbor društva pod vodstvom zborovodje **Primoža Leskovca** in nam zapel nekaj lepih pesmi. Res so presenetili, navdušili in poželi velik aplavz. Čestitke! **Za naš zbor še iščemo ime. Sodelujte pri izbiri, najboljši predlog bomo nagradili.** Nagovorila nas je predsednica društva **Mirjam Kanalec** in zaželela, da bi vsi udeleženci dobili čim več informacij o kompleksni dejavnosti društva v preteklem letu.

Po začetnih formalnostih smo v prvem delu prisluhnili poročilu člana nadzornega odbora **Jasminu Sabljakoviču**, iz katerega je razvidno, da je društvo tudi v preteklem letu zelo dobro gospodarilo. To potrjuje izid poslovanja za poslovno leto 2022, ki izkazuje presežek prihodkov nad odhodki. Celotna dokumentacija na društvu je dosledno vodena, skladno s standardi SRS 33 in Zakonom o društvih, prav tako pa tudi bilanca.

Letno poročilo za leto 2022 s fotografijami, grafi in tabelami ima kar 31 strani in je predstavljeno v **Posebnih socialnih programih**. Obsežno poročilo je po omenjenih sklopih udeležencem zbora predstavila **Irena Žibert**, sodelavka društva.

V nadaljevanju je o športnih aktivnostih in rezultatih športnikov društva poročala vodja programov in

Zbralo se je kar veliko članov. (Foto: arhiv društva)

športa **Eva Pahovnik**. Med drugim je omenila vseh 13 športnih panog, v katerih tekmujejo naši športniki, sodelovanje v svetovnih in drugih mednarodnih tekmovanjih, sodelovanje v šestih ligaških tekmovanjih ZPS ter organizaciji različnih tekmovanj, tudi na mednarodni ravni.

Poročali sta še **Nina Černe** o osebni asistenci in **Angela Cerar** iz Tabor trade servisa o poslovnem izidu in bilanci stanja. Sledila je krajša razprava, nato pa sprejem in potrditev sklepov, ki bodo predstavljali smernice pri nadaljnjem delovanju društva.

V drugem delu so se udeleženci seznanili s Programom dela v letu 2023. Široko zastavljen program je s tabelami predstavljen na 17 straneh, ki ga bomo ob načrtovanih prihodkih

in homogenem vodstvu tudi gotovo realizirali. V programu smo zapisali: »Program upravičujemo z dejstvom, da večina obstoječih socialnih služb nima praktičnih izkušenj, na podlagi katerih bi lahko paraplegikom nudile tako kakovostno pomoč, kakršno nudi prav društvo.« Program je predstavila predsednica Mirjam Kanalec.

Na dnevnem redu je bila tudi točka o spremembi Statuta društva glede mandata predsednika društva, ki jo je predstavil pravnik **Borut Sever** in točka o članarini, s katero člani izkazujemo pripadnost društvu. Predstavili smo tudi invalidsko kartico ugodnosti, s katero lahko invalidi v državah EU uveljavljajo komercialne popuste, v točki razno pa so člani postavili številna vprašanja in pobude. Zbora članov našega društva sta se udeležila tudi predstavnik Zveze

paraplegikov Slovenije in predstavila pomembne aktivnosti krovne organizacije. Predsednik zveze **Dane Kastelic** je predstavil finančno konstrukcijo in različne statistične podatke ter obnovitveno rehabilitacijo, **Mojca Mikec**, vodja programov, pa vseh šest socialnih programov, ki jih zveza izvaja. Po uradnem delu smo se zadržali še v prijetnem druženju. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili voznikom kombijev, kjer sta poleg voznikov društva **Andreja** in **Milanka** sodelovala še **Kristjan** iz Društva Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter **Ciril** iz Društva jugozahodne Štajerske – hvala.

Premierni nastop našega pevskega zbora (Foto: arhiv društva)

Irena Žibert TRETJI REDNI ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

V prostorih gostišča Zajčja dobrava smo 8. marca 2023 pripravili praznovanje ob dnevu žena. To je tudi dan praznovanja dosežkov žensk ter ekonomske, politične in socialne enakopravnosti. Ženske iz Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine se zavedamo svoje moči in pomena enakopravnosti. Ob čudovitem kulturnem programu, zabavnem kvizu in dobrem glasbenem vzdušju smo si dame privoščile čas zase.

Pokal za zmago na kvizu (Foto: arhiv društva)

Na začetku nas je pozdravila predsednica društva **Mirjam Kanalec**, nato pa so se predstavile recitatorke skupine **ONA&ONE**, ki so recitirale pesmi **Ferija Lainščka**. **Eva** in **Irena** sta pripravili tudi zanimiv kviz, v katerem pa ni bilo pomembno, ali poznaš odgovor ali ne, ampak kako prepričljiv si ob razlagi izbranega odgovora. Kviz je bil sestavljen iz različnih zanimivih tem in ob njem smo se izredno zabavale. Zmagovalke kviza so bile skupina **Zvezde**, ki so prejele tudi prehodni pokal »**Hude bejbe**«. Vse smo prejele tudi vrtnico in darila, ki jih je prispevalo podjetje **DM**.

Za konec pa smo imeli posebnega glasbenega gosta, **Adija Smolarja**, ki

nam je pričaral čudovito glasbeno vzdušje. Njegove pesmi resnično navdušujejo vse generacije.

Dva dni kasneje smo v istih prostorih svoj dan praznovali še mučeniki. Približno 40 se nas je zbralo – toliko kot po krščanskem izročilu. Praznik 40 mučenikov izhaja iz časa vladavine cesarja Licinija (308–324), ki je od spora s cesarjem Konstantinom I. Velikim v krščanstvu videl sovražnika, za kristjane pa je odločil, da jih je potrebno spreobrniti ali pa odstraniti. Na praznovanje so se nekateri pripeljali s svojimi vozili, drugi pa s kombiji. Naše dame iz društva so poskrbele tudi za eno od tradicionalnih nagrad – suho klobaso, na enem od mučenikov pa smo na

glavi videli tudi trnovo krono. Ob dobri hrani in pijači smo družno in prav po mučeniško »trpeli«. Vmes smo si izmenjali tudi bogate in bolj ali manj koristne izkušnje iz življenja paraplegikov oziroma tetraplegikov. Vse do prijetnega presenečenja ...

Irena Žibert

SESTANEK SOCIALNIH POVERJENIKOV

V prostorih društva smo imeli 21. marca 2023 sestanek socialnih poverjenikov. Na sestanku smo dorekli okvire nadaljnjega dela v letu 2023. Sestanek je bil izredno produktiven, saj smo leto začeli s svežimi predlogi in uvedbo določenih sprememb pri delu mreže socialnih poverjenikov. Poverjeniki so prejeli posodobljene sezname članov, med seboj so delili posebnosti oziroma dileme, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Okvirno smo se dogovorili tudi o časovnem načrtu srečanj poverjenikov s svojimi člani v letošnjem letu.

Kaj bomo naredili za dobrobit članov v tem letu? (Foto: arhiv društva)

Mirjam Kanalec

SPREJEM PRI ŽUPANJI OBČINE DOMŽALE

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine že vrsto let zelo dobro sodeluje z Občino Domžale. Ker je po lanskoletnih lokalnih volitvah vodenje občine po 16-ih letih prešlo v nove roke, smo želeli spoznati novo županjo, mag. **Renato Kosec**, in ji predstaviti delovanje društva.

Županja je 2. marca 2023 sprejela predstavnici društva v svoji pisarni, ki je dostopna tudi osebam na vozičkih. Dejavnosti in dolgoletno sodelovanje z občino sta predstavili predsednica **Mirjam Kanalec** in **Cvetka Štirn**, dolgoletna organizatorica kegljaškega turnirja za pokal Občine Domžale. Pogovori so potekali v sproščenem vzdušju in v konstruktivnem dialogu. Predsednica je na kratko orisala aktivnosti, ki jih društvo izvaja za osebe z okvaro hrbtenjače, s poudarkom za Domžalčane, in izrazila željo po dobrem sodelovanju tudi v prihodnje. Štirnova je predstavila že 25. kegljaški turnir za pokal Občine Domžale, ki smo ga tudi letos posvetili njihovem občinskemu prazniku. To je bil tudi zaključni ligaški turnir, na katerem je tekmovalo osem ekip iz

Županja mag. Renata Kosec in predstavnici društva Cvetka Štirn in Mirjam Kanalec (Foto: arhiv društva)

cele Slovenije in ga je občina do sedaj vseskozi podpirala.

Županja se dobro zaveda pomena dostopnosti za vse, posebej še ranljivih skupin, povedala pa je tudi, da so Domžale pristopile k pridobivanju naziva »Občina po meri invalidov«. Verjame, da bosta Občina Domžale in društvo gradila dobre zgodbe in sodelovanje tudi v prihodnje, z veseljem pa je prevzela pokroviteljstvo turnirja.

Irena Žibert

DELAVNICA – ZDRAVLJENJE S SMEHOM

V prostorih društva nas je 26. aprila 2023 obiskal pater **Karel Gržan** – avtor mnogih knjižnih uspešnic. Vodil je delavnico z naslovom **Zdravljenje s smehom**, kjer je poudaril pomembnost smeha in hvaležnosti za majhne stvari, ki jih premnogokrat spregledamo. Povedal pa je tudi precej humornih prigod, ob katerih smo se iskreno nasmejali. Zbrali smo se v velikem številu in skupaj doživeli prijetno delavnico.

Zanimiva delavnica zdravljenja s smehom (Foto: arhiv društva)

NAŠA PARALIMPIJKA PAVLA SITAR JE PRAZNOVALA 80 LET

Naša prva paralimpijka in ena ustanovnih članov organizacije slovenskih paraplegikov in tetraplegikov je 29. aprila 2023 praznovala 80 let. Ob lepem in visokem jubileju smo ji na njenem domu v Godiču pri Kamniku čestitali: predsednica društva **Mirjam Kanalec**, trikratna dobitnica paralimpijskih medalj **Draga Lapornik**, ustanovni član in njen nekdanji sodelavec **Jože Globokar** ter prijatelji. Presenečena in vidno ganjena se je našega obiska zelo razveselila. Pavlica je bila ob ustanovitvi organizacije 16. aprila 1969 izvoljena v enajstčlanski ustanovni odbor, v štiričlanskem izvršilnem odboru pa je bila imenovana za blagajničarko takratne **Sekcije paraplegikov in tetraplegikov**. Ves čas je bila aktivna in predana delu, vse do njenega materinstva. Ob ustanovitvi pokrajinskih društev se je vrnila in pri našem društvu ponovno vestno opravljala delo blagajničarke. Pavlica Sitar je bila tudi vrhunska športnica.

Na domu pri naši Pavlici v Godiču (Foto: arhiv društva)

Jugoslovanska reprezentanca je prvič nastopila na paralimpijskih igrah leta 1972 v Heidelbergu v Nemčiji in osvojila zlato, srebrno ter bronasto medaljo. In prvo zlato medaljo je v hitrostni vožnji osvojila prav naša jubilentka. Takrat je dobitnike prvih paralimpijskih medalj – zlato **Pavla Sitar** Slovenija, srebrno **Milka Milinkovič** Hrvaška in bronasto **Jože Okoren**, sprejel maršal **Tito** in jim

podelil zlate ure s posvetilom. To je bila za tiste čase izredna čast. Pavlica pa je za ta športni uspeh prejela tudi **Bloudkovo plaketo**.

Njeno življenje so spremljali številni lepi in težki trenutki. Med slednjimi jo je najhuje prizadela nenadna izguba ljubljene vnuka **Nika**, na katerega je bila zelo navezana. Zdaj zanjo skrbi sin **Primož**.

NAGRADA GLAVNEGA MESTA LJUBLJANA NAŠEMU DRUŠTVU

Zdravljico se je 9. maja 2023 na Ljubljanskem gradu začela slavnostna seja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, na kateri so slovesno podelili najvišja priznanja glavnega mesta. Prisotni so bili številni gostje družbenopolitičnega življenja. Predstavitve kratkega filma **»Ljubljana«** je prikazala vse, kar je prestolnica dosegla v tem razvojnem obdobju.

Župan **Zoran Janković** se je v nagovoru spomnil osvoboditvenih dni in zmage nad fašizmom in nacizmom, 9. maja 1945, ki je hkrati tudi dan Evrope in dan miru. Omenil je številne uspehe na vseh področjih, tudi pri gradnji stanovanj, in Javni stanovanjski sklad, ki ga uspešno vodi naš član **Sašo Rink**.

Sledila je podelitev **sedmih** plaket, nato pa **petih** nagrad, med katerimi je bilo, na predlog Saša Rinka, tudi naše **Društvo paraplegikov ljubljanske**

Nagrado je slovesno prevzela predsednica društva Mirjam Kanalec. (Foto: arhiv društva)

pokrajine. V obrazložitvi so med drugim zapisali: »Socialni programi društva dajejo podporo za samostojnejše življenje, omogočajo lažje vključevanje v skupnost, dejavnosti

za krepitev zdravja in zdravega načina življenja, pa tudi podporo pri zagotavljanju finančne in socialne varnosti članov. Pri tem sodelujejo z zunanjimi strokovnjaki, institucijami in

lokalnimi skupnostmi. Že 45 let pomagajo posameznikom in njihovim najbližjim pri spopadanju z invalidnostjo, občino pa opozarjajo na pomen dostopnosti mesta.«

Nagrado, ki sta jo podelila **Nada Verbič** in župan **Zoran Jankovič**, je slovesno prevzela predsednica društva **Mirjam Kanalec**, med

številnimi gosti pa smo se tega pomembnega priznanja veselili tudi predstavniki društva: podpredsednica **Mojca Burger**, **Sašo Rink**, **Jože Globokar**, **Nino Batagelj** in strokovna sodelavka **Nina Černe**.

Ob vrhuncu prireditve je sledila še razglasitev **častne meščanke** in **častnega meščana** Ljubljane.

Laskavi naziv sta si zaslužila vsestranska glasbena ustvarjalka **Elza Budau** in arhitekt **akademik prof. dr. Stanko Kristl**.

Slovesen dogodek sta povezovala **Bernarda Žarn** in **Boštjan Romih**, popestrili in obogatili pa številni glasbeni ustvarjalci, med njimi ob zaključku tudi Partizanski pevski zbor.

ŠPORT

ČETRTI KROG KEGLJAŠKE LIGE IN TURNIR ZA POKAL OBČINE DOMŽALE

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine je 22. aprila 2023 na kegljišču v Kamniku pripravilo zaključni, četrti krog kegljaške lige Zveze paraplegikov Slovenije. Hkrati je bil to že 25. jubilejni turnir za prehodni pokal Občine Domžale, ki ga je društvo posvetilo občinskemu prazniku.

Tekmovanja se je v ekipni in posamični konkurenci udeležilo 37 kegljačic in kegljačev iz osmih pokrajinskih društev ZPS. Na voljo so imeli 120 lučajev – 60 na polno in 60 na čiščenje. Za nemoten potek tekmovanja in vpis rezultatov sta skrbeli sodnika **Franci Grubar** in **Ljuba Babnik**.

Vvrstitve v četrtem krogu in turnirju za pokal Občine Domžale

Prvo mesto in prehodni pokal Občine Domžale je na jubilejnem turnirju s 1.617 podrtimi keglji osvojila ekipa DP Novo mesto, druga je bila DP Maribor (1.502), tretja DP Ljubljana (1.368), četrta DP Murska Sobota (1.346), peta DP Celje (1.313), šesta DP Nova Gorica (1.136), sedma DP Slovenj Gradec (963), osma pa DP Koper (939).

V najštevilčnejši moški konkurenci je bil najboljši **Miran Jernejšek** DP MB (494), na drugo mesto se je zavihtel **Tone Kanc** DP NM (493), na tretje pa **Aleš Povše** DP CE (422).

Med kegljačicami je s 387 podrtimi keglji prvo mesto osvojila **Senka Ivanišević** DP LJ, druga je bila **Martina Glavič** DP NM (386), tretja pa **Marija Kerec** DP MB (301).

Pri veteranih je prvo mesto osvojil **Ludvik Škraban** DP MS (445), drugo

Franc Kuhelj DP NM (378), tretje pa **Franc Borovnjak** DP MS (364).

Rezultati ligaškega tekmovanja v sezoni 2022/2023

V sezoni 2022/2023 so kegljačice in kegljači odigrali štiri ligaške kroge. Prvi krog je 22. novembra 2022 pripravila ekipa DP Murska Sobota, drugi 24. februarja 2023 DP Slovenj Gradec, tretji 24. marca 2023 DP Celje, četrta 22. aprila 2023 pa DP Ljubljana.

V letošnji ligaški sezoni je tekmovalo osem ekip, za končne uvrstitve pa so šteli rezultati vseh štirih krogov. Pripomnimo pa naj, da nekatere ekipe niso tekmovali v popolni postavi.

Pokal ekipnega ligaškega zmagovalca je osvojila DP Novo mesto (6.727), pokal za drugo mesto je prejela DP Maribor (6.691), za tretje pa DP Celje (6.098). Četrta je bila ekipa DP Slovenj Gradec (5.725), peta DP Ljubljana (5.668), šesta DP Murska Sobota (5.370), sedma DP Koper

(4.503), osma pa DP Nova Gorica (2.182).

V posamični moški konkurenci je v treh krogih največ kegljev podrl **Miran Jernejšek** DP MB (1.481), srebrno medaljo je osvojil **Tone Kanc** DP NM (1.451), bronasto pa **Janez Janžič** DP MB (1.362).

Naslov najboljšje ligaške kegljačice si je priborila **Martina Glavič** DP NM (1.275), druga je bila **Marija Kerec** DP MB (1.222), tretja pa **Senka Ivanišević** DP LJ (1.126).

Med kegljači tetraplegiki je naslov zmagovalca lige osvojil **Aleš Povše** DP CE (1.276), drugi je bil **Damjan Hovnik** DP SG (1.232), tretji pa **Damjan Herček** DP MB (1.130).

V skupini veterani je bil najboljši **Ludvik Škraban** DP MS (1.248), drugo mesto je zasedel **Franc Kuhelj** DP NM (1.184), tretji je bil **Feliks Burgar** DP LJ (1.151).

Dobitniki odličij so prejeli tudi praktične nagrade.

Plaketo za Občino Domžale je predala županja mag. Renata Kosec. (Foto: arhiv društva)

Ob razglasitvi rezultatov se je vsem za sodelovanje zahvalila **Cvetka Štirn**, ki je imela tudi tokrat v rokah vse organizacijske niti. Kegljače in goste pa sta nagovorili: predsednica društva **Mirjam Kanalec**, ki je med drugim omenila odlično sodelovanje in podporo Občine Domžale pri vseh petindvajsetih turnirjih in organizacijah koncertov, ter nova županja mag. **Renata Kosec**, ki je poudarila, da z občino z veseljem sprejema pokroviteljstvo tudi na naslednjih turnirjih in da paraplegiki izražamo nekakšno pozitivno energijo. Ob jubilejnem 25. kegljaškem turnirju za pokal Občine Domžale je Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine za 25-letno podporo podelilo plakete. Prejeli so jih **Občina Domžale, Zavod za šport Domžale, Vera Vojska, Peter Verbič in Cvetka Štirn**.

Pokale in medalje so podelili: županja Občine Domžale mag. Renata Kosec, Vera Vojska, Mirjam Kanalec, Cvetka Štirn in vodja kegljaške lige ZPS, Aleš

Predstavniki najboljših ligaških ekip v kegljanju (Foto: arhiv društva)

Povše. Jubilejni kegljaški dogodek je popestrila in obogatila **Folklorna skupina Groblje**.

Turnir so poleg glavnega pokrovitelja Občine Domžale in Zavoda za šport Domžale podprli še naslednji donatorji in sponzorji: Klimer Štirn & co d. n. o., Avtomehanika Kveder

Božidar, Janez Mal, Elektro Verpex d. o. o., MG inštalaterstvo d. o. o., Boštjan Grošelj, Helpy Trzin, Avto GP – Peter Govejšek s. p., G3 Komenda, RTS Ljubljana, Gostilna Količevo, Eles d. o. o., Omega MM in Zavarovalnica Triglav.

POKAL TONETA POGAČNIKA OSVOJILA EKIPA PDM TREVISO

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine je v športni dvorani Edvarda Peperka v Ljubljani 6. in 7. maja 2023 pripravilo že 42. memorial Toneta Pogačnika in 26. mednarodni turnir. Nastopilo je pet ekip: KIK Una Sana Bihać (BiH), KKI Zagreb (HR), KKI Varaždin (HR), PDM Treviso (I) in DP Ljubljana Mercator (SLO). Zaradi odpovedi češke reprezentance so se ekipe pomerile med seboj, vsaka z vsako. V soboto so odigrale sedem, v nedeljo pa še tri tekme.

Član našega društva Tone Pogačnik je bil velik športnik v pravem pomenu besede. V svoji športni karieri je bil odličen hokejist, zatem cenjen hokejski sodnik, nato pa ga je amputacija obeh nog zaradi bolezni, še pred ustanovitvijo lokalnih društev, pripeljala v vrste paraplegikov. Tone je bil izredno dosleden, vztrajen, redoljuben in vedno obdan s številnimi idejami. Bil je vzornik vsem, predvsem pa nepogrešljiv organizator vseh večjih tekmovanj.

Premagali smo ekipo KKI Zagreb (modri dresi). (Foto: arhiv društva)

Tako doma kot v tujini. Bil je naš velik prijatelj, ki smo ga cenili in spoštovali. Zapustil nas je v poletju leta 1981.

Rezultati medsebojnih tekem:

DP Ljubljana Mercator : KIK Una Sana Bihać – 56 : 64

KKI Varaždin : PDM Treviso – 47 : 94
 DP Ljubljana Mercator : PDM Treviso – 46 : 74
 KIK Una Sana Bihać : KKI Zagreb – 68 : 58
 DP Ljubljana Mercator : KKI Varaždin – 59 : 32

Pokal za prvo mesto predstavniku ekipe PDM Treviso (Foto: arhiv društva)

KIK Una Sana Bihać : PDM Treviso – 55 : 69

KKI Zagreb : KKI Varaždin – 45 : 41

PDM Treviso : KKI Zagreb – 70 : 50

KKI Varaždin : KIK Una Sana Bihać – 39 : 57

DP Ljubljana Mercator : KKI Zagreb – 72 : 47

Zmagovalni pokal 42. memoriala Toneta Pogačnika je brez poraza osvojila ekipa PDM Treviso. Pokal za drugo mesto je prejela KIK Una Sana Bihać, za tretje DP Mercator Ljubljana, za četrto KKI Zagreb, za peto pa KKI Varaždin.

Tekme so sodili **Mitja Dečman, Nedžad Budimlić, Marko Marinović** in **Sinan Ferizović**, zaključno tekmo pa je komentiral član društva **Aleš Sečnik**.

Ob razglasitvi rezultatov je predsednica društva **Mirjam Kanalec** košarkarjem čestitala za borbene igre in dobre rezultate, jim zaželela varno vrnitev na svoje domove in jih k sodelovanju povabila tudi na 27. mednarodni turnir. Košarkarje je pozdravil in nagovoril tudi predsednik skupščine Zveze paraplegikov Slovenije **Peter Robnik**.

Pokale so podelili Peter Robnik, predsednica društva Mirjam Kanalec, **Eva Pahovnik** in **Mojca Burger**.

Organizacijske niti so bile tokrat v rokah športne referentke društva Eve Pahovnik in **Gregorja Gračnerja**.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine pa je tudi tokrat v slovenskem in angleškem jeziku pripravilo ličen **Bilten**, v katerem predstavlja prijazno in zeleno prestolnico gostitelja, zatega sponzorja Mercator, sponzorja Inotherm in donatorje: Pirnat d. o. o., Thermana Laško, Kvader MT d. o. o., Korona d. d., Elektro Ljubljana, ekipe in igralce ter razpored tekem. O Pogačnikovem memorialu in mednarodnem turnirju pa so v Biltenu svoje misli zapisali: župan mesta gostitelja **Zoran Janković**, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** in predsednica društva **Mirjam Kanalec**.

ŠPORTNI UTRINKI

Kegljanje: Naslov letošnje državne prvakinja v kegljanju je osvojila naša kegljačica **Senka Ivanišević**, kegljaška ekipa pa je na 16. Rudolfovih tednih osvojila drugo mesto.

Paraples: Paraplesalka našega društva **Lara Nedeljkovič** in njen soplesalec **Klemen Dremelj** sta s čudovitimi plesnimi predstavami postala državna prvaka v skupini class 2, naslov državnega prvaka pa sta ubranila tudi v kategoriji standard.

Pokal za tretje mesto je Andorju Palkoviču podelila referentka Eva Pahovnik. (Foto: arhiv društva)

Maša Balazič | Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije

S PANONSKIH RAVNIC

Naši člani in članice so tudi v tem obdobju dosegali odlične športne rezultate. Strelci društva so ponovno krojili sam vrh lestvic, kegljači so se pridno udeleževali tekmovanj in srečanj, kjer so vsakič znova dosegli lepe rezultate. Še posebej so bili dejavni pevci komornega pevskega zbora. S pevci pevskega zbora Pavlove hiše so nam pripravili mini koncert z najlepšimi slovenskimi popevkami. Obiskali so nas tudi otroci iz vrtca in osnovne šole iz Murske Sobote, z namenom, da spoznajo naš čebelnjak in delo, ki ga opravljajo člani v čebelnjaku.

Noršinska cesta 14
9000 Murska Sobota

Spletna stran:
dppp.si

E-pošta:
drustvo.p.i.p@siol.net

44. ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

Na sedežu Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije smo 14. marca 2023 organizirali 44. zbor članov. Seje se je udeležilo 34 članov in članic, ki jih je s svojim nagovorom pozdravil predsednik društva **Stanko Novak**. S svojim obiskom so nas počastili tudi predstavnik Mestne občine Murska Sobota **Štefan Cigan**, predstavnik računovodskega servisa S.R.P. **Rajko Balantič**, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** ter strokovna sodelavka ZPS **Tanja Kovačič**. Povabljeni gostje so na kratko predstavili nekaj informacij o svojem delu ter o povezanosti in sodelovanju z našim društvom. Po uvodnih besedah je predsednik društva Stanko Novak besedo predal Štefanu Ciganu, vodji oddelka za negospodarske dejavnosti, ki je izpostavil uspešno sodelovanje MOMS z društvom pri uresničevanju različnih projektov in predstavil načrte

Na društvu je potekal 44. zbor članov. (Foto: B. Barič)

za prihodnost. Nadalje je Rajko Balantič predstavil finančno poslovanje društva v letu 2022. Stanko Novak je nadaljeval sejo s poročili o delu društva v letu 2022. Sledila so poročila nadzornega odbora, disciplinske komisije, športnega referenta ter poročila socialnega in interesnega referenta. Dane Kastelic je podal nekaj statističnih podatkov o poslovanju Zveze paraplegikov Slovenije v preteklem letu. Predvsem je izpostavil novosti, ki se tičejo obnovitvene rehabilitacije in vse

navzoče povabil, da se tudi letos udeležijo letovanja v Pacugu in članom predstavil novosti in aktivnosti, ki jih bo dom izvajal. Ob koncu seje je predsednik društva podal še pregled programa dela za leto 2023 in povzel sklepe zbora, ki so jih skupaj s programom člani tudi potrdili. Vsem navzočim se je zahvalil za udeležbo in povabil zbrane k nadaljnjemu sodelovanju in uresničevanju zastavljenih ciljev društva.

NAŠI PEVCI SO NASTOPILI V DOMU KUZMA

Včetrtek, 9. marca 2023, so naši člani pevskega zbora nastopili v domu Kuzma v sklopu praznovanja dneva žena. Pod vodstvom **Matije Horvata** so zapeli stare ljudske pesmi, **Jožica Zadavec** je navzočim predstavila recitale različnih pesmi. Učenci Osnovne šole Kuzma so članom podarili njihove izdelke v obliki srčkov. Sledila je pogostitev in prijetno druženje ter obljuba za ponovno snidenje.

Nastop pevskega zbora v domu Kuzma (Foto: B. Barič)

OTROCI IZ VRTCA MURSKA SOBOTA OBISKALI PRVI UČNI ČEBELNJAK NA SVETU, PRILAGOJEN ZA DELO Z INVALIDI

Vsredo, 15. marca 2023, je Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije obiskala skupina otrok iz Vrtca Murska Sobota, ki so si ogledali prvi učni čebelnjak na svetu, prilagojen za delo z invalidi. Po pozdravnem nagovoru in izrečni dobrodošlici predsednika društva Stanka Novaka, so jim naši člani komornega pevskega zbora zapeli nekaj pesmic. Sledil je tradicionalni slovenski zajtrk, kjer so otroci lahko poskusili med, pridelan na sedežu društva. Skupaj z našim čebelarjem **Dušanom Slano** so se odpravili do čebelnjaka, kjer jim je na kratko predstavil značilnosti čebelarstva v Pomurju. Izpostavil je pomen čebel za ljudi, saj te s svojimi proizvodi predstavljajo pomemben del človekovega življenja, tako v ekologiji

Otroci iz Vrtca Murska Sobota so obiskali učni čebelnjak društva. (Foto: B. Barič)

kot tudi v gospodarstvu. Zato je pomembno, da skrbimo za njihov obstoj. Da pa so si naši mali obiskovalci lažje predstavljali, kako poteka delo v čebelnjaku na

invalidskem vozičku, jim je pokazal nekaj osnovnih opravil in jim predstavil pripomočke, prilagojene za delo z invalidi.

DRUŠTVO SO OBISKALI PEVCI PEVSKEGA ZBORA PAVLOVE HIŠE

Vsredo, 19. aprila 2023, so naše društvo obiskali pevci pevskega zbora Pavlove hiše oziroma Pavelhaus chor. Zbor sestavljajo pevci, ki imajo za sabo že veliko let pevske izkušnje. Pojejo v nemškem, slovenskem in hrvaškem jeziku. Skupaj s pevci komornega pevskega zbora društva so pripravili mini koncert za zaposlene Zavoda Osebna asistenca Pomurja in ostale člane društva. Za prijetno vzdušje so poskrbeli s pesmimi, kot so Ena drobna ptičica, Dan ljubezni, Čebelice, Zabučale gore, V Dolini tihi in drugimi. Pevka pevskega zbora Pavlove hiše

Skupni nastop komornega pevskega zbora društva in pevcev pevskega zbora Pavlove hiše (Foto: B. Barič)

nam je na harmoniko zaigrala in zapela tudi pesem Kje so tiste stezice. Druženje so nadaljevali ob ogledu

našega čebelnjaka, kjer so si obljubili, da se ponovno srečajo in skupaj zapojejo.

OBISK OTROK IZ OSNOVNE ŠOLE IV MURSKA SOBOTA

Vtorek, 25. aprila 2023, nas je na sedežu društva obiskala skupina otrok iz Osnovne šole IV Murska Sobota. Skupaj smo se podali do prvega učnega čebelnjaka na svetu, prilagojenega za invalide na vozičkih, kjer jim je Dušan Slana na kratko predstavil delo v čebelnjaku in pripomočke, ki jih uporablja pri točenju medu. Pogovarjali smo se o pomenu čebel za ljudi in o zdravilnih

učinkih medu. V času predstavitve je našega mladega obiskovalca presenetil pik čebele, ki ga je junaško prenesel. Predsednik društva Stanko Novak jim je predstavil socialne programe društva in jih povabil na druženje in izdelovanje medenih izdelkov s člani in članicami aktiva žena. Na koncu je sledila še medena pogostitev in obljuba ponovnega snidenja.

Obisk otrok iz Osnovne šole IV Murska Sobota (Foto: B. Barič)

KEGLJANJE

V SLOVENSKI BISTRICI JE POTEKAL MEDDRUŠTVENI TURNIR V KEGLJANJU PARAPLEGIKOV, TETRAPLEGIKOV IN VETERANOV

V ponedeljek, 13. marca 2023, so se člani DPPP odpravili v Slovensko Bistrico, kjer je potekal meddruštveni turnir v kegljanju paraplegikov, tetraplegikov in veteranov. Tekmovanje je organiziralo Društvo paraplegikov Podravja, potekalo pa je v Zavodu za šport Slovenska Bistrica. Vabilu na turnir se je odzvalo 14 kegljačev in 5 kegljačic iz petih regijskih društev ZPS.

V posamezni konkurenci v skupini veteranov je naš član **Ludvik Škraban** osvojil 5. mesto, **Franc Borovnjak** 7. mesto in **Ernest Pucko** 9. mesto. V ženski skupini je članica **Marta Janežič** osvojila 5. mesto. Ekipa DPPP, ki so jo sestavljali Ludvik Škraban, Franc Borovnjak, Ernest Pucko in Marta Janežič, je tekmovalje končala na 3. mestu.

Kegljači so se udeležili meddruštvenega turnirja v kegljanju paraplegikov, tetraplegikov in veteranov. (Foto: B. Barič)

S 3. KROGOM KEGLJAŠKE LIGE JE POTEKALO TUDI DRŽAVNO PRVENSTVO VETERANOV IN 23. MEMORIAL PETRA ZDOVCA

V petek, 24. marca 2023, je Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske pripravilo 3. kolo lige ZPS in hkrati 23. memorial Petra Zdovca. Tekmovanja se je udeležilo 39 kegljačic in kegljačev iz sedmih regijskih društev ZPS. Tekmovanje v veteranski konkurenci se je štelo za državno prvenstvo, na katerem je tekmovalo

13 kegljačev. Naša ekipa je srečanje končala na 6. mestu. V moški posamezni konkurenci sta tekmovala **Andrej Gorza**, ki je osvojil 14. mesto, in **Silvester Križanič**, ki je bil 15. Med veterani je Ludvik Škraban osvojil odlično 1. mesto, Franc Borovnjak je bil 7. in Ernest Pucko 11. V ženski konkurenci je tekmovala Marta Janežič, ki je zasedla 5. mesto.

Kegljači na tekmovalju 3. lige ZPS (Foto: B. Barič)

S 4. KOLOM SE JE V KAMNIKU ZAKLJUČILA KEGLJAŠKA SEZONA 2022/2023

22. aprila 2023 je na kegljišču v Kamniku potekal zaključni 4. krog ligaške lige v kegljanju, ki ga je pripravilo Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine v soorganizaciji Zveze paraplegikov Slovenije. Občina je v aprilu pripravila bogat kulturno-športni program, hkrati tudi 25. kegljaški turnir slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Tekmovanja se je v ekipni in posamični konkurenci udeležilo 37 kegljačic in kegljačev iz osmih pokrajinskih društev ZPS. Na voljo so imeli 120 lučajev – 60 na polno in 60 na čiščenje. Za nemoten potek tekmovalja in vpis rezultatov sta skrbeli sodnik **Franci Grubar** in **Ljuba Babnik**. Prvo mesto in prehodni pokal Občine Domžale je na 25. turnirju osvojila ekipa DP

Ekipa kegljačev na zadnjem kolu lige ZPS (Foto: B. Barič)

Dolenjske, Bele krajine in Posavja, druga je bila DP Podravja, tretja DP ljubljanske pokrajine, četrta DP Prekmurja in Prlekije, peta DP jugozahodne Štajerske, šesta DP severne Primorske, sedma DP Koroške

in osma DP Istre in Krasa. Naš član Andrej Gorza je osvojil 15. mesto. Med kegljačicami je naša članica Marta Janežič osvojila 5. mesto. Pri veteranih je bil najboljši naš član Ludvik Škraban, drugo mesto je osvojil Franc

Kuhelj iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Tretje in četrto mesto sta osvojila naša člana Franc Borovnjak in

Ernest Pucko. S tem tekmovanjem se je zaključila sezona 2022/2023 v kegljanju, kjer so se odigrali štirje

ligaški krogi. Našim članom čestitamo za dosežene rezultate in jim želimo uspešno naslednjo sezono.

MARTA JANEŽIČ DRŽAVNA PRVAKINJA V KEGLJANJU

Vsoboto, 6. maja 2023, je v Celju na kegljišču Golovec potekalo državno prvenstvo za invalide v kegljanju. Nastopajoči so tekmovali v sedmih tekmovalnih razredih invalidnosti, ki so predčasno dosegli predpisano normo v skladu s 6. členom Tehničnega pravilnika v kegljanju. Tekmovanje, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov

Slovenije – Paralimpijski komite, je potekalo posamično v moški in ženski konkurenci. Med našimi člani se je na državno prvenstvo uvrstila Marta Janežič, ki je v razredu tetrapleginij osvojila naslov državne prvakinje.

Marta Janežič ponovno državna prvakinja (Foto: B. Barič)

STRELCI

NAŠI STRELCI SO SE UDELEŽILI MEMORIALA JOŽETA LEBARJA

Vsoboto, 4. marca 2023, je Športno strelsko društvo Murska Sobota pripravilo 8. memorial Jožeta Lebarja, v spomin na nekdanjega dolgoletnega predsednika soboške občinske strelske zveze. Tekmovanje je potekalo na strelišču OSZ Murska Sobota. Tekmovalo je skupno 61 strelcev iz 12 strelskih društev. Tekmovanja so se udeležili tudi naši strelci, ki so s 1090 zadetimi krogi v

ekipni konkurenci tokratno tekmovanje zaključili na 4. mestu. Ekipo DP Prekmurja in Prlekije so sestavljali **Franc Jožef**, **Leon Jurkovič** in **Štefan Bukvič**. Člani so tekmovali tudi v streljanju s serijsko zračno puško. Leon Jurkovič je osvojil 5. mesto, Franc Jožef 10. mesto in Štefan Bukvič 21. mesto. Vsem tekmovalcem čestitamo za dosežene rezultate.

Strelci so se udeležili Lebarjevega memoriala. (Foto: B. Barič)

NAŠI STRELCI SO OSVOJILI NASLOV LIGAŠKIH PRVAKOV

22. marca 2023 je Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije skupaj z ZPS organiziralo 4. kolo lige ZPS v streljanju z zračnim orožjem. Tekmovanja se je udeležilo 29 tekmovalcev iz šestih regijskih društev ZPS, in sicer iz DP Prekmurja in Prlekije, DP Podravja, DP Istre in Krasa, DP jugozahodne Štajerske, DP ljubljanske pokrajine, DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Tekmovalci so se pomerili posamično in ekipno, s serijsko zračno puško in posamezno z zračno pištolo. Tekmovanje je potekalo na strelišču TVD Partizan Murska Sobota. Za pravilen potek tekmovanja sta skrbela sodnika **Igor Makari** in **Štefan Majc**. V ekipni konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa DP Prekmurja in Prlekije (1111), druga je bila DP ljubljanske

Strelci družva ponovno postali prvaki lige (Foto: B. Barič)

pokrajine (1057), tretja DP Istre in Krasa (1008), četrta DP jugozahodne Štajerske (968), peta DP Podravja (962) in šesta ekipa DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (658). V posamični

konkurenci v skupini SH1 je zmagal naš član Franc Jožef (375), drugi je bil **Gašper Peček** iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (345) in tretji **Franc Pinter** iz DP Podravja (342). Med

strelci v skupini SH2, kjer težje gibalno ovirani tetraplegiki streljajo z naslonom, je največ krogov dosegel naš član Štefan Bukvič (371), drugi je bil **Aleš Vrhovc** iz DP ljubljanske pokrajine (368), tretji pa prav tako naš član Leon Jurkovič (365). V streljanju z zračno pištolo se je na prvo mesto zavihtel **Toni Bavec** iz DP ljubljanske pokrajine, na drugo Gašper Peček iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja, na tretje pa **Metod Zakotnik** iz DP Gorenjske. S 4. kolom se je zaključila tudi liga ZPS v streljanju za obdobje 2022/2023. Naslov ligaškega prvaka je

v ekipni konkurenci po seštevku vseh štirih krogov osvojila naša ekipa DP Prekmurja in Prlekije, druga je bila DP ljubljanske pokrajine, tretja DP Podravja, četrta DP Istre in Krasa, peta DP jugozahodne Štajerske in šesta DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. V posamični konkurenci v skupini SH1 je po seštevku krogov prvak lige postal naš član Franc Jožef, drugi je bil Gašper Peček iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja in tretji Vinko Hren iz DP jugozahodne Štajerske. Med strelci v skupini SH2 je zmagal naš član Leon Jurkovič, na drugo mesto se je

zavihtel Aleš Vrhovc iz DP ljubljanske pokrajine, tretji je bil **Siniša Jeremič** iz DP Istre in Krasa. Naši strelci so zasedli še naslednja mesta: 4. mesto Štefan Bukvič, 6. mesto **Venčeslav Bezjak**, 9. mesto **Franc Baum** in 11. mesto **Slavko Dunaj**. V celotni ligi je sodelovalo 33 strelcev iz šestih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije. Najboljše tri ekipe so prejele pokale, najboljši posamezniki pa medalje, ki sta jih podelila vodja športa **Gregor Gračner** in vodja streljanja Toni Bavec.

EKIPA STRELCEV DRUŠTVA POSTALA DRŽAVNI PRVAK V PARASTRELSTVU

Vsoboto, 2. aprila 2023, je v Ljubljani potekalo državno prvenstvo v parastrelstvu. Tekmovanja so se udeležili tudi naši člani. Ekipa Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, ki so jo sestavljali Štefan Bukvič, Leon Jurkovič in Venčeslav Bezjak, je osvojila 1. mesto. V kategoriji SH1 je s serijsko puško tekmoval Franc Jožef in zasedel 1. mesto. Prav tako je osvojil 1. mesto s standardno puško. V kategoriji SH2 s serijsko puško so tekmovali Leon Jurkovič, ki je zasedel 4. mesto, Venčeslav Bezjak 5. mesto in Štefan Bukvič 6. mesto. Štefan Bukvič je tekmoval še v kategoriji SH2 s standardno puško, kjer je zasedel 5.

Ekipa strelcev društva je osvojila 1. mesto in postala državni prvak v parastrelstvu (Foto: B. Barič)

mesto. Tekmovanje je potekalo v skladu s tehničnim pravilnikom Zveze za šport invalidov Slovenije –

Paralimpijski komite, pravilnikom SZS in ISSF. Iskrene čestitke vsem strelcem za odlične rezultate.

EKIPA STRELCEV DRUŠTVA POSTALA DRŽAVNI PRVAK V PARASTRELSTVU

Včetrtek, 11. maja 2023, so se naši ribiči odpravili proti ribniku Rogoznica 2, kjer je kljub težkim vremenskim razmeram potekalo 1. kolo lige ZPS v lovu rib s plovcem. Tekmovanja se je udeležilo 21 ribičev iz šestih regijskih društev ZPS. Pripravilo ga je Društvo paraplegikov Podravja. Prvo mesto v ekipnem tekmovalju je pripadlo Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki so skupaj ulovili 23.350 g rib. Drugouvrščena je bila ekipa DP Podravja (11.650 g), na tretjem mestu pa ekipa društva paraplegikov jugozahodne Štajerske

(6.150 g). Naša ekipa je s 4.400 g težko mrežo osvojila peto mesto. Ekipo DPPP so sestavljali Leon Jurkovič, Venčeslav Bezjak in Silvester Križanič. V posameznih sektorjih so naši ribiči osvojili naslednja mesta: v sektorju A je Franc Borovnjak osvojil 3. mesto, Silvester Križanič je 1. kolo zaključil na 5. mestu; v sektorju B je Leon Jurkovič zasedel 5. mesto; v sektorju C je Venčeslav Bezjak osvojil 6. mesto. Vsem ribičem čestitamo za uspešen začetek sezone in jim želimo dober prijem tudi v prihodnje.

IZ DOLINE SOČE

Letošnja pomlad na Primorskem ni bila prav radodarna s sončnimi dnevi, zato pa smo člani društva severne Primorske zelo uspešno polovili vse redke sončne dni letošnje pomladi in jih popestrili z aktivnostmi.

Damijana Gruden Zorč REDNI ZBOR ČLANOV 2023

Leto je naokoli in napočil je čas za redni zbor članov Društva paraplegikov severne Primorske. Odvil se je v prostorih restavracije Magma X. Zbirati smo se začeli malo pred dogovorjeno uro. Vabilu se je odzvalo 23 članov, nekaj spremljevalcev, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** in strokovna delavka **Mojca Mikec**.

Po preteku 30 minut od uradne ure začetka se je lahko zbor članov začel, saj se je na vabilo žal odzvala manj kot polovica članov. Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika društva **Mateja Grudna** smo se z minuto molka spomnili na vse člane, ki so se v minulem letu za vedno poslovili.

Nato je besedo prevzel predsedujoči zboru članov **Vladimir Peterlin**, ki je po točkah dnevnega reda povabil vse predsednike komisij, da so podali svoja poročila, ki jih je kasneje zbor tudi potrdil.

Sledil je nagovor predstavnikov Zveze paraplegikov Slovenije, ki so

Novoizvoljeni predsednik Sebastijan Ferfolja
(Foto: arhiv društva)

predstavili poročilo za leto 2022, programe, ki se v okviru zveze izvajajo, novosti in zanimivosti. Vse člane je gospod Kastelic povabil, naj se v čim večjem številu udeležijo obnovitvene rehabilitacije, ki se bo tudi letos izvajala v Domu paraplegikov Pacug ter v zdraviliščih Laško in Radenci.

Po poročilih smo prešli na volitve novega vodstva društva. Za mesto predsednika sta kandidirala dva člana, in sicer Vladimir Peterlin in **Sebastijan Ferfolja**.

Po zelo tesnem izidu je novi

predsednik postal Sebastijan Ferfolja, ki mu iskreno čestitamo in mu želimo veliko uspehov v novi vlogi. Dosedanji predsednik Matej Gruden se za ponovno kandidaturo ni odločil in je z veseljem predal »štafeto« svojemu nasledniku. Tudi za podpredsednika je bilo več kandidatov. Od vseh je največ glasov prejel Vladimir Peterlin, ki bo svoje delo nadaljeval tudi v novem mandatu. V upravnem odboru pa ni bilo veliko novosti. Poleg predsednika in podpredsednika ga sestavljajo **Milena Čubej, Margerita Mavrič, Branimir Črv, Marjan Honomihl, Klavdij Leban, David Vuga, Matej Gruden** in **Vojko Križman**.

Vsem izvoljenim iskreno čestitamo!

Po uradni razglasitvi rezultatov volitev se je takrat že bivši predsednik Matej Gruden s kratkim govorom zahvalil vsem članom upravnega odbora in ostalim organom, zaposlenim v društvu in vsem, ki so ga v osmih letih podpirali in z njim sodelovali, da so društvo pripeljali na trenutni nivo. Poudaril je, da brez skupnega sodelovanja to ne bi bilo mogoče. Zahvale je namenil tudi Zvezi paraplegikov Slovenije, predvsem Danetu Kastelicu in Mojci Mikec, ter vsem, ki niso bili prisotni.

Čestital je tudi novoizvoljenemu predsedniku društva, upravnemu odboru in ostalim organom društva. Zaželel jim je uspešno vodenje in opravljanje funkcij, za katere so kandidirali in bili izvoljeni.

Člani so dosedanjemu predsedniku v zahvalo za delo in trud poklonili prelep šopek s čestitko in priložnostnim darilom. Verjamemo,

Zbor članov (Foto: arhiv društva)

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV

SEVERNE PRIMORSKE

Rejčeva 5
5000 Nova Gorica

Spletna stran:
paraplegiki.primorske.si

E-pošta:
paraplegiki.primorske@gmail.com

Dolgoletni predsednik Matej Gruden prejema šopek v zahvalo. (Foto: arhiv društva)

Sebastijan Ferfolja

DOBRODELNA PRIREDITEV »TEČEM, DA POMAGAM!«

V nedeljo, 7. maja 2023, je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica s pomočjo Lions kluba severne Primorske, Mestne občine Nova Gorica in Centra za krepitev zdravja organiziralo že 9. dobrodelno, netekmovalno in družabno prireditev Tečem, da pomagam.

V športnem parku Nova Gorica se je v prekrasnem spomladanskem dnevu zbralo veliko tekačev in drugih podpornikov, število pretečenih ali prehojenih krogov se je povzpelo na rekordnih 3075, s tem smo zbrali 1.230 evrov donacij.

V luči solidarnosti in dobrega sodelovanja smo prireditev na naših štirikolesnih pripomočkih podprli tudi člani Društva paraplegikov severne Primorske.

Prireditev je podprlo Podjetje Trgo ABC, ki bo Medobčinskemu društvu slepih in slabovidnih za vsak pretečen oz. prehojen krog podarilo 50 centov. Vsa zbrana sredstva pa bodo v celoti namenjena za tiflopedagoško podporo slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov.

Novi predsednik pozira na prireditvi »Tečem, da pomagam«. (Foto: arhiv društva)

Damijana Gruden Zorč

SREČANJE "JOTA FEST"

Deževno sobotno jutro, obdano z oblaki, ni bilo najbolj obetavno, mi pa smo se vseeno odločili, da dan izkoristimo in izpeljemo tekmovanje v kuhanju "para jote". Zbrali smo se ob 10. uri v Oseku, v domu krajanov. Idealen kraj, kjer smo lahko uresničili naše načrte. Tekmovalci so na svoja mesta postavili gorinike, lonce, kühalnice in vse, kar so potrebovali, da so se lahko lotili kuhanja najboljše jote. V kuharski podvig so se podale tri ekipe. Kljub temu da se je kuhalo na odprtem, je okolica omamno dišala.

Ker pa se je bližala ura kosila in žal jote še niso bile nared, saj je za te domače

Zabavna igra Mölky (Foto: arhiv društva)

jedi potreben čas, smo šoferja Mateja na drugem koncu dvorišča opremili s plinskim žarom, priborom za peko mesa, predpasnikom in kmalu so zadišali čevapčiči in ostale dobrote. Zamislili smo si jih kot predjed, da smo

lažje dočakali "para joto". V tem času se je tudi vreme umirilo in dež je pojenjal. Naš novi predsednik Sebastijan, njegova žena in hčerka so iz kombija privlekli nahrbtnik in na dvorišču je bila kmalu postavljena

družabna igra Mölkky. Večina od nas tega še ni videla, a smo se tako navdušili, da smo še pred kosilom odigrali krog in potem še dva, saj je bilo sončno popoldne kot nalašč za igro. Končno je napočil čas za pokušanje jote.

Štiričlanska komisija v sestavi Klavdij, Vladimir, Mile in moja malenkost smo se posedli za mizo in čakali, da nam iz kuhinje prinesejo dobrote. Postavili smo se v vloge "domačih laičnih masteršefov", ocenjevali krožnike, ki so bili označeni s številkami, ne vedoč, katere pridne roke so joto ustvarjale. Vsak od nas je podal svoje točke, te smo sešteli in dobili vrstni red. Vse tri so bile zelo dobre, vsaka na svoj način, zmagala pa je tista, ki se je najbolj

približala okusu prave primorske jote. Glavno nagrado si je prisvojila ekipa, sestavljena iz naših dveh članov, Davida in Mateja. Druga je bila jota, ki jo je kuhala Teja, hči našega predsednika, tretja dobrot pa je nastala izpod Marvinovih rok. Vsem še enkrat čestitke in zahvala, da ste nas pogostili s pristnostjo domačih dobrot. Po razglasitvi rezultatov so vsi prisotni razveselili svoje brbončice in uživali v joti!

Ker pa ni pojedine brez sladice, si je Tadeja, žena našega predsednika, omislila slastno sladico – palačinke! Nihče od nas se jim ni odrekel in uživali smo v poslastici.

Na naše veselje je dež ponovno zamenjalo sonce, zato smo se

Kuhar na delu (Foto: arhiv društva)

preostanek popoldneva družili ob prijetnem klepetu in zabavi ob igranju Mölkkya.

Upamo in želimo si, da bo ta prvi »jota fest« postal tradicionalen ter da bi jih iz treh loncev naslednje leto nastalo morda šest, še naslednje devet ...

Branimir Črv OGLED POLETOV V PLANICI

2. aprila smo člani in nekaj spremljevalcev prisostvovali finalni tekmi v Planici. Tekma je potekala tekoče in slovenski orli so se izkazali z lepimi poleti. Po himni in podelitvi priznanj smo se zadržali na parkirišču in malo pokramljali. Slučajno je bil v bližini zmagovalec tekme Timi Zajc in bili smo počaščeni, ker se nam je pridružil na skupinski fotografiji.

V družbi Timija Zajca (Foto: arhiv društva)

Sebastijan Ferfolja OGLED KOŠARKARSKE TEKME NA INVALIDSKIH VOZIČKIH

V nedeljo, 21. maja 2023, je v Ljubljani potekalo finalno tekmovanje ekip Regionalne NLB Wheel lige v sezoni 2022/2023. Kljub temu da v društvu paraplegikov severne Primorske nimamo nobenega člana, ki bi se aktivno ukvarjal s košarko na invalidskih vozičkih, se nas je pet odločilo za ogled tekme za tretje mesto med ekipama KK Paramont iz Črne gore in Parasport Slovenija. Z našo izdatno navijaško podporo je slovenska ekipa s precejšnjo razliko premagala nasprotnika in osvojila končno tretje mesto.

Strastni navijači (Foto: arhiv društva)

Po dolgem času končno sončno vreme, dobra igra in lepa zmaga naših

kolegov na invalidskih vozičkih nam je še dodatno polepšalo nedeljski izlet.

Klavdij Leban

LIKOVNA DELAVNICA GABRJE 2023

V soboto, 29. 4. 2023, smo imeli tradicionalno likovno delavnico Gabrje, ki jo organiziramo v okviru kulturne dejavnosti ZPS. Potekala je ob smaragdni Soči pri čebelnjaku Čebelarstva Leban. Zbrali smo se ob 9.30 in po popiti kavici si je vsak izbral svoj ustvarjalni kotiček in pričelo se je slikanje motivov po lastni izbiri. Na delavnici je tokrat ustvarjalo sedem slikarjev iz štirih pokrajinskih društev. Vodil nas je zvesti mentor **Rasso Causeviq**. S podajanjem znanja se slikarji pridno učijo različnih slikarskih tehnik. Ure so ob ustvarjanju in v prijetnem vzdušju hitro minevale in tako smo se po končanem slikanju še malo družili in si izmenjavali mnenja. Pri izvedbi delavnice so nam s svojimi izdelki pomagali tudi pekarna Tmin, Kmetijska zadruga Tolmin, Alpija in sirarstvo Kramar.

Ni lepšega kot nasmeh obraz (Foto: arhiv društva)

Zatopljeni v delo (Foto: arhiv društva)

*"Ljudje, ki si jih želim v življenju,
so ljudje, ki si želijo mene v svojem!"*

pozitivnemisli.si

S TOTEGA EKA

Kar pestra pomlad je za nami in kot kaže bo tudi lepo pestro poletje. Končno svobodni. Po koronsko svobodni, saj so tudi države z najbolj rigoroznimi ukrepi sprostile pretočnost turistov. Se že veselimo potovanj.

Preden pa zares zaplujemo v poletje se spomnimo, kaj smo počeli v prvi polovici letošnjega leta. Formalnost, ki se ji ne moremo in ne smemo izogniti – Zbor članov je pod streho. Potekal je v luči potrditve vseh potrebnih birokratskih in poslovnih odločitev in brez posebnih vzponov in padcev.

Udeležili smo se športnih iger MO Maribor in obiskali učence Osnovne šole Draga Kobala v Mariboru. Izpeljali pa smo tudi prvomajski piknik. Tokrat brez kolin. Res škoda. Vendar se je v zadnjih nekaj letih pokazalo, da ker nismo smeli izvajati piknikov in drugih družabnih srečanj, nima smisla shranjevati mesa in mesnih izdelkov

Janez Raišp ŠPORTNE IGRE INVALIDOV MARIBOR

Vorganizaciji Sveta invalidov mestne občine Maribor so se v petek, 19. maja, odvijale že 14. občinske športne igre invalidov. Dogodek je v prvi vrsti namenjen druženju, vendar je tudi tekmovalne narave. Na igriščih športnega parka Tabor so se tekmovalci pomerili v osmih disciplinah.

Člani Društva paraplegikov Podravja smo se zbrali petnajst minut pred začetkom, prejeli spominske majice in se seznanili s potekom tekmovanja.

Na otvoritveni slovesnosti je zbrane športnike nagovoril direktor Šport d. o. o., **Ranko Šmigoc**, sodelujoče je pozdravil tudi župan MOM **Saša Arsenovič** in jim zaželel veliko uspeha na tekmovališčih. Predsednik Sveta invalidov **Milan Kotnik** pa je pohvalil Mestno občino Maribor, da zna prisluhniti željam in potrebam invalidov.

Člani DPP so sodelovali v petih športnih panogah, in sicer v steznem kegljanju, ruskem kegljanju, košarki na vozičkih, namiznem tenisu in šahu ter dosegli odlične rezultate.

Namizni tenis: Primož KANCLER – 1. mesto

Naša Ermina na ruskem kegljišču (Foto: Janez Raišp)

Stežno kegljanje ženske: Nataša GODEC – 1. mesto

Stežno kegljanje moški: Miran JERNEJŠEK – 1. mesto

Rusko kegljanje ženske: ekipno 3. mesto

Košarka na vozičkih: ekipno 1. in 2. mesto

Na prireditvi je sodelovalo 298 tekmovalcev iz 19 invalidskih organizacij, najuspešnejšim posameznikom so podelili 18

kompletov medalj, najboljše ekipe so prejele pokale, člani ekip pa tudi medalje. Čestitke vsem!

Lackova cesta 43
2000 Maribor

Spletna stran:
društva-para-mb.si

E-pošta:
dp.podravja@gmail.com

Janez Raišp

PRVOMAJSKO DRUŽENJE V PARACENTRU

Tradicionalno druženje ob prazniku dela smo tudi letos organizirali v prostorih Paracentra v Oseku – pred leti koline, sedaj piknik. Glavna gonilna sila, tisti, ki se najbolj potrudil, da imamo vse, kar potrebujemo za veselo druženje, je bil spet podpredsednik društva **Alfred Lasetzky**.

Že v dopoldanskih urah, ko je še čudovito ozelenela dolina v Slovenskih goricah bolj kot ne počivala, smo se počasi zbirali na mestu dogajanja. Pričakala nas je kava pa 0.3 za energijo. V ozadju je igrala glasba, ki je skrbelo za dobro vzdušje. Bolj kot se je bližala 12. ura, bolj je bilo živahno. V zraku se je čutil vonj po žaru, druženje pa je postajalo vedno bolj prijetno. Poleg ostalih jedi z žara,

ki jih je pripravil Alfred, smo bili postreženi s hrustljivo pečenim odojkom, zelenjavo in odličnim domačim kruhom iz krušne peči. Za razrez hrustljavega pujsa je poskrbel **Miran Jernejšek**, za prilogo pa naše pridne spremljevalke v kuhinji – **Milka, Bernarda** in ostale.

Obiskal nas je tudi predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Osek, **Srečko Poštrak**, ki je ob zvokih prvomajskih budnic prižgal manjši kres. S tem smo si pričarali nekaj dodatnega prazničnega vzdušja. Obisk piknika je bil dober, ponovno se je izkazalo, da je Paracenter še kako primeren za druženje članov, zato hvala vsem, ki pripomorete, da se dogaja in da Osek živi.

Miran – mojster razreza odojka (Foto: Janez Raišp)

Alfred – mojster priprave žara (Foto: Janez Raišp)

Katja Kovač, Vodja športnega dne
PARALIMPIJSKI ŠPORTNI DAN NA OŠ DRAGA KOBALA MARIBOR

Vsodelovanju z Društvom paraplegikov Podravja smo 25. 5. 2023 na Osnovni šoli Draga Kobala Maribor organizirali paralimpijski športni dan za vse učence 6. in 7. razreda. Športno jutro se je pričelo s pripravo postaj, na katerih so se učenci spoznali s parastrelstvom, košarko na vozičkih, sedečo odbojko, namiznim tenisom in znakovnim jezikom. V športnem duhu so vsi pridobivali nova znanja, veščine in gibalne vzorce, ki jih pred tem niso poznali. Člani društva so na posameznih postajah vsaki skupini predstavili svoj šport, povedali kakšno osebno zgodbo, usmerjali učence pri pravilni izvedbi, jih spodbujali k čim boljšemu rezultatu ter predvsem poskrbeli za nepozaben športni dan na naši osnovni šoli.

Veliko je bilo vprašanj s strani učencev, zamišljenih pogledov, pogovorov, prijaznih nasmehov, medsebojne pomoči in nenazadnje otroškega veselja. Spoznavati športne aktivnosti parašportnikov je bilo namreč za večino učencev nekaj

Otroci se vedno radi usedejo v voziček in pridobijo novo iskustvo (Foto: OŠ Draga Kobala)

novega. Spoznati, kako zelo pomembno je posameznikovo zdravje, samostojnost in življenje samo, pa je tisto neprecenljivo znanje, ki smo ga z izvedbo takšnega dneva želeli predati mladi generaciji. Največja zahvala, da se je športni dan lahko izpeljal, pa gre seveda članom Društva paraplegikov Podravja, ki so si vzeli čas in z nami preživeli ta dan, ki bo v srcih otrok in zaposlenih na Osnovni šoli Draga Kobala ostal na posebnem mestu. Na vaši nadaljnji poti vam želimo obilo uspehov, zdravja, energije, osebnega zadovoljstva in predvsem največ tistega, kar vas osrečuje.

Ančo že vrsto let predaja svoje znanje, izkušnje in ljubezen do strelstva mlajšim generacijam (Foto: OŠ Draga Kobala)

Miran Jernejšek

KEGLJAŠKI TURNIR V POČASTITEV OBČINE SLOVENSKA BISTRICA

Občina Slovenska Bistrica praznuje svoj praznik 12. marca. V okviru tega praznika kegljači paraplegiki DP Podravja organiziramo turnir v kegljanju, ki nam ga je zadnji dve leti preprečil koronavirus, letos pa smo se odločili, da ga ponovno izpeljemo. DP Podravja je nastopilo z vsemi kegljači in dvema ekipama. Sodelovali so še DP Murska Sobota, DP Ljubljana in DP Novo mesto. Pokazala se je prednost domačega kegljišča, kajti vsi naši člani in članice so dosegli odlične rezultate.

EKIPNI REZULTATI:

1. mesto: DP Podravja 1 – 1924 podrtih kegljev

2. mesto: DP Podravja 2 – 1550 podrtih kegljev

3. mesto: DP Murska Sobota – 1528 podrtih kegljev

4. mesto: DP Ljubljana – 1486 podrtih kegljev

5. mesto: DP Novo mesto – 1232 podrtih kegljev

REZULTATI POSAMIČNO (MOŠKI):

1. mesto: Janez Janžič (DPP) – 522 podrtih kegljev (rekord kegljišča)

2. mesto: Miran Jernejšek (DPP) – 486 podrtih kegljev

3. mesto: Anton Kanc – 473 podrtih kegljev

REZULTATI (VETERANI):

1. mesto: Damjan Herček – 447 podrtih kegljev

2. mesto: Ludvig Škraban – 439 podrtih kegljev

3. mesto: Franc Borovnjak – 394 podrtih kegljev

Odlično so nastopile tudi kegljačice, še posebej članica DP Podravja Marija Kerec, ki ima sedaj v lasti rekord, ki bo težko presežen.

REZULTATI POSAMIČNO (ŽENSKE):

1. mesto: Marija Kerec – 511 podrtih kegljev

2. mesto: Martina Glavič – 425 podrtih kegljev

3. mesto: Nataša Godec – 422 podrtih kegljev

Pri organizaciji nam je najbolj pomagal Zavod za šport Slovenska Bistrica. Še posebej gre zasluga direktorju zavoda, znanemu bistriškemu športniku **Boštjanu Frudrihu**. Donirali so nam kegljišče, pokale in medalje, ki jih je direktor tudi podelil, nam namenil nekaj vzpodbudnih besed in nam zagotovil sodelovanje tudi v bodoče. Kakor vsa leta doslej nam je nekaj sredstev donirala tudi Občina Slovenska Bistrica. Za izvedbo in regularnost tekme je, kakor vsa leta do sedaj, skrbel sodnik **Ivo Kunčič**. Turnir je obiskal tudi podpredsednik društva Alfred Lasetzky, nekdanji odličen kegljač. Pogrešal sem bistriške medije, še posebej novinarje časopisa Panorama, ki so se do sedaj vedno odzvali in napisali članek o turnirju. Turnir smo zaključili v domu starejših občanov na odličnem kosilu, ki nam ga je pripravil tamkajšnji kuhar **Iztok Burlak** s svojo ekipo. Za pomoč se zahvaljujemo tudi vsem podajalkam in podajalcem krogel. Brez njihove pomoči bi težko tekmovali. Hvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri izvedbi turnirja. Upam, da bo potekal tudi v vseh prihodnjih letih.

Čistuni

V deželi Šamponiji nič ne počivajo.
Če ne pospravljajo, pa kaj pomivajo,
sesajo preproge in brišejo prah,
ker vsake najmanjše smeti jih je strah.

Le viruse vidijo v vodi in zraku
in smrtne bacile na vsakem koraku.
Če srečajo muco, ljubko žival,
jim, da ni razkužena, strašno je žal.

Po vsakem dotiku umivajo roke,
poljubit bojijo se lastne otroke
in jejo le, kar je res čisto čistó,
od naravnih plodov jim je vedno slabo.

In ker med Šamponjci vlada pravilo,
da vse je umazano, kar ni čistilo,
sebi se gnusijo in včasih umrejo,
ker preveliko čistila pojejo.

Andrej Rozman - Roza

Sporočilo za medije | Wings for Life World Run 2023

SVET JE ŽE DESETIČ TEKEL ZA TISTE, KI TEGA NE MOREJO

Kar 206.728 tekačev in tekačic, od tega 3.448 v Sloveniji, je bilo 7. maja na štartni listi jubilejne izvedbe globalnega dobrodelnega teka. Wings for Life World Run istočasno poteka po vsem svetu, poleg možnosti teka na sedmih uradnih tekmovanjih v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Švici, Gruziji, na Poljskem in na Hrvaškem, pa je mogoče sodelovati skoraj kjerkoli na svetu, s pomočjo aplikacije na pametnem telefonu. 100 % sredstev zbranih s štartninami gre za raziskave poškodob hrbtenjače in iskanje rešitev za njih.

Za primerjavo – lani je po vsem svetu sodelovalo 161.892 ljudi, v Sloveniji 1.460. Letos se je število tekmovalcev pri nas več kot podvojilo. Štartni prostor na Kongresnem trgu v Ljubljani je bil pred začetkom teka skoraj premajhen za vse. Med udeleženci je bilo opaziti veliko znanih obrazov tako iz sveta športa kot širše, med njimi tudi bivšega predsednika republike **Boruta Pahorja**. Sodeloval je že na vseh slovenskih izvedbah teka do sedaj. Pravi, da mu je ta dogodek prirasel k srcu tudi zato, ker je več kot le dobrodelen – tako s svojim glavnim poslanstvom kot s tem, da pokaže, kako solidarni smo lahko ljudje po vsem svetu.

Borut Pahor je sodeloval že na vseh WFL tekih do sedaj (Foto: Siniša Kanižaj for Wings for Life World Run)

Podobno žene tudi **Rebeka Dremelj**, ki pravi, da tek sicer ni njena domena, a jo je pri odločitvi, da sodeluje, motivirala zgodba prijateljice **Nine Wabre Jakič**. Ta je zaradi poškodbe hrbtenjače prikovana na invalidski voziček. Rebeka in Nina sta se s štarta pognali skupaj, zraven pa sta povabili še lepo število drugih, ki so sestavljali

Na teku je sodelovalo tudi 18 para in tetraplegikov. Še mnogo več jih je navijalo. (Foto: Siniša Kanižaj for Wings for Life World Run)

skupino **Nepremagljiva.si**. V njej je bil tudi Ninin mož in parolimpijec **Gal Jakič**. Preden ga je ujelo in izločilo zasledovalno vozilo, je na vozičku premagal 12,7 kilometrov. Nina ni zmogla tako daleč, je pa povedala, da ni besed, s katerimi bi opisala pozitivne občutke, ki so jo med dogodkom preplavljali. Udeleženci na invalidskih vozičkih so na tem tekmovanju več kot dobrodošli. V Ljubljani jih je bilo na štartni listi 18. Najboljši med njimi je bil parolimpijski smučar **Jernej Slivnik**.

Pred zasledovalnim vozilom je bežal kar 23 kilometrov. Na slovenskem teku sta bila sicer najboljša **Katarina Pišotek** z 42,2 kilometra in **Urban Jereb** z 59,2 kilometra. Jereb je v skupnem globalnem seštevku nastop končal na odličnem 17. mestu. "Z rezultatom sem seveda zadovoljen, mislim pa, da imam tudi še nekaj rezerve, ki jo bom izkoristil naslednje

leto. Proti koncu sem se malce boril tudi s krči, a je šlo vseeno po načrtih," je povedal varovanec najboljšega slovenskega maratonskega tekača do sedaj, **Romana Kejžarja**. Slovenska zmagovalka je na globalni lestvici zasedla prav tako odlično 19. mesto, po teku pa je povedala: "Pogoji za tek so bili ugodni, šla sem nad pričakovanji do polmaratonske razdalje, potem pa je moj tempo začel padati. Vseeno sem naredila sedem kilometrov več, kot sem načrtovala. Z razdaljo sem tako zelo zadovoljna, zmage pa sploh nisem pričakovala." Skupno je bil na celem svetu najboljši Japonec **Jo Fukuda** z 69 pretečenimi kilometri. Pri ženskah je zmagala Poljakinja **Kasia Szkoda** s 55 kilometri. Oba sta tekla na domačih tleh, Japonec z aplikacijo, Poljakinja pa na uradnem teku v Poznanu. Zaradi posebnega koncepta tekmovanja cilj na tem teku doseže vsak, ki se požene

s štarta. Pravzaprav cilj ujame njega, ciljna črta lovi tekače. Tekači po vsem svetu so tudi tokrat štartali istočasno, natančno ob 13. uri po lokalnem času, pol ure po začetku teka pa so jim začela do potankosti usklajeno slediti zasledovalna vozila. Ta so opremljena z najsodobnejšo satelitsko tehnologijo in so ves čas povezana s kontrolnim centrom v Avstriji. Njihova hitrost se skozi čas teka postopno zvišuje. Začnejo s 14 kilometri na uro, po dveh urah vozijo s hitrostjo 18 kilometrov na uro, nato pa nekoliko pospešijo in po štirih urah že vozijo s hitrostjo 34 kilometrov na uro. Pri tej hitrosti vztrajajo, dokler ni ujet zadnji tekmovalac na njihovi trasi. Ko zasledovalno vozilo tekmovalca ujame, je tek zaključil, njegov rezultat pa predstavlja pretečeno razdaljo. Slovensko zasledovalno vozilo je bilo tokrat električni Volkswagen ID. Buzz, za volanom pa je sedel reli voznik **Jaka Cevc**. Da ne bi kdo spregledal, da je ciljna črta blizu, je poskrbel še **Filip Flisar**, ki je iz vozila v svojem slogu tekače spodbujal, naj iz sebe iztisnejo še malo in se ne predajo kar tako. Ves izkupiček od štartnin gre v dobrodelni namen. Zdravilo za poškodbe hrbtenjače pod okriljem fundacije Wings For Life sistematično

V Ljubljani je štartalo 3448 tekačev. Hvala vsakemu posebej in vsem skupaj! (Foto: Siniša Kanižaj for Wings for Life World Run)

iščejo od leta 2004, ko sta prijatelja **Dietrich Mateschitz** in **Heinz Kinigadner** fundacijo tudi ustanovila. Do takrat je bilo ciljanih raziskav resnično malo, vedno pa je primanjkovalo finančnih sredstev. Leta 2014 je fundacija začela sredstva zbirati tudi z organizacijo svetovnega teka. **Anita Gerhardt**, izvršna direktorica fundacije, se že veseli jubilejnega dogodka: "Ta tek je vedno nekaj posebnega, vsak lahko sodeluje in vsa sredstva, zbrana s štartninami gredo za dober namen. Več denarja zberemo, več študij lahko podpremo in prej bomo na skupnem cilju." Rezultati, ki veliko obetajo: Fundacija Wings For Life (www.wingsforlife.com) je do sedaj podprla 276 različnih projektov, ki so se na seznam prebili skozi strogo znanstveno sito. Trenutno jih je aktivnih 74, od leta 2022 kar 16 novih. Na tej povezavi najdete izbor sedmih, ki veliko obetajo: <https://www.wingsforlife.com/uk/latest/7-projects-with-promise>. "Napredek je ogromen, imamo že celo zbirko vrhunskih rezultatov, ki potrjujejo, da smo na pravi poti. Že dolgo namreč ni več vprašanje, ali bomo rešitev našli, vprašanje je le, kdaj bomo do nje prišli," še pove Anita Gerhardt.

com) je do sedaj podprla 276 različnih projektov, ki so se na seznam prebili skozi strogo znanstveno sito. Trenutno jih je aktivnih 74, od leta 2022 kar 16 novih. Na tej povezavi najdete izbor sedmih, ki veliko obetajo: <https://www.wingsforlife.com/uk/latest/7-projects-with-promise>. "Napredek je ogromen, imamo že celo zbirko vrhunskih rezultatov, ki potrjujejo, da smo na pravi poti. Že dolgo namreč ni več vprašanje, ali bomo rešitev našli, vprašanje je le, kdaj bomo do nje prišli," še pove Anita Gerhardt.

Jože Globokar | Svetovni pokal v parakolesarstvu

PARAKOLESAR ANEJ DOPLIHAR PETI NA TEKMI SVETOVNEGA POKALA

Parakolesarska reprezentanca Slovenije je začela s tekmovalno sezono. Po pripravah v Medulinu se je 15. in 16. aprila 2023 udeležila tekem v Marini di Massa v Italiji z močno konkurenco. Tekmovanja so se udeležili: naš član **Anej Doplihar** (kategorija H3), **Jurij Furlanič** (C3), **Sergej Krajnc** (C4) ter tandem **Janez Cankar** s pilotom **Borisom Praznikom**. Namen dirke je bil predvsem dvig forme in iskanje tekmovalnih občutkov.

Po besedah trenerja **Aleša Suhadolnika**, ki je vodil reprezentanco, so se parakolesarji

precej bolje odrezali na tekmi svetovnega pokala v Maniagi, ki je potekala teden dni kasneje. Posebej je navdušil Anej Doplihar, ki je v

"paradni" disciplini dosegel fantastično 5. mesto. S tem je potrdil, da sodi v sam svetovni vrh.

Parakolesarji na tekmah v Italiji (foto: Šport invalidov)

Lutfi Abdullahu | Zaključek košarkarske sezone

EKIPA DP KRANJ-NOVO MESTO DRŽAVNI PRVAK V KOŠARKI

V športni dvorani na Vranskem je 14. maja 2023 potekalo državno prvenstvo v košarkarski ligi ZPS-Bauerfeind, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Odigrali so štiri tekme, dve polfinalni ter tekmi za tretje in prvo mesto. Ekipe, ki so nastopile na tokratnem državnem prvenstvu, so v ligaškem tekmovanju Zveze paraplegikov Slovenije odigrale štiri kroge.

Tekmovanje v ligi 2022/2023

Prvi krog so košarkarske ekipe odigrale 10. decembra 2022 na Polzeli, ki ga je pripravilo Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske. Drugi krog je bil odigran 29. januarja 2023 na Vidmu, izvedlo ga je Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, tretji krog 19. februarja je pripravilo Društvo paraplegikov Gorenjske v Naklem. Četrti krog je v izvedbi Društva paraplegikov Podravja bil odigran 2. aprila v Miklavžu na Dravskem polju.

Državno prvenstvo

V prvem polfinalu sta se pomerili združena ekipa DP Kranj-Novno mesto in DP Maribor. Z visoko koš razliko 70 : 38 je zmagala favorizirana združena ekipa. V drugem polfinalu je bila boljša DP Celje Thermana, ki je z 58 : 33 porazila ekipo DP Ljubljana Mercator.

Za tretje mesto sta se pod koši srečali poraženi ekipi DP Maribor in DP Ljubljana Mercator. Ljubljanci so

Ekipa DP Kranj-Novno mesto je zasluženno postala državni prvak. (Foto: arhiv ZPS)

povedli že v prvem polčasu, vodstva pa niso izpustili iz rok in Štajerce premagali s 57 : 38.

V velikem finalu sta si nasproti stali najboljši ekipi. Združena ekipa DP Kranj-Novno mesto je tekmo dobila že v prvem polčasu, ko so povedli za 18 točk (28 : 10). Ekipa DP Celje Thermana je rezultat lovila tudi v nadaljevanju, vendar tekmo vseeno izgubila. Končni rezultat je bil 60 : 37. Tekme sta spremljala tehnični delegat **Milan Lukan** in vodja lige **Gregor**

Gračner, sodila pa **Saša Lakić** in **Georg Plautz**, oba iz Avstrije.

Sponzor košarkarske lige je podjetje z medicinskimi pripomočki Bauerfeind d. o. o, pokale pa je podelila njihova predstavnica **Katja Brenčič**.

Končni vrstni red:

1. DP Kranj-Novno mesto
2. DP Celje Thermana
3. DP Ljubljana Mercator
4. DP Maribor

Jože Globokar | Košarkarska liga ZPS-Bauerfeind

ČETRTI KROG IN ZAKLJUČEK KOŠARKARSKE LIGE ZPS-BAUERFEIND

Četrti krog in zaključek košarkarske lige Zveze paraplegikov Slovenije je 2. aprila 2023 v športni dvorani v Miklavžu na Dravskem polju pripravilo Društvo paraplegikov Podravja. Tekmovale so štiri ekipe – kombinirana ekipa DP Kranj-DP Novo mesto, DP Ljubljana Mercator, DP Celje Thermana in DP Maribor.

Rezultati četrtega kroga:

DP Maribor : DP Celje Thermana 55 : 31
DP Maribor : DP Ljubljana Mercator 49 : 35

DP Kranj-DP Novo mesto : DP Celje Thermana 50 : 35

DP Ljubljana Mercator : DP Kranj-DP Novo mesto 45 : 70

Najboljši strelci po četrtem krogu: **Milan Slapničar** (112) DP Kranj-DP Novo mesto, **David Škorjanc** (92) DP Celje Thermana in **Haris Kuduzović** DP Kranj-DP Novo mesto.

Lestvica po četrtem krogu:

1. DP Kranj-DP Novo mesto
2. DP Ljubljana Mercator
3. DP Celje Thermana
4. DP Maribor

Na tekmah sta bila prisotna delegat **Milan Lukan** in vodja športa pri ZPS **Gregor Gračner**, tekme pa sta sodila **Mitja Dečman** in **Marko Marinovič**.

Zaključek košarkarske lige je pripravilo DP Podravja. (Foto: Andrej Vagaja)

Jože Globokar | Slovenska ekipa Paraspport Slovenia tretja

PRVAK NLB WHEEL LIGE JE EKIPA KIK ZMAJ

V športni dvorani Stožice v Ljubljani je 21. maja 2023 potekalo zaključno finalno tekmovanje ekip Regionalne NLB Wheel lige v sezoni 2022/2023. Najvišjo lovoriko je nekoliko presenetljivo osvojila KIK Zmaj iz Gradačca, ki je v finalnem srečanju premagala KKI Vrbas. Tretje mesto je osvojila slovenska ekipa Paraspport Slovenia, četrto KK OSI Paramont iz Črne gore, peto KKI Zagreb s Hrvaške, šesto pa Singidunum-Crvena zvezda iz Srbije.

Finalno srečanje je potekalo v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije, Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite in regionalne Lige ABA.

V letošnji sezoni so ekipe prvi krog odigrale 15. novembra 2022 v Zagrebu, drugi 4. decembra 2022 v Beogradu, tretji 25. februarja 2023 v Podgorici, četrti 19. marca 2023 v Gradačcu, polfinalne tekme pa 22. aprila 2023 v Banji Luki.

V polfinalnem srečanju je KKI Vrbas z rezultatom 91 : 56 brez težav premagala ekipo Paramont, ekipa KIK Zmaj pa v bolj izenačeni tekmi Paraspport Slovenio z rezultatom 61 : 56. Na vseh tekmah in v vseh mestih so košarkarje ob uradnih otvoritvah v pozdravnih nagovorih nagovorili: nekdanji vrhunski košarkarji, športni funkcionarji in predstavniki generalnega pokrovitelja **Nove ljubljanske banke**.

Na finalnem srečanju v ljubljanskih Stožicah, kjer se je za končne uvrstitve borilo vseh šest ekip, so košarkarje z nagovori počastili: **Andrej Lasič** – član uprave NLB, **Dubravko Kmetović** – direktor ABA Lige, **Dejan Crnek** – podžupan Mestne občine Ljubljana, **Dane Kastelic** – predsednik Zveze paraplegikov

Paraspport Slovenia je suvereno osvojila tretje mesto. (Foto: Drago Perko)

Slovenije in **Damijan Lazar** – predsednik Zveze ŠIS-SPK.

V uvodni tekmi sta se za peto mesto pomerili Singidunum-Crvena zvezda in KKI Zagreb. Z boljšo igro in rezultatom 59 : 50 je zmagala KKI Zagreb.

Pokal za tretje mesto je osvojila Paraspport Slovenia, ki je s prepričljivo in dobro igro z rezultatom 70 : 44 ugnala KK OSI Paramont.

V zadnji tekmi sta se v finalnem srečanju udarili KKI Vrbas in KIK Zmaj. Ekipa iz Banje Luke je veljala za favorita, vendar je z boljšo igro v napadu in obrambi zmagala ekipa KIK Zmaj. Z rezultatom 80 : 69 je osvojila zmagovalni pokal.

Najboljši strelci v letošnji sezoni: **Ramo Rekanović** (217) KIK Zmaj, **Vlado Švraka** (145) KKI Vrbas,

Vahid Omeradžić (116) KK OSI Paramont.

Na tekmah sta bila prisotna delegat tekmovanja **Žarko Tomšič** in vodja lige **Gregor Gračner**, sodili pa **Saša Lakić** (A), **Damir Konusić** (BiH) in **Dražen Štrok** (HR).

Pokale so najboljšim ekipam podelili: **Andrej Jakšič** – direktor Bauerfeind, **Dejan Crnek** – podžupan MOL in **Sani Bečirović** – športni direktor KK Cedevice Olimpije, medalje pa Damijan Lazar, Dane Kastelic in Andrej Lasič, ki je podelil tudi dva nova košarkarska vozička generalnega pokrovitelja. Prejela sta ju **Jovan Jovanović** in **Negrin M. Halilović**. Prehodni pokal sta prvaku podelila Dane Kastelic in Dubravko Kmetović, v sklopu zaključne slovesnosti pa je **Marinko Umičević**, predsednik KKI Vrbas, podelil zahvalo Ligi NLB Wheel za dolgoletno uspešno medsebojno sodelovanje. **Sani Bečirović**, športni direktor Cedevice Olimpije, je izročil **Ramu Rekanoviću** pokal za najboljšega strelca, **Ante Štimac** pa je bil proglašen za MVP-ja sezone.

Tekmovanje v ligi poteka po pravilih IWBF za ekipe s 14.5 igralnimi točkami in po turnirskem sistemu. Generalni in zlati pokrovitelj lige je **Nova ljubljanska banka**, srebrni **Bauerfeind**, medijski pa **Košarka.si**.

Finalne tekme je prenašala Arena Sport TV 4, odmevni košarkarski dogodek pa je imel tudi humanitarno noto, saj je bila na prizorišču tekem parkirana dobrodelna katrca nekdanjega predsednika RS **Boruta Pahorja**, ki je zbirala donacijska sredstva za triletnega **Urbana Miroševića** in **Zvezo paraplegikov Slovenije** za nakup medicinske aparature.

Nekoliko nepričakovano je zmagala ekipa KIK Zmaj. (Foto: Drago Perko)

Jože Globokar | 18. I Feel Slovenia Open Thermana Laško

V SLOVENSKI EKIPI NAJBOLJŠI LJUBIŠA GAJIČ

Na turnirju je sodelovalo več kot 450 športnikov iz 53 držav.

V športni dvorani Tri lilije v Laškem je od 9. do 13. maja 2023, v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite, potekal tradicionalni in že 18. I Feel Slovenia Open Thermana Laško. To je največji in najmočnejši turnir v namiznem tenisu na svetu, na katerem nastopajo igralke in igralci različnih invalidnosti. Podatek potrjuje tudi letošnja udeležba, saj je Laško gostilo več kot 450 igralcev in igralke namiznega tenisa iz 53 držav, kar je rekord v dosedanjih prireditvah priljubljenega turnirja. Za nemoten potek tekmovanja je skrbelo kar 49 mednarodnih sodnikov.

Ljubiša Gajič je zmago v posamični konkurenci zabeležil že v drugem krogu, ko je premagal izkušenega **Ukrajinca Aleksandra Zezyka**. Gajič je dobil tudi drugo igro, s 3 : 1 je bil boljši od Španca **Miguela Angela Toleda**. Uvrstil se je med 16 najboljših. Poleg Gajiča se je zmage veselil še **Primož Kancler**, ki je s 3 : 2 odpravil Urugvajca **Gonzala Acosto**. Ostali naši igralci in igralke žal niso napredovali.

V drugem delu turnirja so se parašportnice in parašportniki pomerili v tekmovanju (mešanih) dvojic, kjer pa naši niso dosegli vidnejših rezultatov in so že predčasno sklenili tekmovanje. Še najbolj se je izkazala mlada **Karin**

V slovenski reprezentanci je bil najboljši Ljubiša Gajič. (Foto: Zveza-ŠIS-SPK)

Praček, ki je s partnerjem, Uzbekistancem **Sunnatillom Murodullaevim**, v mešanih dvojicah dobro kljubovala višje uvrščeni konkurenci.

Na turnirju so po pričakovanjih najboljše rezultate dosegli azijski športniki, predvsem Kitajci, ki so v posamični konkurenci osvojili štiri

zlate medalje, prav toliko pa tudi v igri dvojic. Štiri zlate medalje je osvojila tudi Južna Koreja. Ponovno je navdušila britanska reprezentanca, ki jo vodi nekdanji slovenski selektor **Gorazd Vecko**. Pripomnil je: »Svet je naredil ogromen korak bližje h Kitajski.« Slovensko reprezentanco, ki je v Laškem nastopila v kombinaciji z izkušenimi in novimi igralci, je vodil selektor **Ožbej Poročnik**, barve Slovenije pa so branili: **Primož Kancler, Bojan Lukežič, Ljubiša Gajič, Andreja Dolinar, Barbara Meglič** iz pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije ter **Karin Praček, Peter Jereb, Tomaž Rabuzin, Luka Trtnik in Alen Bečirevič**. Tekmovanje je vodil **Francesco Nuzzo**.

Jože Globokar | Turnir v namiznem tenisu

IGRALCI NAMIZNEGA TENISA V LIGNANU OSVOJILI MEDALJO

Stekmovanjem v italijanskem mestu Lignano, ki je gostilo 13. turnir, se je 15. marca 2023 začela nova tekmovalna sezona za igralce namiznega tenisa.

Med 300 tekmovalkami in tekmovalci iz 34 držav je nastopila tudi slovenska osmerica: Andreja Dolinar, Karin Praček, Bojan Lukežič, Primož Kancler, Luka Trtnik, Tomaž Rabuzin, Peter Jereb in Alen Bečirevič. Pomlajena ekipa se je domov vrnila z medaljo, ki jo je v igri mešanih

dvojic osvojila naša najbolj izkušena, Andreja Dolinar. V paru s Finko Aino Sirri Maario Tapolo je prišla do srebrne medalje. Dolinarjeva se je v posamični konkurenci uvrstila v četrtfinale, enak uspeh pa je v svoji kategoriji dosegel tudi izkušeni Bojan Lukežič. Z malo sreče pa bi do četrtfinala prišel tudi Primož Kancler.

Dobri rezultati v Italiji so vzpodbuda za nadaljnje treninge in tekmovanja, ki jih vodita Ožbej Poročnik in njegov pomočnik Darko Kojadinovič.

Medalja za vzpodbudo pri nadaljnjem tekmovanju (Foto: arhiv Zveza-ŠIS)

Peter Cerar | Gorska ročna kolesa gotovo odpirajo nove razsežnosti

PRVI VIKEND GORSKIH ROČNIH KOLESARJEV PO VIPAVSKI DOLINI

Ročni kolesarji, pod okriljem Zveze paraplegikov Slovenije, smo si od 21. do 23. aprila za letošnjo sezono zamislili nekoliko drugačen potek skupnih druženj. V preteklosti smo se srečevali večinoma na rekreativnih maratonih s cestnimi kolesi, ki so pogosto že imeli tudi tekmovalni predznak.

V zadnjih letih pa se povečuje število ročnih koles, ki so primerna tudi za težje dostopne terene, kot so gozdne ceste, makadami, enoslednice in celo gorski vzponi na kamnitem in peščenem terenu. Kolesa so praviloma podprta z e-motorjem, saj so precej težja od cestnih koles (cca 25–35 kg), kar v kombinaciji manj prijaznega terena ter strmin dobesedno kliče po pomoči elektrike. Ker smo ročni kolesarji »družabna bitja« in nam poleg aktivnega preživljanja časa na kolesih veliko pomeni tudi druženje s sotrpini para in tetraplegiki, je bila ideja o vikendu v Vipavski dolini prava terna.

V vipavski vasi Malovše, pod pobočji Trnovskega gozda, smo se zbrali že 21. aprila 2023 popoldne ter prihajajočo ploho prevedrili na prostorni in pokriti terasi z degustacijo domačega tropinovca. Muhastega vremena se nismo kar tako ustrašili in smo se takoj po koncu deževnega intermezza odpravili na uvodno turo po poteh med vipavskimi vinogradi in ob reki Vipavi po poteh skozi vasice in griče. Dobrih 30 km in preko 600 višinskih metrov se je zavleklo proti mraku in zadnji del poti nas je že kar malo hladilo. Na srečo se je ekipi petih ročnih kolesarjev (**Edo, David, Nino, Grega** in **Peter**) pridružil tudi spremljevalec **Marjan** »Krojačko«, ki je poskrbel za krepčilno večerjo s testeninami in piščančjim paprikašem. Po večerji smo z veseljem sprejeli tudi vabilo lastnika apartmajev **Tomaža** v svojo vinsko klet, kjer smo pokušali domača bela vina in zato tudi brez težav zaspali.

Gorski ročni kolesarji so raziskovali Vipavsko dolino. (Foto: Peter Cerar)

V soboto zjutraj sta nas obiskala **Aleksej** in **Rok**, ki sta pripravila traso za glavno turo srečanja. Po uvodnih kilometrih smo večinoma kolesarili po ravninah in kratkih vzponih med vinogradi in ob reki Vipavi ter se ustavili na »kofe pavzi« v istoimenskem kraju. Pot nas je vodila še do Vipavskega križa, kjer smo si ogledali staro mestno jedro in se po počitku podali proti glavnemu vzponu dneva, proti Školju svetega Pavla. Izredno strm vzpon (preko 20 %) je terjal tudi nekaj tehničnih težav, ki smo jih družno premostili. Po razgledu s sv. Pavla smo začeli tudi z zabavnim spustom proti cilju v Malovšah. Več kot 50 km in 900 višinskih metrov smo knjižili na naš konto, kar se morda ne sliši veliko, a

nam je tura vzela več kot 7 ur s postanki (oziroma skoraj 5 ur poganjanja koles). Večerja z gobovo juho in govejimi »stejki« v poprovi omaki »by Krojačko« nam je zacelila rane in večer smo zaključili v prijetnem in sproščenem vzdušju. Kombinacija lepe Vipavske doline, izrednega gostoljubja v apartmajih Tanto, kolesarjenja in dobre družbe je bila super uvod za kolesarsko sezono in vsekakor upamo, da se nam bo v bodoče pridružilo še več gorskih ročnih kolesarjev. Gorska ročna kolesa gotovo odpirajo nove razsežnosti miganja na prostem za gibalno ovirane. Avanturistični duh, razgledi in svež zrak so na takih kolesih zagotovljeni!

... brez komentarja :) (Foto: Peter Cerar)

Lutfi Abdullahu | Državno prvenstvo v kegljanju

ŠTEVILČNA UDELEŽBA

Na kegljišču Golovec v Celju je 6. maja 2023 potekalo državno prvenstvo v kegljanju, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Med številnimi nastopajočimi se ga je udeležilo tudi 14 kegljačic in kegljačev iz petih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije.

Tekmovali so na desetsteznem kegljišču v štirih različnih kategorijah (KPM, KTM, KPŽ, KTŽ).

V kategoriji KPM, kjer tekmujejo paraplegiki, je naslov državnega prvaka osvojil **Tone Kanc** DP NM (477), drugi je bil **Janez Janžič** (475),

tretji pa **Miran Jernejšek** (446), oba iz DP MB.

Med kegljači tetraplegiki (KTM) se je z največ podrtimi keglji (370) zmage veselil **Aleš Povše** DP CE, drugi je bil **Damjan Herček** DP MB (325).

V ženski kategoriji KPŽ je državna prvakinja postala kegljačica **Senka**

Ivanišević (428), druga je bila **Martina Glavič** DP NM (412), tretja pa **Marija Kerec** DP MB (374).

V drugi ženski kategoriji KTŽ je tekmovala samo **Marta Janežič** DP MS (318). Za sodniško službo so poskrbeli sodniki iz domačega kegljaškega kluba.

Najboljše tri v svoji kategoriji (Foto: arhiv ZPS)

Jože Globokar

JERNEJ SLIVNIK DRŽAVNI PRVAK V PARAALPSKEM SMUČANJU

Vorganizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije je 3. marca 2023 na smučišču Mojstrana potekalo državno prvenstvo v paraalpskem

smučanju. V dveh veleslalomskih vožnjah se je 37 paraalpskih smučark in smučarjev pomerilo v različnih skupinah. Med njimi je bil tudi naš paralimpijec, ki je v svoji

kategoriji osvojil naslov državnega prvaka (1,03,98). Kljub zahtevnim razmeram so tekmovalje le uspeli izpeljati do konca.

Lutfi Abdullahu | Državni prvenstvi v paraplesu

DRŽAVNO PRVENSTVO V STANDARDNIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PARAPLESIH

Ubraniitev naslova

V športni dvorani v Račah je 4. marca 2023 potekalo državno prvenstvo v standardnem paraplesu, ki ga je organiziralo Društvo Plesni center Samba Maribor.

Med številnimi nastopajočimi sta se tekmovanja udeležila tudi paraplesalka, **Lara Nedeljkovič** (Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine) in soplesalec **Klemen Dremelj**, ki sta v kategoriji standard ubranila naslov državnih prvakov.

Na plesnem parketu sta blestela Lara in Klemen. (Foto: osebni arhiv)

Naša plesalca državna prvaka

V prostorih Avstrija Trend hotela je 1. aprila 2023 potekalo državno prvenstvo v latinskoameriških plesih.

Med drugimi plesalci sta v kategoriji paraplesa nastopila tudi paraplesalka Lara Nedeljkovič in njen soplesalec Klemen Dremelj, ki sta s čudovitimi plesnimi predstavami postala državna prvaka v skupini class 2.

Priplesala sta si naslov državnih prvakov. (Foto: osebni arhiv)

Jože Globokar | Brina Rogelj in Tamara Mahorič prvič zaplesali na mednarodnem plesnem parketu

NAŠE PARAPLESALKE ODLIČNE NA NIZOZEMSKEM

Na Nizozemskem je v mestu Amstelveen med 7. in 9. aprilom 2023 potekal Para Dance Sport International Competition Amstelveen. To je bilo prvo mednarodno tekmovanje v letu 2023, na katerem so nastopile slovenske paraplesalke **Lara Nedeljkovič** in **Brina Rogelj** (paraplesalki Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine), **Tamara Mahorič** (paraplesalka Društva paraplegikov Podravja) in **Ines Golobič**.

Uvrstitve

V NON IPC kategoriji Single women amaterji class 2 je Brina Rogelj zasedla odlično 3. mesto, Tamara Mahorič pa je v isti kategoriji

Paraplesalke na Nizozemskem z medaljami (Foto: arhiv Šport invalidov)

zmagala in osvojila zlato medaljo. V najzahtevnejši NON IPC Hoofd kategoriji se je pri Single women class 1 Ines Golobič prebila v finale in zasedla 5. mesto. V Single women class 2 je Tamara Mahorič zasedla 5., Brina Rogelj pa 8. mesto. Lara Nedeljkovič pa se je v tej kategoriji uvrstila na stopničke in zasedla izvrstno 3. mesto.

V popoldanskem času je sledilo tekmovanje v IPC kategorijah. Ines Golobič je v kategoriji Single women class 1 zasedla 7. mesto. Pod okriljem IPC je potekalo tudi demonstracijsko tekmovanje v kategoriji Power Wheelchair (plesalci na električnih vozičkih), kjer je Ines v finalu zasedla odlično 4. mesto. Lara Nedeljkovič pa je v tradicionalno najštevilčnejši kategoriji Single women class 2 priplesala na stopničke in zasedla izvrstno 3. mesto.

Brina Rogelj (naša najmlajša članica) in Tamara Mahorič sta prvič zaplesali na mednarodnem plesnem parketu, ekipo je vodil trener **Andrej Novotny**.

Jože Globokar | Zaključek ligaškega tekmovanja v streljanju pripravilo DP Prekmurja in Prlekije

NASLOV LIGAŠKIH PRVAKOV OSVOJILI PREKMURSKI STRELCI

Strelci, ki tekmujejo v strelski ligi Zveze paraplegikov Slovenije, so 22. marca 2023 odstreljali zaključni, četrti krog. Tekmovanje je na strelišču TVD Partizan pripravilo Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije, rezultati v ekipni konkurenci pa so štelit tudi za državno prvenstvo.

To je bilo hkrati tudi zaključno strelsko tekmovanje v sezoni 2022/2023. Prvi krog je 10. decembra 2022 na Vidmu pripravilo Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, drugi v Postojni 20. januarja 2023 Društvo paraplegikov Istre in Krasa, tretji v Slovenski Bistrici 9. februarja 2023 Društvo paraplegikov Podravja, četrti pa v Murski Soboti 22. marca 2023 Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije.

Strelci so tekmovali v dveh skupinah – SH1 in SH2 in v streljanju z zračno pištolo.

Rezultati ekipno:

Naslov ligaškega prvaka je osvojila ekipa DP Murska Sobota (4.372), druga je bila DP Ljubljana (4.098), tretja DP Maribor (3.843), četrta DP Koper (3.732), peta DP Celje (3.637), šesta pa DP Novo mesto (1.918).

V posamični konkurenci SH1 je v sezoni 2022/2023 najboljši rezultat dosegel **Franc Jožef** DP MS (1.105), na drugo mesto se je uvrstil **Gašper Peček** DP NM (1.024), na tretje pa **Vinko Hren** DP CE (1.014).

V skupini SH2 je med težje gibalno oviranimi strelci prvo mesto osvojil

Leon Jurkovič DP MS (1.107), drugo **Aleš Vrhovc** DP LJ (1.105), tretje pa **Siniša Jeremič** DP KP (1.094). Tekmovala je tudi strelka **Vesna Novak** DP CE.

V skupini SH1 pištola se je na prvo mesto zavihtel **Toni Bavec** DP LJ (1.107,1), na drugo **Gašper Peček** DP NM (1.042,4), na tretje pa **Metod Zakotnik** DP KR (687,4). Tekme sta sodila **Igor Makari** in **Štefan Majc**, pokale in medalje pa sta podelila vodja športa **Gregor Gračner** in vodja streljanja **Toni Bavec**.

Zaključni krog strelske lige je pripravilo DP Prekmurja in Prlekije. (Foto: arhiv ZPS)

Lutfi Abdullahu | Državno prvenstvo v streljanju z zračnim orožjem

MOČNA UDELEŽBA NA PRVENSTVU

Na strelišču v Ljubljani je 1. aprila 2023 potekalo 32. državno prvenstvo v parastrelstvu, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Med številnimi tekmovalci so se ga udeležili tudi parastrelci paraplegiki in tetraplegiki iz nekaterih pokrajinskih društev Zveze paraplegikov Slovenije.

Strelke in strelci so tekmovali v streljanju s serijsko in standardno puško ter z zračno pištolo. Nastopili so v posamični in ekipni konkurenci.

V moški konkurenci je v skupini SH1 (serijska puška) naslov državnega prvaka osvojil **Franc Jožef** DP MS (358), tretji je bil **Gašper Peček** DP NM (339), četrty pa **Srečko Petkovšek** DP KP (334).

V streljanju s standardno puško (SH1) je tekmoval samo parastrelca Franc Jožef DP MS (600,1).

V skupini SH2, kjer težje gibalno ovirani strelci streljajo z naslonom, si je v tekmovalstvu s serijsko puško **Aleš Vrhovc** DP LJ pristreljal drugo mesto (370), četrty je bil **Leon Jurkovič** (363), peti pa **Venčeslav Bezjak** (363), oba DP MS.

Med strelci, ki so streljali s standardno puško SH2, je državni prvak postal **Franček Gorazd Tiršek** DP CE (630,8), drugo mesto si je pristreljal **Aleš Vrhovc** DP LJ (624,7), tretje pa **Siniša Jeremič** DP KP (622,2).

V streljanju z zračno pištolo je največ krogov (554) nastreljal **Anton**

Bavec DP LJ, drugi je bil **Gašper Peček** DP NM (530).

V tekmovalstvu s serijsko puško je tekmovala tudi **Vesna Novak** (DP CE) in dosegla 320 krogov.

V ekipnem tekmovalstvu v skupini SH1 (serijska puška) je prvo mesto osvojila ekipa DP Koper (968), drugo pa DP Celje (962). V skupini SH2 (serijska puška) je prvo mesto osvojila ekipa DP Murska Sobota (1085), četrty pa DP Ljubljana (1053).

Tekmovalje je vodil **Žiga Kobaševič**, sodili pa **Anton Majerle**, **Miha Majerle**, **Tilen Valant** in **Igor Valant**.

Državnega prvenstva so se udeležili tudi paraplegiki in tetraplegiki. (Foto: Zveza ŠIS-SPK)

Lutfi Abdullahu | Šah

ČETRTE KROG IN ZAKLJUČEK ŠAHOVSKE LIGE ZPS-GRADDEX 2023

Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja je 9. maja 2023 v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pripravilo zaključni četrti krog šahovske lige ZPS-Gradex. Že 28. turnir pa je društvo posvetilo v spomin na svojega odličnega šahista in prvega predsednika društva Jožeta Radeja.

Zaključnega kroga se je udeležilo 17 šahistov iz petih pokrajinskih društev ZPS. Kot gostja je na 28. memorialu tekmovala tudi Radejeva nečakinja **Mojca Grilc** in osvojila prvo mesto.

Šahisti so v društvenih prostorih tekmovali po švicarskem sistemu, sodnikovih navodilih in pravilih. V sedmih hitropoteznih krogih so za razmišljanje in poteze v posamičnih partijah imeli na voljo deset, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa dvanajst minut.

Rezultati četrtega kroga – ekipno

Prvo mesto je osvojila ekipa DP Maribor (14,5 točk), druga je bila DP Ljubljana (11,5 točk), tretja DP Celje

(8,5 točk), četrta DP Novo mesto (6,5 točk), peta pa DP Koper (5 točk).

Rezultati – posamično

V posamični konkurenci je bil najboljši **Blaž Kuhar** (5,5 točk), drugi **Franc Pinter** (5 točk), oba iz DP MB, tretji pa **Vojko Gašperut** DP KP (4 točke).

Rezultati ligaškega tekmovanja v sezoni 2023

Šahisti so v šahovski ligi ZPS-Gradex prvi krog odigrali 31. januarja 2023 v prostorih picerije Verona. Povedla je ekipa DP Maribor (15 točk). Drugi krog so ekipe odigrale 21. februarja v gostišču Marinšek, zmagala je ekipa DP Ljubljana (13,5 točk). V tretjem krogu so se šahisti srečali 21. marca na

Smrekarjevi domačiji, slavila je ekipa DP Maribor (14,5 točk). Četrti krog so ekipe v društvenih prostorih (DP NM) odigrale 9. maja, kjer je zmagala ekipa DP Maribor (14,5 točk).

Ekipne uvrstitve po štirih krogih

Zmagovalni pokal je osvojila DP Maribor (57,5 točk), druga je bila ekipa DP Ljubljana (48 točk), tretja DP Celje (42,5 točk), četrta DP Koper (27 točk), peta DP Novo mesto (24,5 točk), šesta pa DP Kranj (8 točk).

Tekmovanje je vodil arbiter **Marko Jurič**, odličja sta podelila **Martina Glavič** in športni referent DPDBKP **Mirko Sintič**. Ob zaključku lige je bil prisoten tudi vodja športa pri ZPS **Gregor Gračner**.

Zaključek šahovske lige (Foto: arhiv DPDBKP)

Drago Perko | Na črno-belih poljih se je pomerilo šest ekip

NA 12. MEDNARODNEM TURNIRJU ZMAGALA EKIPA R BIH BANJA

Zveza paraplegikov Slovenije je pod pokroviteljstvom Občine Semič 19. aprila 2023 gostila 12. mednarodno tekmovanje v hitropoteznem šahu, ki je potekalo v Kulturnem centru Semič. Turnirja so se udeležile tri slovenske ekipe, tri zasedbe pa so bile iz Bosne in Hercegovine. Prav gostje so se najbolj izkazali in so osvojili prvo mesto s petimi zmagami. Med domačimi ekipami se je najbolje odrezala ekipa Zveze paraplegikov Slovenije 1.

Končni vrstni red:

1. R BiH Banja Luka
2. R BiH Federacija Zenica
3. Zveza paraplegikov Slovenije 1
4. Zveza paraplegikov Slovenije 3
5. R BiH Brčko District
6. Zveza paraplegikov Slovenije 2

Za nemoten potek tekmovanja je skrbel arbiter **Marko Jurič**.

Druženje in šport

„Tekmovanje je potekalo v prijetnem ambientu Kulturnega centra Semič, sodelovalo je šest ekip. V prihodnje si želimo še širše mednarodne konkurence. Sicer pa je tekmovanje sovpadlo tudi s 16. aprilom, dnevom slovenskih paraplegikov,“ je bil z izvedbo tekmovanja zadovoljen **Gregor Gračner**, vodja športa pri Zvezi paraplegikov Slovenije.

„Z ekipo smo zasedli četrto mesto, sam pa sem dobil tri partije od petih. A rezultat ni najpomembnejši, bolj šteje to, da smo odigrali, se pogovarjali in družili,“ pa je v imenu šahistk in šahistov povedal domačin **Dominik Lozar**.

Zveza paraplegikov Slovenije že vrsto let dobro sodeluje z Občino Semič. Letos mineva 40 let, odkar nam je znana zdravniška družina Derganc leta 1983 prav v Semiču podarila svojo domačijo. V tem domu sedaj izvajamo posebne socialne programe. S pomočjo TIC Semič in ostalih turističnih deležnikov želimo naše kapacitete ponuditi tudi širši javnosti. „Paraplegiki so del Semiča. Skupaj bivamo, ustvarjamo, sodelujemo na različnih prireditvah. Smo eno. Veseli smo, ker so paraplegiki tu našli svoj

prostor, da si oddahnejo in naberejo novih moči. Že 40 let sobivamo skupaj. Želim si, da bi še naprej tako dobro sodelovali. Skupaj smo v sklopu evropskega projekta uredili učni vrt, ki ga zdaj nadgrajujemo z zeliščnim vrtom,“ je ob tej priliki povedala **Polona Kambič**, županja občine Semič.

„Županja občine Semič **Polona Kambič** je izpostavila dobro in zgledno sodelovanje z Zvezo paraplegikov Slovenije,“ je še dodal Gregor Gračner, ki je ob tem spomnil na skorajšnji jesenski dogodek. Sekcija ročnih kolesarjev bo 16. septembra na kolesih povezala tri belokranjske občine: Črnomelj, Metliko in Semič. V ekipi ročnih kolesarjev bo tudi paralimpijec **Anej Doplihar**.

Dvanajsti mednarodni turnir v šahu (Foto: Uroš Novina).

Jože Globokar | Evropsko prvenstvo v biljardu

MATEJ BRAJKOVIČ EVROPSKI PRVAK V BILJARDU

V finskem mestu Tampere je od 1. do 11. junija 2023 potekalo evropsko prvenstvo v biljardu. Naš najboljši igralec biljarda Matej Brajkovič je v konkurenci - biljard na vozičkih osvojil naslov evropskega prvaka. V tako imenovani desетки je v napetem finalnem dvoboju premagal legendarnega domačina **Jounija Tähtija** in z rezultatom 5 : 3 končno osvojil še zlato medaljo. To je tudi prva zlata medalja za Slovenijo na evropskih prvenstvih.

Matej Brajkovič, član Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine je bogati zbirki štirinajstih bronastih in eni srebrni, dodal še zlato medaljo. Prvenstva se je udeležil tudi David Slaček, član društva paraplegikov Podravja.

Obširneje bomo o prvenstvu poročali v naslednji številki.

Foto: Aleš Fenžer

Matej svoji zbirki kolajn končno dodal tudi zlato (Foto: arhiv zveze)

Lutfi Abdullahu | Curling

EKIPA BASKET POSTALA DRŽAVNI PRVAK V CURLINGU

V ledeni dvorani v Zalogu je 24. aprila 2023 potekalo državno prvenstvo v curlingu na vozičkih, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite, izvedel pa Curling klub Zalog.

Udeležile so se ga štiri ekipe: Basket (**Jože Berčon, Peter Cerar, Gregor Gračner, Anton Zakrajšek**), DP Ljubljana 1 (**Jovita Jeglič, Jože Klemen, Robert Žerovnik**), DP Ljubljana 2 (**Jana Ferjan, Mojca Burger, Matej Brajkovič, Anton Bavec**) in DP Gorenjske (**Demal Alagič, Gregor Bulovec, Gašper Černilec**).

Na ledeni površini so se ekipe najprej srečale v dveh polfinalih, kjer sta se zmagovalni ekipe uvrstili v finale, ki je odločalo o državnem prvaku. Poraženi ekipe sta igrali za tretje mesto.

Končni vrstni red:

1. Basket
2. DP Ljubljana 2
3. DP Ljubljana 1
4. DP Gorenjske

Odlično izvedeno prvenstvo (Foto: Zveza ŠIS-SPK)

Ermin Kaukovič | 14. ATV-moto zbor

BOSNA IN HERCEGOVINA

Zveza paraplegikov Slovenije je organizirala že 14. ATV-moto zbor. Odpravili smo se na malo daljšo pot, in sicer preko meja v Bosno in Hercegovino. Moto zbor je potekal od 25. do 28. maja 2023. Na pot se je odpravila ekipa dvanajstih ATV-motorjev in spremljevalno vozilo, ki je skrbelo za prevoz vozičkov, posteljnine, hrane in vsega, kar smo potrebovali za dobro izpeljano srečanje.

Včetrtek se je dan za večino pričel že v zgodnjih jutranjih urah, saj nas je čakala dolga pot do cilja. Zbrali smo se v Sodražici na Erminovem domu in od tam krenili proti Kočevju, Staremu trgu ob Kolpi do Vinice in meje s Hrvaško. Pot smo nadaljevali do Slunja, kjer so nas z okrepcilom pričakali motoristični prijatelji, člani kluba MK Poskok Slunj. Po krajšem postanku smo se mimo Cetingrada odpravili do mejnega prehoda Maljevac in prispeli v Bosno in Hercegovino. Vozili smo se do ranča pri Starem gradu v Veliki Kladuši. Tam smo imeli drugi postanek, za okrepcilo je poskrbel prijatelj **Semir Dizdarević**. Iz Velike Kladuše smo preko Vrnograča prišli do Erminovega doma v Bužimu, kjer nas je pričakal njegov oče. Utrujeni smo se še malo družili in se nato odpravili k počitku.

Naslednje jutro smo komaj čakali, da se ponovno usedemo na motorje in gremo raziskovat nove kraje. Prvi del poti je potekal po gozdnem terenu. Člani ATV-kluba Bužim so nas vodili preko planine Črkovača, kjer smo si ogledali tudi obeležja iz zadnje vojne. V naravi pod planino so nam na piknik prostoru pripravili tudi kosilo, za katerega so poskrbeli člani iz moto kluba Zmajevi Bužim, ki ga je ustanovil Ermin in tudi po poškodbi ostal njegov predsednik. Po krajšem počitku smo se podali do Bosanske Otoke in pot nadaljevali sami. Peljali smo do Bosanske Krupe, se vozili ob reki Uni vse do Bihaća, kjer smo utrujeni prenočili.

V soboto smo se odpravili nazaj proti Bužimu. Iz Bihaća smo se peljali na trdnjavo Ostrožac, kjer smo si ogledali

stari grad, potem pa pot nadaljevali do vasi Koprivna, kjer so nas ponovno pričakali člani ATV-kluba Bužim in nas vodili po off road poti skozi cazinske gozdove do ribogojnice v vasi Ljubijankiči, kjer smo imeli postanek za kosilo. Po dolgi vožnji smo bili že zelo utrujeni, zato smo se po postanku vrnili nazaj v Bužim k Erminu, kjer smo se ob bazenu sproščali, družili in nabirali moči za pot proti Sloveniji, ki se je začela v nedeljo zjutraj. Vrnitev je potekala brez težav, v večernih urah smo se zelo utrujeni in polnih novih vtisov razšli v Sodražici. Pred razhodom smo še določili novo lokacijo in termin za 15. ATV-moto zbor, ki bo v drugi polovici meseca septembra v Domu paraplegikov Pineta.

Silva Razlag | 1. kolo v atletiki

NA PTUJU REKORDNA UDELEŽBA SLOVENSКИH PARAPLEGIKOV

V organizaciji Društva paraplegikov Podravja in so organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije ter Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Ptuj, je na ptujskem stadionu potekalo prvo kolo državne atletske lige paraplegikov za leto 2023.

Udeležilo se ga je kar 42 športnikov in športnic iz sedmih društev paraplegikov, ob tem pa je društvo JZ Štajerske (Celje) nastopilo s kar dvema ekipama. Pri izvedbi tako zahtevnega projekta je bilo DP Podravja deležno vse logistične podpore Zavoda za šport Ptuj ter Atletskega kluba Ptuj, ki je sodelovalo s tremi izkušenimi sodniki in štirimi mladimi sodnicami, ki so nalogo opravili na najvišjem nivoju. Za evidenco rezultatov je tako kot vedno poskrbel **Janez Hudej** iz Celja. Ob tem pa je potrebno omeniti še nekaj lokalnih prostovoljcev, ki se vedno odzovejo povabilu organizatorja. Od osmih prvih mest so jih kar sedem osvojili predstavniki obeh ekip JZ Štajerske, eno pa predstavnik DP ljubljanske regije. Na zaključnem druženju v restavraciji »Gastro« Ptuj se je predsednik DP Podravja **Boris Klep** zahvalil vsem sodelujočim za »fer borbe«, prav tako pa tudi vsem ostalim, ki so kakor koli prispevali k uspešni izvedbi tekmovanja, ki mu je na srečo služilo še vreme. Obenem je izrazil zahvalo tudi Zvezi za šport invalidov Slovenije - Slovenskemu

Štart tekmovalk na 100 metrov (Foto: Danijel Milošič)

paralimpijskemu komiteju s podpredsednikom zveze in predsednikom komisije za šport **Gregorjem Gračnerjem**, ki s finančno podporo omogoča številnim invalidom, da svoje sposobnosti dokažejo na športnih terenih, kar gotovo vpliva k njihovi boljši psiho fizični sposobnosti. Naslednje kolo je bilo v petek, 2. junija v Celju.

Vrstni red po prvem kolu:

1. DP JZ Štajerske 2 4.100,14 točke,
2. DP JZ Štajerske 1 4.043,13,
3. DP Koroške 3.106,45,
4. DP ljubljanske pokrajine 2.881,89,
5. DP Podravja 2.621,31,
6. DP Prekmurja in Prlekije 2.422,09,
7. DP Gorenjske 2.330,69,
8. DP severne Primorske 1.113,59 točk.

Štart moških na 200 m (Foto: Danijel Milošič)

Boris Klep ob metu diska (Foto: Danijel Milošič)

Thermana Laško

DOSTOPNA TURISTIČNA LOKACIJA IN HOTEL PRIJAZEN INVALIDOM

Destinacija Laško je naziv evropske destinacije odličnosti - EDEN prejela s strani evropske komisije leta 2013. Tako je omogočila ljudem z različnimi fizičnimi in psihičnimi omejitvami ter posebnimi potrebami enake možnosti za udeleževanje, doživljanje in uživanje v turizmu, kulturi in športu.

Skupaj z destinacijo smo razvili številna doživetja za ovirane skupine. Vsem oviranim skupinam smo namreč ponudili edinstvene možnosti za raziskovanje in odkrivanje naravne in kulturne dediščine Laškega, možnosti zdravstvene rehabilitacije, številna lokalna doživetja, možnosti za sproščanje v wellnessu, športno prilagojen turizem za invalide, ki se ukvarjajo s športom ter odlično kulinariko s hrano pridelano v lokalnem okolju, ki je prilagojena glede na specifične potrebe posameznikov.

V Thermani Laško smo ponosni, da je naš hotel Zdravilišče Laško**** v celoti prilagojen osebam z omejeno gibalno sposobnostjo, slepim in slabovidnim ter osebam na področju sluha in duševnih težav. Hotel se namreč ponaša z Zlatim certifikatom invalidom prijazno, saj je zasnovan brez arhitektonskih ovir in je v celoti prilagojen različnim potrebam gostov, obenem pa nudi prijeten in sproščen ambient z možnostjo strokovne pomoči zdravstvenega osebja. V ocenjevalne kriterije, na podlagi katerih smo prejeli znak, so bili vključeni tudi zaposleni, njihovo znanje in odnos do gostov.

Infrastruktura prilagojena potrebam gibalno oviranih

Infrastruktura hotela Zdravilišče Laško je v celoti prilagojena gibalno oviranim gostom, ki so na invalidskih vozičkih, ali tistim, ki si zaradi težav pri gibanju pomagajo z različnimi pripomočki, kot so bergle in hojice. Vsi gostje iz te ciljne skupine lahko

THERMANA
WELLNESS & REHABILITATION

OBNOVITVENA REHABILITACIJA V ZDRAVILIŠČU LAŠKO

Informacije in rezervacije:
03 734 51 62, fizioterapija.info@thermana.si

PRESOTERAPIJA

NOVO

Je mehanska limfna drenaža, ki izboljšuje kakovost limfneega sistema, stimulira vazozi pretok in posledično povečuje sposobnost regeneracije telesa ter izločanje strupenih snovi iz tkiv. Primerna je v primeru zatekanja nog, akutnega ali kroničnega poslabšanja prekrvavitve nog, zadnjice in trebuha.

Cena 30-minutne presoterapije je 20 €.
V juniju nudimo 20% promocijski popust!

nemoteno dostopajo do sob, kavarne, restavracije, bazenov, wellnessa, medicinskega centra in fizioterapije. Poskrbljeno je tudi za tiste, ki potrebujejo pomoč pri vsakodnevni aktivnosti in zdravstveni negi, saj je del hotela Zdravilišče Laško urejen v negovalni oddelek z možnostjo 24 urne zdravstvene oskrbe.

Hotel nudi 55 invalidskih sob, ki so dovolj velike, da se lahko oseba z invalidskim vozičkom nemoteno giba po sobi. Prilagojene so tudi višine postelj, širina vrat, višina stikal ter kopalnice, ki imajo opore za roke ob stranišču in tušu. Že pri samem vstopu v hotel ni arhitektonskih ovir, vrata so avtomatska, recepcijski pult pa so primernih velikosti. Tudi dostop do restavracije in kavarne je enostaven, saj sta v pritličju hotela in imata prilagojene mize, dostopne samopostrežne otoke, osebje pa z

veseljem priskoči na pomoč prav vsakemu gostu. Na kopališču se nahaja posebno dvizno dvigalo, ki pomaga invalidnim osebam pri vstopu v bazen, v Centru zdravlja in dobrega počutja v Zdravilišču pa je na voljo terapevtski bazen z dvizno ploščadjo.

Gibalno oviranim gostom prilagojene sobe nudimo tudi v modernem hotelu Thermana Park****superior. Na voljo je 10 sob, ki se nahajajo v prvem ali drugem nadstropju hotela in so enostavno povezane z enim izmed najmodernejših Termalnih Centrov, kjer se nahaja edinstvena steklena kupola.

Informacije: 03 423 2100 / info@thermana.si

Stojan Rozman | Otvoritev razstave

V SPOMIN FRANCU AVBERŠKU OTVORILI RAZSTAVO

V ponedeljek, 3. aprila, se je v Knjižnici Velenje ob 19. uri odvila otvoritev razstave Franca Avberška.

V programu, ki ga je povezovala **Mojca Ževart**, so njegovi prijatelji v spomin na kolega, člana Liona, recitali njemu ljube pesmi. **Andrej Drejčnik** je delil svoje spomine na Franca. **Milena Koren Božiček**, umetnostna kritičarka, je dodala svoj prispevek k razumevanju Franca Avberška kot človeka, ki je imel rad življenje ter ljubil in ustvarjal umetnost. Kolega Liona sta z usti simbolično podpisala Francovo nedokončano delo, predano Lions klubu Velenje. Program je popestrila vnukinja **Eva Avberšek**, ki je za dedija igrala na citre. Ob razstavi je potekalo prijetno druženje ob jubilejnim vinu, katerega polnitev je bilo možno dobiti za prostovoljni prispevek. Ta je namenjen bližnjemu druženju s člani VDC Ježki.

V spomin na dedija je zaigrala Eva Avberšek. (Foto: Dragica Sušanj)

Metod Zakotnik | Delavnice »Igraj se z mano«

ZAKLJUČEK MEDNARODNEGA FESTIVALA VIDEOV 2023 S-FACTOR

25. maja 2023 je v Kulturnem centru Semič potekala zaključna prireditev Mednarodnega festivala videov 2023 S-Factor, na katerem so sodelovale tudi osebe s posebnimi potrebami. Festival že vsa leta organizira OŠ Milke Šobar - Nataše iz Črnomlja.

Za uvod v prijetno četrtkovo dopoldne je zaigrala godba na pihala Slovenske policije. S krajšim folklornim nastopom so se predstavili tudi otroci iz vrta. V prvem delu srečanja so potekale ustvarjalne delavnice **Igraj se z mano**, kjer sta se s svojim delom predstavila tudi slikarja **Željko Vertelj**, član Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo s

Željko in Metod sta otrokom predstavila slikanje z usti. (Foto: osebni arhiv MZ)

čopičem v ustih ali z nogami, in vodja Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije **Metod Zakotnik**. Otroci so z velikim zanimanjem opazovali, kako so nastajala likovna dela. Po ogledu so

obljubili, da bodo tudi sami poskusili kaj narisati ali napisati s svinčnikom ali čopičem v ustih. Organizator se je udeležencema zahvalil in izrazil željo po nadaljnjem sodelovanju.

Metod Zakotnik | Hladno vreme onemogočilo slikanje na prostem

LIKOVNA KOLONIJA »VINSKA VIGRED 2023« V SEMIČU

Zveza paraplegikov Slovenije je od 15. do 20. maja 2023 v Domu paraplegikov Semič letos že drugič organizirala izobraževalno likovno kolonijo, tokrat »Vinsko vigred 2023«.

V prijetno toplih prostorih doma so pod mentorskim vodstvom **Rassa Causeviga** udeleženci Likovne sekcije ustvarjali v različnih tehnikah slikanja – olje in akril na platno, risanje s svinčnikom in barvicami ter oglje na papir. Likovniki so se razporedili v notranjem prostoru hiše, saj zaradi slabega in hladnega vremena niso mogli ustvarjati na prostem. Nastale so značilne upodobitve belokranjske krajine, tihožitja, človeških likov in nanosov barvnih odtenkov, ki spominjajo na abstraktnost. S tem so razbili zunanjo sivino in turobnost. Tudi **Marvin**, ki je pripravljaval okusno hrano, je lahko le enkrat zunaj zakuril ogenj za peko na žaru. Obiskali so jih tudi učenci **OŠ Belokranjskega odreda iz Semiča**, ki so si ogledali ustvarjanje likovnikov in se seznanili z njihovo invalidnostjo. Zanimivi so jim bili slikarji, ki slikajo z usti, in so se še sami preizkusili z risanjem ali pisanjem.

Učenci so z zanimanjem opazovali slikanje s čopičem v ustih. (Foto: Zakotnik)

Na delavnicah so ustvarjali: **Dragica Sušanj, Željko Vertelj in Dominik Lozar**, ki so člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, ter **Ljudmila Turk, Mirjam Colja, Lučka Vučko, Klavdij Leban, Ivan Regoršek, Miran Jernejšek** in vodja Likovne sekcije Zveze

paraplegikov Slovenije **Metod Zakotnik**.

Za dobro počutje udeležencev so poskrbeli **Mojca Zakotnik, Igor Turk, Nada Logar** in **Mila Lozar**. Kolonijo je financirala Zveza paraplegikov Slovenije.

Vila Pacug

V ČASU SKUPINSKE OBNOVITVENE REHABILITACIJE VAM NUDIMO:

- NASTANITEV V USTREZNO DOSTOPNI SOBI
- POLNI PENZION
- ZAČETNI IN ZAKLJUČNI ZDRAVNIŠKI PREGLED
- 14 DNEVNI PAKET TERAPIJ
- NEOMEJENO KOPANJE V BAZENU Z MORSKO VODO
- OBISK SAVNE
- BREZPLAČNO PARKIRANJE
- NEOMEJEN WI-FI
- ANIMACIJA PO TEDENSKEM PROGRAMU
- 1 x IZLET
- SKUPINSKA REKREACIJA
- SVETOVANJE IN TESTIRANJE MED. PRIPOMOČKOV
- 10% POPUST NA PIJAČO IZ GOSTINSKEGA DELA
- BREZPLAČNA UPORABA E-KOLESA V TIC-PORTOROŽ

DOM PARAPLEGIKOV PACUG d. o. o.
PACUG 10
6320 PORTOROŽ
DOMPARAPLEGIKOV@GMAIL.COM
031 34 88 41

Vir: dolenjskilist.si | Dobrodelnost

DOBRODELNA KATRCA V NOVEM MESTU

Na Glavni trg v Novem mestu se je 18. maja 2023 pripeljala dobrodelna »katrca« bivšega predsednika Republike Slovenije **Boruta Pahorja**, z namenom zbiranja sredstev za triletnega **Urbana Miroševiča** in Zvezo paraplegikov Slovenije za pripomočke tetraplegikov. Mladega Urbana in njegovo mamo Špelo ter zdajšnjega lastnika katrce **Tomaža Habjana** so obiskali tudi donatorji in župan Mestne občine Novo mesto **Gregor Macedoni**.

Dobrodelni akciji se je pridružil tudi vodja kulturnih dejavnosti Zveze paraplegikov Slovenije **Metod Zakotnik**. Predstavil se je s svojo sliko, ki jo je naslikal na likovni koloniji v Semiču, v času dogodka pa je skiciral rotovž.

Metod Zakotnik in lastnik katrce Tomaž Habjan (Foto: osebni arhiv MZ)

50 LET ZDRUŽENJA MULTIPLE SKLEROZE

Vsoboto 27. maja je Združenje multiple skleroze Slovenije v Dvorani Golovec v Celju obeležilo 50 let obstoja oz. delovanja združenja. Slavnostna akademija je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednice RS Nataše Pirc Musar, zbrane pa je v nagovoru dobrodošlice in podpore nagovoril tudi celjski župan Matija Kovač.

Zbranih gostov in članov, ki jih je lepo pozdravil in nagovoril predsednik združenja Pavel Kranjc, je bilo preko 500, med njimi tudi predstavnica Zveze paraplegikov Slovenije, Martina Glavič.

Čestitamo!

Preko petsto gostov na dogodku. (Foto: Barbara Slaček)

Aljoša Škaper | Literarna sekcija

O DELAVNICAH KREATIVNEGA PISANJA

Zaključili smo (prvi) cikel delavnic kreativnega pisanja pod vodstvom mentorice Maje Milošević Čustić. Dobivali smo se vsako oz. vsako drugo sredo v sejni sobi na ZPS. Sredini popoldnevi so spet »fraj«, a v naših prsih je nastalo globoko temačno brezno tam, kjer smo včasih imeli srce!

Malo dramaturškega uvoda, sicer pa bo itak vse, kar napišem, premalo. Napisati povzetek delavnic kreativnega pisanja, res nehvaležno opravilo, kaj? Ker vsi pričakujete oh in sploh besede in besedne zveze in sporočila in rime in metafore in ... No, brez prevelikih pričakovanj, prosim. Vseeno sem (še vedno) amater.

Pa začnimo na začetku. Na prvem srečanju smo se ob tehničnih zadevah dogovorili še, da vse, kar je podano in deljeno v tisti sobi, ostane za štirimi stenami (čakaj, a ni tista soba okrogla?). Torej sva midva, dragi bralec, zaključila. Moje roke so zvezane! Zaobljuba molčečnosti.

Ko sem tale zapis poslal na ZPS, so mi odgovorili, da lahko nekaj vseeno delim z vami. Pa dajmo! Nekaj tehničnih (Pazi to, kreativna na polno!), nekaj malega pa tudi vsebinskih zadev. Dobili smo se petkrat, po uro in pol, prihajalo nas je približno deset, včasih več, včasih manj. Če tudi Tebe zanima ta tematika, še ni prepozno! Kontaktiraj nas, pridruži se nam, nismo še polni in vsi skupaj močno upamo, da se nismo dobili zadnjič. Naj tudi tebi da za misliti naš Metod su(pe)r – realist, Nina dvojni V te bo itak pustila odprtega gobca, ko boš slišal katero od njenih pesmi, Nina Č. s svojimi prečudovitimi čustvenimi in domiselnimi pesmimi nič ne zaostaja, pa da ne omenjam naše Mojce, ki jo kar zdaj pozivam, da ne pozabim – nadaljuj – piši, beri, prijavljaj se na natečaje ... Ker imaš to v sebi.

No, pa naj vas ne prestrašim. Vseeno smo družčina literarnih analfabetov, začetnikov, nepoznavalcev. Eni beremo, eni ne, eni radi pišemo, eni manj. A pisanje je skupno vsem, navsezadnje pišeš marsikaj, ne nujno zgolj Visoke Literature. Lahko tudi poročila ali Facebook objave! Vsi se tudi strinjamo, da so nam delavnice dejansko odprle obzorja (Klišejško, saj vem, ma je res!),

Na delavnicah kreativnega pisanja smo skozi branje in pisanje besedil odkrivali kaj je tisto, kar nas dela avtentične. (Foto: osebni arhiv AŠ).

spoznavali smo sebe (še bolj klišejško, še bolj resnično), spoznavali pisano besedo. A to vseeno ni šola, teorije je sicer bilo tudi nekaj, brali smo npr. sodobne (slovenske!) avtorje, takšne in drugačne pesmi ter kratke zgodbe. O teh delih smo debatirali, potem pa še sami kaj napisali. Včasih smo dobili natančna navodila, včasih malo manj. Svoje delo, ki je nastalo v približno desetih minutah, si potem prebral, dobil povratne informacije, se kaj naučil. Ali pa tudi nisi bral, nobenega nismo silili, če ni hotel! Itak je pa vse ostalo v tisti ovalni sobi.

Osebno sem npr. spoznal, da ni nujno, da se pesmi rimajo. In ne samo to, tudi pesmi, ki niso v rimah, so lahko zelo ritmične! In da imaš milijon različnih piscev s prav toliko različnimi stili pisanja in prav vsak je lahko zelo dober, a le, če avtor piše iz sebe. Ker avtentičnost začutiš. Niso pomembna ločila, število kitic in vrstic v njej in (ne)rime, ampak DUŠA. Piši osebno, iz sebe, nekaj, kar poznaš, kar ti je pomembno. Ker se to takoj vidi. To je recimo nekaj malega vpogleda v naša prijetna druženja. V nadaljevanju smo nekateri dovolili objavo nekaterih svojih na tečaju nastalih del, malo za pokušino. A še enkrat, naj te ta dela (Izbrana so res *krem dela krem!*) ne odvrnejo, pridruži se nam, ker lahko pišeš o čemerkoli, na samosvoj način, brez pritiska. In vse je dobro. No,

saj veš, dokler pride iz srca. In garantirano boš napredoval od prvega do zadnjega srečanja. Vsi smo.

Ne smem pozabiti na mentorico Majo Milošević Čustić. Mlada, pardon, ful mlada slovenska pesnica, avtorica knjige *Oder za gluhe*, s katero je bila nominirana za Jenkovo nagrado, dobitnica takih in drugačnih nagrad, a naj bo dovolj suhoparnih podatkov. Vse nas je očarala s svojo naravo in poznavanjem ter ljubeznijo do literature. Pristnostjo. Res se spozna, podala nam je ogromno mnenj in nasvetov glede našega pisanja, pa ne samo to – prebrala nam je celo nekaj svojih še neobjavljenih pesmi iz prihajajoče knjige, za kar smo ji neizmerno hvaležni (Recimo tale stavek je primer prave kreativne, a ne, Maja?). No, dejansko smo bili prav zares počaščeni za ta vpogled. Komaj že čakamo izdajo! In kako naprej? Iz ogromno takšnih druženj se vrneš domov ves »naspidiran«, poln idej, upov, želja, kar te drži 3-4 dni, peti dan si že popolnoma v dnevni rutini in obveznostih, čez nekaj tednov že pozabiš, da je karkoli bilo. Mi pa mislimo, ne, prepričani smo, da smo ena od izjem! V vsakem primeru bomo vsi še naprej pisali. Takšna in drugačna dela. Za službo ali hobi ali za dušo. Idej je še ogromno, »ziher« bomo kaj prebrali (kdor bo hotel, še vedno nobenega ne silimo) na kakem dogodku ZPS ali na kakšni drugi prireditvi! In res si vsi močno želimo ponovitve, nadaljevanja. Ker so nam tečaji res veliko dali. Površino smo malo okružili, do jedra pa še nismo prišli. Kreativna pa je še vedno v nas ...

In še enkrat poziv. Če misliš, da je tudi v tebi talent ali si želiš le bolj kreativno pisati, pa karkoli že pišeš ali bi rad pisal – pridruži se nam! Sem že omenil, da smo ena res prisrčna klapa?

Povzeto po: dostopn.si (Ana Vojnovič Zorman) | 60 let Zveze Sožitje

KJER JE VOLJA, TAM JE POT

Zveza Sožitje je v torek, 23. maja, v Cankarjevem domu obeležila 60 let delovanja. Na slavnostnem dogodku »Kjer je volja, tam je pot« so predstavili dosežke in pomembne mejnike pri delu v dobrobit oseb z motnjami v duševnem razvoju.

Na slavnostni prireditvi so predstavili dosežke in pomembne mejnike, ki so zaznamovali šest desetletij, posvečenih predanemu delu v dobrobit oseb z motnjami v duševnem razvoju in njihovemu vključevanju v družbo. Kulturni program so pripravila lokalna društva Zveze Sožitje, v njem pa so nastopile osebe z motnjami v duševnem razvoju, ki so znova dokazale, da lahko ob ustrezni podpori razvijejo vse svoje potenciale.

Zbrane sta nagovorila predsednica državnega zbora mag. **Urška Klakočar Zupančič** in predsednik državnega sveta **Marko Lotrič**. Lotrič je Zvezi Sožitje čestital in se zahvalil za vse, kar so dosegli v 60-ih letih. Opozoril je, da zakonodaja še ni docela poskrbela za osebe s

Na fotografiji je nastop članov društva Sožitje Litija in Šmartno. Pred moškim, ki igra kitaro fant in dekle objeta plešeta. V sklenjenih dlaneh držita rdeč balon. (Foto: Oto Žan)

posebnimi potrebami in med najbolj perečimi izpostavil nerešeno bivanjsko problematiko ter zaposlovanje oseb s težavami v duševnem razvoju. Ob tem je izrazil polno podporo Zvezi Sožitje s strani državnega sveta.

"Program Vseživljenjsko učenje imajo možnost obiskovati osebe z motnjami v duševnem razvoju, ko dopolnijo 18 let, in to brez staršev. V okviru tega programa se odpravijo s spremljevalcem na sedemdnevni oddih na morje ali v hribe. To je en teden na leto, ko starši lahko rečemo, da imamo dopust," je povedala predsednica Zveze Sožitje **Branka Perne** in dodala, da vsako leto na ta način dopustuje okoli 900 oseb.

Predsednica državnega zbora je poudarila, da je v Sloveniji še vedno premalo dostopnih storitev na področju duševnega zdravja in se zanje namenja premalo sredstev. Prav tako je menila, da kot družba premalo govorimo o motnjah v duševnem razvoju in zdravju, ki zato ostajajo v senci telesnih bolezni.

Po holistic.si povzel Tilen Kosovinc | Hrana za zmanjševanje stresa

ZA BOLJŠE POČUTJE

Vnovodobnem času, ko živimo zelo stresno, je izbira zdrave in kvalitetne prehrane še kako pomembna. Stres je eden glavnih dejavnikov in povzročiteljev številnih bolezni, saj močno obremenjuje našo lastno obrambo imunskega sistema. Na nas je, da vzamemo stvar v svoje roke, in telesu s pravilno hrano pomagamo, da ga lažje prenese.

Oreški in stročnice delujejo na stres zelo dobro, saj vsebujejo obilico B vitaminov, ki ohranjajo zdravo delovanje nevrotansmitorjev. Paprike imajo veliko C vitamina,

visoki odmerki C vitamina pa optimizirajo delovanje nadledvične žleze ter ohranjajo nivo stresa v normalnih mejah. Omega 3 maščobe so obvezne za dobro delovanje nadledvične žleze. Posezite po špinaci, saj vsebuje magnezij, tudi koristen proti stresu. Sveža, lokalno pridelana zelenjava, predstavlja zmagovalno kombinacijo za dobro psihofizično počutje. Zelo koristni so brokoli, zelje in ohrovt. Morda se ponavljamo, a sveže sadje ima res blagodejen učinek na telo. Odlično živilo proti stresu so ribe. Zeliščni čaji pa se lahko pohvalijo s

pomembnimi sproščujočimi lastnostmi.

Če boste uživali zgoraj omenjena živila, se vam lahko že v nekaj dneh popravi počutje.

PRODAMO KOLO

Kolo ima narejenih max. 10 km, brez praske, baterija dela.

<https://www.bolha.com/rehabilitacijska-oprema/prodam-elektricni-tricikel-tezje-gibljljive-osebe-oglas-10913052>

Klemen Bregar - 041 393 833

PRODAMO AVTO

PRODAM Volkswagen Passat Variant 2.0 TDI BMT R-line

Letnik 2020, slovensko poreklo, 1. lastnik, s potrjeno servisno knjigo. Bil je garažiran in redno servisiran pri Porsche Slo, z zares veliko opreme (Matrix žarometi, e-pomična panoramska streha, el. zapiranje prtljavnika, kamera za vzvratno vožnjo, R-line oprema, DSG menjalnik, DCC vzmetenje ...). Ima **vgrajene in homologirane komande za ročno upravljanje za invalida.**

Možna je tudi menjava za manjše vozilo z avtomatskim menjalnikom. Prosim, v kolikor se vam ne javim, mi pošljite SMS.

Andrej - 069 67 35 41

Uvoznik in distributer

rehaoptimal
Southeast Europe

Rok Škodlar s.p.

✉ info@rehaoptimal-southeast.com • 🌐 www.rehaoptimal-southeast.com

Trgovci za Slovenijo

Experta M&J d.o.o.

Nelit MT d.o.o.

<https://www.mojvoz.si>

<http://www.nelit.net>

ROGUE²
Mobility
by Etac

ZAHVALA

Pred kratkim sem dobil nov športni voziček, ki mi pomaga pri športnem udejstvovanju. Uporabljam ga pri treningih košarke in badmintona.

Posebej bi se rad zahvalil za donacijo družini Učakar in Alenki Plemelj. Ravno tako se zahvaljujem za organizacijo Zvezi paraplegikov Slovenije in Društvu paraplegikov Gorenjske.

Grega Bulovec

POSLOVILI SO SE

Emal LORBER, članica DP Prekmurja in Prlekije, rojena 2. 6. 1951

Ibrahim BRADARIČ, član DP ljubljanske pokrajine, rojen 23. 3. 1954

Živa HRIBAR, članica DP ljubljanske pokrajine, rojena 3. 6. 1978

Tibor HORVAT, član DP jz Štajerske, rojen 11. 1. 1959

Rozalija RENČELJ, članica DP Istre in Krasa, rojena 18. 2. 1938

Franc KLINAR, član DP jz Štajerske, rojen 26. 11. 1951

Mirko ŠUMAN, član DP Podravja, rojen 6. 3. 1980

Ida ČATER, članica DP Gorenjske, rojena 13. 4. 1938

Nada ČAUŠEVIĆ, članica DP ljubljanske pokrajine, rojena 21. 6. 1950

Darinka ŠMID, član DP Podravja, rojena 1. 3. 1948

Boris KURET, član DP ljubljanske pokrajine, rojen 9. 4. 1946

*Pojdem, ko pride moj maj,
pojdem na rožne poljane,
kjer najdem vse svoje
zbrane od včeraj
in kdo ve od kdaj.
Pojdem v kraj vseh krajev,
pojdem v maj
vseh majev ...
Ne kličite me nazaj!
(T. Kuntner)*

korake vrtimo že od leta 1969

2. Korak: Prepognite tukaj in odprite stranice zalepite z lepilnim trakom.

1. korak: Prepognite tukaj.

Poslušna
plačana po
pogodbi št.
678/1/S

Zveza paraplegikov Slovenije
Štišova 14
1000 Ljubljana

DOHODNINA

Nič vas ne stane, da ste dobrodelni

Vsak državljan Republike Slovenije lahko do 1 % svoje dohodnine nameni tudi Zvezi paraplegikov Slovenije. To lahko storite do 31. decembra.

Plemenito dejanje ne vpliva na višino plačila vaše dohodnine. Če se za donacijo dohodnine ne odločite, se vaša dohodnina vrne v Proračun RS.

Vašo dohodnino, ki jo boste namenili Zvezi paraplegikov Slovenije, bomo porabili izključno za akcijo Gibalno ovirani gore osvajajo (GOGO), Čebelarstvo sekcijo invalidov na vozičkih in drugih invalidov ter za socialno delo silkanic in knjig, ki jih napišejo naši člani.

Če ste nam že namenili del dohodnine, vam ni treba ponovno izpolnjevati obrazca. Za to vašo gesto se vam ob tej priložnosti še posebej zahvaljujemo.

Kje in kako lahko oddate obrazec za namenitev dela dohodnine?

1. Obrazec lahko oddate pisno po pošti
Obrazec dopolnite s svojimi podatki in podpisanega pošijete na naš naslov Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000 Ljubljana.
2. Obrazec lahko enostavno oddate elektronsko
Obrazec oddajte preko spletnega portala FURS eDavki ali mobilne aplikacije eDavki. V tem primeru kot upravičenca navedete Zvezo paraplegikov Slovenije z davčno številko 96624116.

Hvala, ker boste postali dobrodelni in z vašim plemenitim dejanjem pomagali Zvezi paraplegikov Slovenije.

OBRAZEC

Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacijo

Podatki davčnega zavezanca:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Davčna številka

Ime in priimek

Pristojni davčni urad, izpostava

Naslov bivališča (naselje, ulica, hišna številka)

Poštna številka in kraj

želim nameniti

1 %

za donacijo

Odstotek

ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

Naziv upravičenca

Davčna številka upravičenca

9	6	6	2	4	1	1	6
---	---	---	---	---	---	---	---

Kraj in datum

Podpis zavezanca/ke

Informacije o osebnih podatkih: Izpolnjen obrazec z vašimi osebnimi podatki bomo posredovali Finančni upravi. Vaših osebnih podatkov ne bomo hranili ali kakorkoli drugače uporabljali.

KVIZ ZA RAZVEDRILLO 62

Rešitev kviza iz 172. številke

ČE BRESKVE PRED GREGORJEM CVETO, TRIJE ENO POJEDO.

4	12	1	9	17	15	2	3	5	12	6	1	16	2	7
5	15	13	10	8	12	7	1	12	11	2	7	6	13	7
		6	16	14	4	7	9	2	10	8	12			

Pri vsaki številki so navedeni 3. odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, nadomestite povelje v liku tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Kaj je bil starogrški Evklid?

- A - vojskovodja
- Z - zdravnik
- M - matematik

2. Katera barva je povezana z zavistjo?

- F - modra
- C - rumena
- R - zelena

3. Kdo nastopajo v basni v glavni vlogi?

- B - mitološka bitja
- G - živali
- Ž - svetniki

4. Kateri je najvišji vrh Karavank?

- D - Grintovec
- T - Stol
- I - Peca

5. Katerega leta je Ljubljana dobila tramvaj?

- B - 1889
- L - 1901
- N - 1914

6. Katera je bila žena Franca Jožefa I?

- A - Marija Terezija
- D - Elizabeta Bavarska Sisi
- V - Katarina Velika

7. S čim se ukvarja pedologij?

- F - z otroškimi boleznimi
- R - z naravnimi nesrečami
- I - s preučevanjem tal

8. Katere je Švedsko zimskošportno središče?

- Č - Vail
- H - Are
- U - Jasna

9. Kaj pogovorno pomeni "fršlok"?

- K - infarkt
- L - zamašek
- U - kredit

10. Kateri ni rimski grič?

- T - Viminal
- Z - Kvirinal
- U - Aramis

11. Iz katerega dela srca izhaja aorta?

- P - iz levega prekata
- G - iz levega preddvora
- C - iz desnega prekata

12. Kdo je uglasbil slovensko himno?

- A - Stanko Premrl
- Č - Emil Adamič
- U - Marjan Kozina

13. Mešanica katerih živali je mezeg?

- J - kobile in osla
- N - oslice in žrebca
- O - bika in kobile

14. Koliko karatov ima čisto zlato?

- H - 12
- S - 24
- L - 36

15. Kako rečemo človeku, ki ne zna brati in pisati?

- E - analfabet
- M - poliglot
- T - diletant

16. Kdo uporablja burkle?

- P - kovač
- S - mizar
- O - gospodinja

17. Katera je 13. črka arabske abecede?

- J - šin
- R - sad
- I - dad

Zveza paraplegikov Slovenije ima vzpostavljen in ustrežno vzdrževan sistem, ki izpolnjuje zahteve dokumenta.

NVO - standard kakovosti 2008.

		DAN V TEDNU		ROD MESOJEDIH R A S T L I N	AVTO OZNAKA RUEKE	ŠPANSKI KOŠARKAR - SERGE (r. 18.9.1989)	ARGENTINSKI NOGOMETAŠ - PABLO (r. 16.1.1985)								
DANILO POPVOĐA		TELEVIZIJS. BOJEVNIŠKA PRINCESA	BAJTA, KOČA TIP AVTOMOBILA	GL. MESTO FRANCIJE KLEP ANUŠA											
MESTO V KALIFORNIJI (ZDA)						LATINSKI PREDLOG RIMSKA BOGIN. JEZE									
BAKTERIJA ODPORNNA NA METICILIN				REŠA, VRESA, VRSIF											
POTUJOČI PEVEC GRŠKIH EPOV										SAMO- GLASNIK		ŠESTA ČRKA SLOVENSKE ABECED	LUKA ČEČ	18.ČRKA SLO. ABECED	
DIVJA RACA				MESTO NA FLORIDI (ZDA)						SLOVENSKI GLASBENIK PETKOVIČ				POSODA ZA PITJE	
KOČICA, MRENICA				PRVA ŽENSKA PO BIBLIJI NASELJE PRI GROSUPLJEM			NEMŠKA PISATELJKA (r. 18.2.1938) PORTUGAL. OTOČJE								
POD			POŽELENIJE, STRAST TONA			EGIPČ. BOG STVARSTVA VU ROKOM. SMJALAGIČ						SLO. ILLUSTR. ZVONKO OZNAKA ZA METO			
AVTO. OZNAKA VELESA (MAKEDON.)		OPERA D. CIMAROSE OČE ADOLFA HITLERJA												NASPROTNO OD PROTI NASELJE V OBC. KRŠKO	
NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ			ŠP. REŽISER ALMODOVAR RIBA JAJČECA					RIMSKO 4 ALESSANDRO DEL PIERO				HRVAŠKI OTOK AVTO. OZN. NORVEŠKE			
SESTAVIL: BORIS KLEP	REKA V KAZAHSTANU ZDRAVILUŠČE V BELGIJI		ZDRAVILO PROTI REVMI DOBA, VEČNOST						JEZERO NA FINSKEM ANGLEŠKA REKA						
NASELJE V OBČINI MIKLAVČ NA DRAVSKEM POLJU					VRSTA, OBLIKA	INDONEZJSKI POLITIK - DIPAN NUSANTARA (1923-1983)						TANČICA, PAJČOLAN LOŠČ			
DEKATIV IZ ROMANOV AGATHE CHRISTIE - HERCULE						KEM.SIMB. ZA DUŠIK SKRIVNI. MAGIČNI NAUK		NASELJE PRI MARKOVCIH VRSTA TRTE IN VINA							
SLOVENSKI GLASBENIK, HARMONIKAR - SLAVKO						METER STRNJEN, OZEK TOK TEKOČINE		MESTO NA FINSKEM ŠP. ARHITEKT - ANTONIO (1852-1926)						21. ČRKA SLO. ABECED. ZEMELJSKI POL	
									KEMUSKI SIMBOL ZA NATRIJ			ZAJMEK NEKDANJE LUDSTVO V GALICII OB REKI SANN			
			MAJHNO, TREBUŠASTO GOVEDO S KRATKIMI ROGOVI AM. INŽENIR OČE CORVETTE - ZORA DUNTOV						SLO. KIPAR JOŽEF (1874-1944) SETEV, SEJANJE			VRSTA SADA IZ AZIJE EGIPČ. BOG SONCA			
			VODJA, VODITELJ (ANGL.) TRENDO MOLEKUL IZ NEAKT. STANJA V POVEČANO ENERGIJO										MLAD GOZD KEM. SIMB. ZA OGLJIK		

- **AKTIVACIJA** - prehod molekul iz neaktivnega stanja v povečano energijo
- **ALDROVANDA** - rod mesojedih rastlin, poimenovan v čast italijanskemu naravoslovcu Ulisse Aldrovandi (11.09.1522 - 04.05.1605)
- **ARKUS** - Duntov Zora (25.12.1909 - 21.04.1996) je bil v Belgiji rojen ameriški inženir. Ko je leta 1957 ukazal vgradnjo osemvaljnika na Chevrolet Corvette si je prislužil vzdevek "oče Corvette".
- **ELKE ERB** - rojena 18.02.1938, je nemška urednica, pisateljica in prevajalka.
- **IRFAN** - Smajlagič, jugoslovanski (hrvaški) rokometša, rojen 16.10.1961 v Banja Luki.
- **ZABALETA** - Pablo Javier Girod, rojen 16.01.1985, nekdanji argentinski nogometaš, član argentinske reprezentance.

Nagrajenci križanke iz 172. številke Paraplegika:

1. Mia Jeranko, Strmca 70, 3270 Laško
2. Zdenka Sintič, Jelše 15b, 8273 Leskovec pri Krškem
3. Karmen Sovič, Kresnice 1a, 1281 Kresnice

Rešitev križanke iz 172. številke: SMUČIŠČE ČAKA, SMUČARSKI KAMP

Pravilno geslo pošljite do 1. septembra 2023 po pošti na naslov:
Zveza paraplegikov Slovenije, Štihovala 14, p. p. 5714, 1000 Ljubljana ali
na e-naslov: info@zveza-paraplegikov.si.